ANTHROPOLOGIA SACRA,

Edur

ANDLEGAR Innþeinkingar /

Vt Af

Mañsins Høfudportum / Hañs sierlegustu Limum / Skilningarvitum / og nockrum ødrum sierdeilislegust[illegible] Kellum,

Vtdregnar aþ Bookuni þess Andryka Guds Mans /

Doct. IOHANN. LASSENII.

Og nu þyrst wr Þyþsku a Islendsku wtlagdar / Aþ

H. Steine Jonssyne / Sup. H. St.

Þrentad a Hoolum i Hialltadal / Aþ Marteine Arnoddsyne / 1716.

Bernhardus.

HVad vantade Mañeñ þa/ þegar Miskunsemeñ vardveitte hañ/ Sañleikureñ uppfrædde hñ/ Riettlæted þramleidde hañ/ og Fridureñ þoostrade hañ?

Chrysostomus.

ALL[illegible] lifande Skiepnur heþur Gud med Børnum wt wed: Sumar med Kloom/ sumar med Vængium / sumar med Hornum. Mañeñ alleina hefur hañ so tilreidt / ad hañ heþur aungva Von/ nema Gud eirn: so ad hañ vegna sÿns Vanmættar skyllde verda að leita sÿns DRottens alla Tÿma.

Ambrosius.

HVørt hellst sem Madureñ hneigest / þangad kieppest hañ meir og meir / hvørt sem þad er til Dygdaña Astundunar/ edur til Odygdaña Aeggingar.

Vel-Edla/ Gud-Elskande og
Marg-Dygdugre Høßdings
H V S T R V/

MAD: Prudur
Thorsteins Docttur/

Miñe Elskulegre og Mikelsvird-
ande Systur i DRottne/ Oska eg und-
erskrißadur alls Andlegs og Lijkamlegs
Fridar og Farsælldar/ af Gude vorum
Fødur/ z DRottne JEsu Christo/
ad samverkande Gude Hei-
løgum Anda.

Vel-Edla og Gud-Elskande
H V S T R V.

AS Þ sesu æfte Guds Ord z hns Lærdomur øllū Moñū kiær-komeñ ad vera / bæde vegna sins byrsta Høßundar og

og Himneſka Vpphaþs Herra / Guds Almættugs/ ſem ſo vel vegna þeſſ allra hædſta Valds/ er hn̄ hefur yfer Mañkynenu/ ſem vegna ſiñar eilijfrar Good-gyrne/ med hvorre hañ ſo nakvæmlega hondlar vid Mañkyned / So og lijka vegna þeirrar Omælelegrar Andlegrar Speke/ med hvørre hañ i ſijnu H. Orde Mañkyned uppfræder/ forþienar þad a allañ Hætt/ Ad hañs Ord ſie af oſſ Moñunum ei alleinaſta hlijduglega / helldur og jafnvel med Hiartañlegre Gyrnd og Epterlængan/ þacklætlega og med allre Virdingu af hañs bleſſad-re Hende medtekid : So ætte og Guds Ord i Añañ Mata ollū af Hiarta kiært ad vera vegna ſijns ſialfs Ypparlegleika/ og þeirrar hædſtu NYTSEMDE/ ſem Mañeſkiañ þar af hef-ur : þar þad i þeſſum myrkva Sorga og Tarañna Dal/ er þad einaſta Lioos vorra Vega/ og Lampe Foota vorra/ ſa H : David jatar / Pſalm. 119. Hva fyre

þyrer og so sa same Guds Madur um̃ sig medkienn̄er/ad Guds Ord sie sier kiær-ara/ en̄ mørg þusund Sticke Gulls og Silꝼurs/ Psalm: 119. Og þetta er eg ꝼullviss um̃/ad øll Guds Børn/sem And lega eru siin̄ud / og haꝼa syna Sælar Velferd kiæra/ mune med hønum jaꝼa og vidurkien̄a.

En̄ med þvi / ad Veralldaren̄ar Børn/ og mestur Hoopur Mañan̄a/sem i þeim Andlegu Efnunum lyted agtar þad Oꝼsynelega / gieꝼur sig so fast ad soddan̄ : Þa haꝼa þeir goodu Guds Men̄ / hvørium tiltrwad heꝼur vered Guds Orde fram̃ ad ꝼylgia/teked þad til Bragds/ ad Dedicera og Tilskriꝼa syn-ar Bækur Ypparlegum Møn̄ū i Søꝼn udenum : Vnder hvørra Skioole z For-svare þær skylldu i Lioos koma/ og veg-na þeirra Myndugleika betur medtekn-ar verda. Þo ꝼin̄um vier/ ad hier ad auke heꝼur þeim einnen̄ þad tilgeinged/ ad heidra a þan̄ Hatt og a Lopt ad hallda Loꝼlegum Epterdæmum þeirra

 Guds

Gudhræddu : Og med þessare openber-legre Approbation edur Kreosan þeirra Gudhrædslu ad setia pa ødrum wti þra til eins lifande Epterdæmis / hvar med sem flester kynu ad lockast til Guds Orda goodþwslegrar Yðkunar.

So sieaum vier/ad Lucas Gudspialla Madur (sem þo ecke var vokens um̄ Fram̄gang siña Booka/þar þær høfdu Fyrerheit H. Anda/ Af hvørs Iñblæstre þær voru skrifadar) hefur Dedicerad sijn Gudspiøll / so vel sem Postulaña Giørninga-Book / Theophilo, einum goodum Gudhrædddum Mañe : Þvi/ ad þad hafe vered eins Mañs eigeñlegt Nafn/z ecke af S: Luca med þvi meinfur allur Søfnudur fra/s Gud elskudu/ er af Lærdum Mønum anægiañlega bevijsad / fierdeilis af þvi Orde / sem Gudspialla-Madureñ Nafnenu tilleggur : Miñ goode Theophile, Luc: 1. v. 3. og Act: 1. v. 1. Hvad hañ vissulega hefur giørdt vegna mnefndra treggia Ordsaka ; Ad hñ hrødsade þessa Mañs Dygdur

Dygdum/ og sette hañ ødrum til Neil- susamlegs Epterdæmis.

Þessar eru nu / Vel-Edla HUS-TRU/ þær somu tvær Ordsaker/ fyrer hvoriar jeg Ydar Goodfrægu Kveñprÿ-de þeñañ litla Bækling Þienustusamle-ga Dedicera. Eñ þar ad auke bætest hier vid ein sierdeilislegre Ordsøk / sem mier einum a þessum Tÿma vidvÿkur : Sem er/med þessum Bæklinge/ hvør ad er sa fyrste/er eg læt a Prent wtganga/ Virdingarsamleg Endurmiñing ydar SÆla z Blessada EGTA-HErra/ Mÿns Lofsverda For-Mañs : Hver ed þetta gooda Prentverk aptur hïngad til Hoola/ a þess gømlu Stødvar/ med sÿnum merkelegum Vmkostnade aptur færde : Og Gude til Dÿrdar/samt Fød-urlandenu til bestu Nota / i Verk sette : So og ydar sialfrar/ af hvørrar Hende eg Prentverked hefe medteked.

Jeg bid þar fyrer Vinsamlega / ad þier / Vel-Edla HUSTRU / þessa tvÿng Tilskrift/ sem þessara tilheireleg

ra Oidſaka vegna ſkien er/ villdud epter ydar Goodþrægre/ og vid mig auglÿſtre/ Dygd og Liwþlinde aþ mier til lÿtillrar Þienuſtu Bevÿſingar þiggia og medtaka: Og Oſka aþ Gude/ ad þier i Leſtre þeſſarar litlu Bookar mættud ſiña Fullnægiu ydar Gudrækelegra Þeinkinga: Og ad ſem fleſt Guds Bøin mættu ad ydar goodu Dæme leidaſt til Heñar Ydkunar / og þar af Sæluhialpleg Not ødlaſt. Beþel ſo Ydar VEL-EDla KVeñprÿde under Nadarrÿkuſtu Forſioon og Vmſorgun Guds vors / ſa ed allt Gott virdeſt hia Ydur ad fullgiora epter Rÿkdoome ſiñar Dÿrdar: Og Ydur i Ydar Sorgarlegu/ þo prÿdelegu/ Eckiu-Sæte ad ſtidia og ſtyrkia / med allshættadre Andlegre Huggun/ & enda vid Ydur øll ſÿn Nadar Fyrerheit/ allt til þeſſ dÿrdarlega Tilkomu Dags vors DRottens JEſu Chriſti.

Þeſſ Oſkar aþ Hiarta
Ydar Vel-Edelheita
Þienuſtuviliugur Vin og Broder,
Hoolū/ 1. April. 1713. Steirn Jonsſon

Til Lesarans.

Ed þvi allur Vijsdoomur er af DRottne/ hvørn hañ giefur þm̃ sem elska hañ/ Syr. 1. v. 1. 10. So er z eirneñ allur Vijsdoomur ecke einasta mikels agtande/ helldur eru þeir og so mikels Lofs og Aqvoss-unar verder/ sem hañ kostgiæfelega æstunda/ z epter hønum vaka. Eingeñ Vijsdomur a med-al Mañá helld eg ad kune ad vera ypparlegre/ Eingeñ nytsamlegre/ eñ sa/ ad þeckia riettele-ga sialfañ sig. A soddañ Visdoome liggur sier-hvørium Mañe næsta miked: Aн þess ad hver og eirn þecke sig sialfañ/ kañ hañ ecke ad kom-ast til riettelegrar Þeckingar þeirra Hluta/ sem hañ skada/ og kañ so ecke helldur þar a nockra Boot eda Betran ad hreppa. Eingeñ byriar þyrre Christeñ ad verda/ eñ hañ hefur ædur lært og byriad sialfañ sig ad þeckia. Eñ so sem þesse Konst er sw naudsynlegasta: So er hun og eirneñ þeim/ sem Holldlega eru siñader/ og af þessum Heime eru/ hin torvelld-asta. Augad giefur sied allt añad/ eñ sig sialft. Þecking sialfs sijns ælykfar og uppseiger Doom yfer sialfum sier. Til þessa eru flester Ofwser. Lijka vel hlrootum vier ad dæma oss sialfa/ ef vier villium ecke sydarmeir verda af DRottne dæmder/ 1. Cor. 11. v. 31. Vier erum aller tijnder i Adam vegna Syndar-eñar: Sa næste Vegur til þess/ ad vier verdum aptur fundner/ er/ ad vier siaum oss ad vera

 glatada

glatada. Su fyrsta Trappa til ad ødlast Gudlega Myskunseme/ og Ryjkdom hns Naad er / er ad vier skulum off ad vera fattæka og auma. Pad fyrsta Fotspor/ sem liggur til Himnarijkis / er ad sia sig ad vera nalægast Helvijte og Glötuneñe. Vier erū af Natturu- uñe Börn Reidenñar / Eph. 2. v. 3. Prælar Syndareñar / Rom. 6. v. 16. Fangader i Diøfulsins Snøru til hns Villa/ 2. Tim. 2. v. 26. Ef vier vidurkieñū z kønnustū vid sta/ so er Tijme til ad leita upp og hoolped ad giø ra fettra sem tapad var: Matth. 18. v. 11. Marger vita og fecktia Imsa og adskiliañlega Hlute: Eñ feir/ sem feckia sialfa sig/eru fær- er/ far fesse Ord: Nosce te ipsum, Pecktu fig sialfast / ætte fo maklega eins og siethvørs Symbolum, edur daglegt Lijfs Ord ad vera. Ryka vel bera ecke aller feñañ Speigel m3 sier: Eñ i hm skulū vier fo openberan Sañleika / z fañ riecta Mata z Veg/uñ hvørn vier eigū i fessu Lijfe ad fraffganga/ so ad vier mætteum komast til fess eilijfa Lijfsins. So leinge sem vier feckium ecke vora fordiarfada Natturu/ kunum vier torvelldlega nockra Lijfernesens Betran ad giøra/ edur ad giefa off nockud uñ vora Velferd og Saluhialp. Hvad marger kuña feir ad kiñast/ sem Diøfullen uppmalar fyrer sialfra feirra Augum biarta og Fleck- lausa: Par feir eru fo fyrer Augum Guds og hns H. Eingla sem adrer Morianar svart- er og Oficleger. Pvi miña/ sem vier høllduū af off sialfū / fvi meira verdū vier i Guds Aug-

litt virdter og agtader. Hvi betur sem vier hedium sialfa off / hvi meira Hatur harum vier til sialfra vor og Syndareñar / og hvi heitare Elsku og Epterlangan til Christum? Pa giefũ vier oss ecke framar epter Hollde og Bloode / og Salunst so hia Christo hañ allra hædsta Gooda. Hvilijk naudsynleg Hecking sialfs siņs / verdur hier / hu vinsamlege Lesare / under Augu leidd i hessum litla Bækling/sem eg hefe lated wtganga. Hvi hier hefur hu uppmælada eina Daudlega Mañeskiu / med siņũ Dygdum edur Odygdum: Vid hvad hu kant hitt Ligferne samañ ad bera / z hig i hessum Speigle ad skoda. Hier sier hu fyrer hier ha riettu Brwkan fra fierleguftu Mañsens Hølbud-Parta / og Lijkamans Lima / sem Gud hefur oss giefed / af hvørium vier erum samteingder / so vier erum had vier erum. Hier sijñer hu eirnen heirra sømu Vanbrwks an/epter Sidum Heimsins Barna afmælada. Hvad allt (ef hu heñas Bækling Gudrækeleiga ydkar) kañ ad vera hier so sem eitt sijkellt Memoriale og Minnis-Teikn til ad rañsaka hyna Hegdan og Brwkan hiña Lima / z hana vid Guds Ord (af hvørin hesse Bok er wtdreigeñ) samañ ad bera. Eñ so eg tileinke mier ecke hvad ecke er mitt / ha vil eg hig / Goode guse Lesare / vita læta / ad hær Meditationes, edur Vmheinkingar / sem hier iñe fiñast / fyrer utañ fareinar/sem eg/ Efnenu til naudsynlegrar Vppfyllingar / hefe hloted til ad leggia / eru i fyrstu samañ skrifadar af heim Hælærda

og

og hætt upplÿsta Guds Mañe / Sæl: Iohanne Lassenio, Fordum Doctore H. Ritningar og wÿdfrægum SS. Theologiæ Professore i Kaupeñhaßnar Hær-Skoola. Þo eru þær ecke aß hønum samañskrißadar i þeirre Nidurradan / med hvørre þær nu i Lioos koma: Helldur heße eg þeim saßnad/ og þær hÿngad z þãng- ad samañteked wr þeim hãs Þÿsku Bookum / sem hñ neßner Heilagañ Perlu-Siood/ og nu i DRotteñs Naßne læted þær a þeñañ Hætt / sem þu sier / samañlesnar wtganga. Authore Bookareñar þarß jeg ecke hier med mørgum Ordum ad Hroosa / þar hañs Naßn/ og jaßn- vel hãs storu Gaßur/ eru alkuñugar ordnar/ eirneñ hier i Lande. Heße eg i Vtleggingu þessarar Bookar hãs eigeñ Ordũ epterßylgt/ so miked sem møgulegt var/ so Meñ kyñu ad þar ad heira hañs Meining og Orda Tiltæke O- brenglad / þad framast i voru Moodur-Maale skie kuñe. Vita þykest eg/ ad nockrer munu hallda hañ i þessare Book Berordañ noog og Hardtaladañ / i hañs alvarlegu Strøßunar Ordum a mote vondũ Sidũ Heimsins Barna. Eñ so langt er fra þvi / ad eg haße læted þetta aptra mier fra Bookareñar Edition, ad eg helld þad vera eirn hiñ hellsta Kost i þess Sæl: Mañs Skrißtum/ og harla naudsynleg añ/ sierdeilis nu a þessũ Vggalerÿsis Tÿma/ þa Guds Ords Þienurum er þad best giørt/ ad kalla hætt a Jerusalems Mwrveggium/ og ad segia til Syndareñar med allre Alvørugießne og Røgsemd. Þessu munu þo aungver reidast/

nema

nema (kañ skie) þeir / sem þiña sig i soddañ Glæpum liggia: Og þeim er þo eirne mest Þørf a soddañ beryrdtum Vandlætingum. Sañleikanum verdur hvør reidastur / eins og sw blinda Þerna / sem Seneca uñ skrifar / sem reiddest og hiellt þad fyrer stærsta Orsök / ep Mieñ køllñdu hana blinda. Aðrer / sem ottast Gud / og þeckia synar Synder / hafa hier og næckvamar og lystrøptugar Hugganer af Guds Orde wtdregnar. Eñ bader Hooparnir er þiña hier asamt alvarlegar og trwlegar Aminingar og Vidvaraner / hvad þeim byrie ad giøra / og hvad þeir eige ad fordast.

J Nidurradan þessara Vmþeinkinga heþe eg fylgt þeim Maata / sem mier syndest Maattr ulegastur og tilhreclegastur vera. Wlad fyrst talast hier um Mañeskiuna almeñelega: Sydañ um þeñar tvo Høfud / Parta / sem er (I) Saaleñ / med siñe Yppurstu Verkan Skiłenu / asamt þeim þremur heñar Facultatibus edur Krøptum / Vilianum / Skilningenum / z Miñenu / og þeirra Spillingu Syndeñe / z heñar Lækning edur Endurbot Ydraneñe: Þar næst (II) Likamanum / med Skilningarvitaña ORGANIS edur Verkfærum / og þvi jaþnfraṁt sialfum Skilningarvitunū: og so fraṁveigis. Hvar med eg (III) heþe fylgia lated nockur Þaug

siero

fierleguſtu og almeñeleguſtu Mañeſkiuñar Tilþelle/ og Lokſins eina Umþeinking ap Daudanum/ ſem ſydaſt a Byggingu Mañlegs Lykama og hañs Tilþellum giører eirn Enda. Veite þad ellyþur Gud/ þra hvørjum øll good og þullkomeñ Giøþ kiemur/ ad þetta mitt litla Erfide verde um̃ allt þram̃ hañs Allraheilagaſta mikla Napne til Lops og Dyrdar/ og ſem þleſtum ap hañs Børnum/ ſem þad Leſa edur Heyra / til nockrar Uppbyggingar i þeirra Chriſteñdoome. Og med þeirre Hiartañlegre Oſk vil eg Goodþwſañ Leſara Guddoomlegre Nad trwlegaſt hapa beþalad i JEſu Napne.

St. J. S.

AD
NOBILISSIMUM et AMPLISSIMUM PRÆSULEM,

DN. STHENONEM IONÆUM,

Interpretem felicissimum, Editorem merentissimum,

Epigrammation Gratulatorium.

Grande opus, è terris HOMINES adducere Cœlo:
Grande opus, & magnis res adeunda Viris.
Hæc summi stat cura Dei. Qvid qværimus ultrà?
Innumerás moles hic labor unus habet.
Nec nisi plena Deo tantus sibi postulat ausus
Pectora: ter magni robore fæta Dei.
Demeruisse auctum tanto mollimine Cœlum,
Semideûm jures hoc opus esse Virûm.
Qvorum de numero vel primus, Maxime PRÆSUL,
Erigis excelsum sidera in ipsa caput.

Hactenus ore qvidem, sacriq; celeus
smate Verbi,
Auxisti Superos, & duo Regna Iovis.
Nunc venit in partes prælum, vivaciaq; æra
Uberius spargunt, te moderante, sonum.
Qvid? qvod, ut externas mirari ISLANDIA gazas
Desinat, has Patriæ promis & addis opes.
Sic HOMINEM formas: sic vivos fingis in artus:
Sic totum Cœlo Cœlitibusqve paras.
Ergò agite, ô Superi, qvêis prima hic gloria surgit,
PRÆSULI in occiduos ire jubete dies.
Hosqve Typos, vestros qvos nunc reseravit in usus,
Sæpius hos fructus ferre jubete DEO.
Hoc erit in votis. Sed nobile cæterà, PRÆSUL,
Buccinat hinc Meritum Pagina qvæqve Tuum.

deproperabat
Eminentiss. Dn. Præsulis
Observantiss. et addictiss. cultor.
M. THORLEFUS HALTORIUS,
Sch: Hol: Rector.

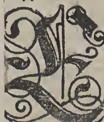

Fyrſta Umþeinking
Aþ
MANNESKJUNNE.

Pſalm. 8. v. 5.

Hvad er Madureñ þeſs ad þu ſkuler miñaſt hañs ? og Mañſens Barn/ ad þu vitter þeſſ ?

Jtur og Forgipt verdur ecke þar þyrer betra/ þo þad ſtande i einu þogru z prÿdelegu Glaſe. Þær beſtu Nitur kuña og ad haþa eirn þweñ z Ormeteñ Kiarna. Med noogu þogru

Horunde og slieit-piallaðre Hwð er Mañlegur Lijkame huleñ z ypperklæðð-ur: Eñ hvad er hañ þo añað/ eñ eitt forþægað Leiðe/ Nið iñra pulit af dauðra Maña Beinum og allre O-þeckt (a). Vier/ hvoriet hellst vier erum eda vera kuñum/ þa erum vier þo samt MAñeskiur: Og þetta Nafn/ MNñeskia/ er alleinasta noog að seigia og sijna/ hvad vier erum.

Hvør og ein MAñeskia ber með sier sijna Forrotnan. Mañsins Dauðe kiemur mz hønū i Heimeñ. So leinge s̄ MAñeskiañ liþer / hvad er hun añað eñ sem eitt Soppur/ sem Lucka og O-lucka henda sijn æ millum? Og þegar hønum heþur noogu leinge vereð kast-að hier um̄ kring i Veroldeñe / deitur hañ um̄ sijder niður/ z fellur i Jorðena/ sem er allra vor Mooðer. (b) Það eru vissuleg Sañinde/ að Maðureñ i fyr-stuñe skapaður var sæ yppärste af øllū Skiepnum: Eñ þegar hañ miste Guds Mijnd/

(a) Matth: 23, v. 27. (b) Syr. 40. v. 1.

Mynd/ vard hann ein Einn darleg Manneskia. Hefde hans Grøf vered sem hans Vagga / Hans Endalyckt sem hans Upprune: Hvør hefde kunnad honum luckulegre ad vera? Enn nu sijdann hann æt/ sialfum sier til Olucku/ þad forbodna Eple/ hlijtur hann ad forrotna z ad Dupte z Jørdu ad verda : z a millum Manneskiunnar Upphafs z Endalickt ar er einginn Mismunur/ nema alleinasta Tijm[illegible]. Þad er undrunarverdt/ ad þvi diwpara sem þetta fanijta Gras korn hefur sig i Gard-Lende Mannlegs Lijfs nidurrætt/þvi kiærara hefr Manneskiann þad. Fædstar Manneskiur eru þær/ sem fwsar vilia deya : Fædster hafa Umþeinking edur giøra sier nockra Þanka umm Daudann. Flester forgleima sialfum sier. Sie þad Skijla Holldlegra Vellystinga/ edur Elskann til sialfra þeirra/ sem hanger fyrer þeirra Augum/edur og so ein raung Meining/ sem þa blindar/ Jaa/ hvad hellst þad vera kann/þa finna þeir sig umm seder at Tælar

lar dregna. MANDureñ aþ Kvinnuñe fæddur lifer skutta Stund (c): Þetta er þad/ sem aller Hlioota ad reina/ eins Riikuger sem Oviiuger: Allra þeirra Vilie mæ þessu Logmæle undergiefeñ vera: og hvorn Tyme Lijfsins hefur sett fyrer ødrum/ lætur Daudeñ hinum ødrum samjafnañ verda.

Daudeñ er MANñeskiuñar sæ Sydaste og Dyperviñañlegaste Ovinur: Medal allra Oviffra Hluta er Daudeñ Sæ vissaste. Hvar fyrer upphefur MANNeskiañ sig/ sem þo mæ deya? Hvar fyrer prialar sw Jordeñ/ sm Jord skal verda? Sañarlega høfuñ vier miog litla Ordsøk til ad vera Hofmoduger og Stærelater. Þar er eingeñ Skiepna aumare eñ MANNeskiañ: Þegar hun kiemur i Heimeñ / er hun nakeñ / og fer nakeñ aptur i burt aþ Heimenum: Medañ hun lifer/er hun Oteliande umbreitingum underorpeñ: Þegar hun deyr / verdur heñe kastad i Jordena: þad sem hun

(c) Job. 14. v. 1.

hun læt: hier epter sig/ er Odaun/ Dupt og Aska.

Vissulega er þ næsta satt/ af hvørsu vier hoþum ad hroosa oss a medañ vier lisum: A allra MAña Lucku pissum vier sÿna hrucku. Sierhvør maa sÿns Brauds neita/ eþ ecke i Sveita sÿns Andlites/ þa samt i Angist sÿns hiarta. hvør veit hvad añañ þvsngar? Þvsnge hñ eckert añad/ þa þvsngar hañ þo um̃ siþer Daudeñ. hvar pyrer byggium vier þa so sterk og varañleg hws? hvar pyrer setium vier vora Von a þad tÿmañlega? hvar pyrer elskum vier so þañ Lÿkama Daudañs? (d) Þvi reider MAñeskiañ sig uppa MAñeskiuna? A medal MAñaña er sa allra beste MAdur/ hañ sem alleina er añ Syndar: eingeñ er þar fra frÿ ordeñ/nema JEsus/sa einaste MAdur i Nadeñe.

Vilier þu/ MAdur/ Vin hafa: hier fiñur þu eirn trwañ MAñ/ hvør/

 so

(d) Rom. 7. v. 24.

so sem eirn MAdr / med sijnum Mannlegum Veikleika / kann i ollu med oss veikum MAnneskium Medlijding ad hafa (e).

Hann er eirn hreirn MAdur/ sem þess Ohreina Adams og Evu Saurugleika hefur burt hreinsad med sijnu Bloode. Hvør sa MAdr/ sem i þessum MAnne lifer/ hann deyr ecke/ þo hann deye. Þo minn ytre Madur deye/ þa vil eg hønum þess ecke varna: Jeg kann þad og ecke: hvørt helldur hann deyr i Dag eda a Morgun/ skal ecke af mier verda fyrer hønum lafed. Sa Jnnre Madurenn er viss umm/ epter þad ad hinn er ad aungvu ordenn/ ad hann mune ødlast i Christo JEsu Lijfed og fulla Nægd/ og verda i hønum eirn nyr Madur/ ein nÿ Skiepna. Fyrer Christum verdum vier nÿar MAnneskiur. Hvør sem Jklædest Christo / hann er i hønum ein heiløg Skiepna. So maa þa sa ytre Madur forgaanga/ þa hann skal: Sa Jnnre deyr nie forgeingur alldrei. Sialfur

Gud

(e) Hebr. 5. v. 2.

Gud nepner sig vegna Elskuñar/ sem hñ hefur til þeirra promu / þeirra Mañ. Sa ed þig hepur giort/ hñ er þiñ Mad-ur/ DRotteñ Zebaoth er hañs Neite/ z þiñ Endurlausnare sa hiñ heilage i Is-rael/ hñ sem allrar Veralldareñar Gud verdur kalladur/ seiger Esaias (f). Snue vorar Saaler sier til hañs/ sem til sijns pyrsta Mañs/ (g) og ep vier hølld um oss fastlega vid þañ Mañ / hvorn Kviñañ hepur umkringt (h)/ sem er vor Endurlausnare JEsus/ þa erũ vier i giegn øllũ Opsoknum Veralldareñar Maña i hañs Verndar Skaute hættu-lauser. Nañ er ordeñ øllum Allshatt-ar. (i) Opt erum vier lijka sem þeir Meñ: ẽ aungva Nialp hapa (k): Eñ samt kañ þesse Madur oss i øllum vorũ Naudsynium ad hialpa og pullnægia.

Bølvadur er sa Madur/ sem hepur sitt Traust a Mañenum (l). Blessad-ur

(f) Esa. 54. v. 5. (g) Hos. 2. v. 9. (h) Jer. 31. v. 22. (i) 1. Cor. 9. v. 22. (k) Ps. 88. v. 5. (l) Jer. 17. v. 5.

ur er sa Madr/ sem hepur sitt Traust a Gude/ og bepalar sig honum.

Honum befolum vier oss/ nu og alla vora Afe-Daga/allt til Lijpsins Enda.

II. Umþeinking
Ap
SAALRNNE.

Matth. 10. v. 28.

Hrædest ei þa/sem Lijkam an aplijpa/ og Sælena gieta ei Lijplated/ etc.

Ef nockur hepur ei Umsorgun pyrer sijnum/ han hepur apneitad truñe/ og er Vantruud, um (Heidingium)verre: seiger Paulus (a). Hvor ei hepur Umsorgun pyrer siñe Sælu/ han er Medhialp Diofulsins i þvi ad tortijna sialpum sier/ og verdur so sialpur siñ eigen Mot standare. Eckert er oss so sierdeilislega eigen-

(a) 1. Tim. 5. v. 8.

eigenlegt/sem SALen: Lijkaman gief-um vier Modkunum/ þa vier deyum: Þeirra Fæda ma han verda/ædur en hn verdur fæddur a þvi Himneska Manna.

, SALen þer wtaf Munnenum/ Ann adhvort i Himnarijke edur Helvijte/. epter þad hun hefur i Lijkamanum vel eda illa forsorgud vered. Lijkaman hofum vier af Gude z Jordunne: SAlena af Gude alleina. Perlur z Edalsteinar eru dijrmæter Hluter: Þad dijrmætasta er Monnum þad kiærasta. Eckert er so dijrmætt / Eingenn Hlutur so Edla/ sm SALen: Hun er ein Andleg og Odaudleg Vera / Giørd med Gudz Þeckingu / og med Eining og Samfielage med Gude. Til ad vidhallda SALunne / og henne til eilijfs Upphelldis/hefur Christur Manndomlega Natturu uppa sig teked. Fyrer hana hefur han sveitst Blodenu: Fyrer hana hefur han þvi wthellt: Hennar vegna hefur han kveinad og grated: Hennar vegna er hn a Krossen uppheing

 dur/

dur/ og fyrer hana hefur hañ Vijn-Pressu Guds Grimdar-Reide trodeð eirn samañ (b)/ Og a Himnum bidur hañ fyrer SAALuñe/ so sem Medalgangare millum Guds og Maña (c).

Þeir Ogudlegu hafa fyrer aungvu so litla Vm̃sorgun/sem fyrer SAluñe: sijna Hunda fæda þeir/ sitt Holld prijda þeir med Klædum / Sig sialfa træsa þeir: SAALena lata þeir Skort og Hungur lijda/ Nakta og klædlausa vera. Þeir hafa SAALena Lijkamanum til einkis añars/ eñ þ Sallt/ ad halda hønum vid / so hañ forrotne ei so fliott/ z verde ecke so snarlega af Modkunum uppeteñ. Þeir Gudhrædđu hafa sijna helstu Vm̃sorgun fyrer SAALuñe: Nun er Sigurverk þeirra Lijkama: og uppa þad hañ hrape ecke i Helvijte / hlijtur SAALeñ / sem vel er rækt i Lijkamanum/ hønum Veigeñ ad vijsa til Himnarijkis. Þar fyrer safna þeir froomu Fiarsioodum z Forsorgun fyrer

(b) Esa. 63. v. 3. (c) 1. Tim. 2. v. 5.

fyrer SAlena/ og þad a Sumartijma þeirra Ara og Afedaga i Heimenum. J Dag/ecke a Morgun: med þvi Morgundagureñ er Oviss/ eñ þesse fyrer Neudeñe. Þeir Gudlausu fara so ad Spilenu med sijnar SAler/ sem Meñ plaga ad giora i Storhøllum edur Herragørdum/ þar þeir ganga sijdla til Sængur/ og eru aptur seint a Fotum: SAleñ ma optast hafa þañ Tijmañ/sem sijst er nytsamlegur: Þegar hun a ad forsorgast/ er siallðañ hentug Tijd z Stunder. Þar fyrer mis-añ su forblindada Mañeskia siñe Sælu þeirrar heilogu z himnesku Næringar / ecke einasta eitt heillt/ helldur optlega mørg Ar/ Ja/ alla sijna Afe i giegnum. Veniulega gænga Meñ ecke fyrre til Sængur/ eñ þeir hafa snædt siñ Kvølldverd/ Holldenu til Vpphelldis: Eñ SAleñ ma eiga þad/ hvort hun fær ad hallda sijna Kvølldmalltijd med Christo nockurn Tijma/ eda alldrei.

Syner þessarar Veralldar bruka

þra þeim þyrsta Morgne siñar Æsku / þañ Heilsusama Nadareñar Tijma/ sm̃ Gud hefur þeim giefed/ til ad vera Vm̃higgiu fyrer sijnum Hyrdslum / ad þeir þæe þar uppfyllt af Gulle z Sylfre: Eñ ad sapna Fiarsiodum handa SAluñe/ lata þeir biida allt til Kvollds siña sijdustu Allburs Ara / Ovisser/ hvort þeir med þessa Hondlan avíñe þa nockud/ eda eckert. A medal þeirra sie Bæna i Fader Vor/ er ecke nema ein fyrer Lijkamanum. A medal sie/ jæ/ siøtijusiñum sie/ um̃sorgana Mañeskiuñar / er valla ein þyrer SALuñe. Mage hiñaOgudlegu er þra Gud(d): honum þæra þeir sijnar Foorner. Þeirra eigeñ Lijkame er Nebucadnesars Bilæte/ sem þeir sialfer tilbidia (e): Kroppeñ/ sm̃ þeir sia þyrer sijnum Augum/ elska þeir. Su Osijnelega SAL lijdur þeim audvelldlega wr Miñe: Og þess vegna hafa þeir þyrer heñe so litla um̃sorgun.

Medañ

(d) Phil. 3. v. 19. (e) Dan. 3.

Medañ vier lifū/ hoþū vier Heimeñ þ Herberge: Þegar vier deyū/Groþena: Þegar vier upprijsū/Himnarijke edr Hel vijte. Lijklegt er/ad øngvañ þijse þāgad ad koma. Lijka vel lifa þær so/ ad þeir haþe/a medañ þr eru hi'/ sijna umgeing ne a Himnū. Þetta er þo þ Naudsynleg asta: Fyrer þessu byriar oss þa hellstu umsorgun ad haþa: Hitt Aññad/ ē Lijka-mañū kiemr vid/ kuñum vier ad hafa i Hiaverkū. Øllu þssu umbreita Verallð-areñar Born/ leitande þyrst þess Jardneska/ hvad ō lijdr um þ Himneska: Og aþ þvi þaug þara so aptañ ad Sidun-um / hrapa þaug sydarmeir þræ Guds Sonar augsijn oþug i Helvijte. Hvørier þeir/ sem ecke vilia þvilijka Heimvon haþa / hellidur ad þeir mættu þetta um þlija/ siae sig um i Tijma / og byrie æn Vndañdrættar/ Jæ/ strax æ þessum Deige/ ad bera Vmhyggiu þyrer siñe SALu. Forspilad er hvorium þeim Tijma/ sem hier til er ecke brukadur. So miked sm vier hoþum æuñed þyrer SA-

SAKena / Þad er vor Rijkdomur / þa vier deyum : meira ecke. Hvad a þa SAKen ad hafa? Fædu af Guds Orde / Dryck og Svølun af alvarlegum og Gudrækelegum Bænum og riettskickadre Føstu. SAKarenar Tilflukt a ad vera sannarleg Ydran / hennar Fridur sa fullkomne Kiærleike / hennar Klæde Riettlæted JEsu Christi. Safned þvi þeim Andlegu Fiarsiodum fyrer ydar SAKer / og læred af Christo Audmijktena : af S. Petre Gudræknena : af Johanne Kiærleikan : af Abraham Hlijdnena : af Loth Giestrisnena : af Isaach Langlundar gieded / af Job Þolenmædena : af Joseph Skijrlijfed : af David Mijskunsemena : af Daniel Sparsemena : af Mariu Magdalenu Ydranena : af þeim Fortapada Syne og Tollheimtumannenum Bæn og Vidurkienningu Syndanna. So mun SAKen alla sijna Ovine volldu glega yfervinna / sier einum Eilijfum Oforgeingelegum Fiarsiod safna / og i Gude rijk verda.

III. Bm-

III. Umþeinking
Af
LIJFENS.
Col. 3. v. 3.

Ydart Lijf er þolged med Christo i Gude.

Eg veit ecke/ hvort jeg a helld ur ad nefna þetta Lijf eitt deiande Lijf/ edur lifande Dauda. Þad er eirn Reikiar-skugge(a)/ og Draumur um̃ eirn Skugga. Oss bregst um̃ aungvañ Hlut meir vor Von/ eñ um̃ þetta vort Lijf. Þad er valla Spañar lángt/ og vier mælum þo þess Leingd i fullu Alna Tale: Valla er þ eiñ þverhandar Breidd (b)/ Vier vænum þad mune þo leinge vara. Vier hræsnum fyrer oss sialfum/ og drøgum oss sialfer a tálar/ so sem vort Lijf være af Cedrus Trie/og kyñe ei ad forgánga: þar þad er þo i Raun og Sañleika eckert añad eñ so sem eirn Ösku Fune: Þvi

(a) 1. Chron. 30. v. 15. (b) Ps. 34. v. 6.

Þvi hvør veit/ hvad snart þess riukanda Skar er sloknad / og þess Varme wt-kulnadur ?

Mañsins Lijf a Jørduñe er sem þad Nws/ hvørt ad Falle er komed/ og alldrei veit nær þad olldungis niðurhrinur. Þad er sem ein kulda Poka / hvør ed snarlega burtlijdur/ smelltist/ og ei kañ vita/ad hvøriu verdr. Eitt Vind-Niol/ sem uñ kring snyst af hvøriu Kule/ er a þ blæs: ein Vatns Bylgia/ sem af hvørium Storme uppæsist : Eitt Skips Stijre/sem beyger sig og svignar fyrer hvørre Hræringu: Þad er Eidemork Imislegra Sorga z Normunga: Eitt Syndasvelgur : Eitt Naß fullt af Otta z Naskasemdum/þar vier verdum af þeim Andlegu Stoireifurum/ Hollde/ Synd og Diofle/ alltijd og a alla vega ofsokter: þangad til vier fyrer lifande Trw / so sem a Ovolltu Skipe / af Daudanum/ sem einu Stijremañe/ fra þessum Egyptalands Kiotkotlum verdum burttekner / og til þeirrar Himnesku Jerusa-

Jerusalems færder. Soddañ er þesse Vara. Er sa nockur sem hana vilie kaupa? Mun nockur gieta elskad hana? Meire Abata heþur Madur ecke aþ þessu Lijfe / so leinge þad er holldlegt og tijmañlegt. Hvad er þad þa / epter hvoriu vier leitum i Lijþenu? Er þad Roseme? Hana kuñum vier hier allðrei ad þiña/ og lijka vel er hun þo þad allrabesta Lijþsins Sælgiæte.

Mun nockur Hefd eda Heidur kuña hana ad veita? Giallð og Gods þiña all-þæster/ þo ad þeir sem epter þvi leita sieu þlester. Vmhverþis mig sie eg þad eckert / sem mier þære þa riettu Rosemd gieþed: Og ecke neitt wtvortis nie Veralldlegt/ sem mig kuñe ad gledia. Eg vil giarnañ ødrum til Glede þeirra Jonas Lund i Verølldeñe epterlaata. Eþ mitt Hiarta þiñr/ a medañ eg liþe/ sijna Rosemd i Gude: So kiemst eg vissulega klaklaust wr þvi Okirra Sioar-Naþe þessarar Veralldar. Komest eg ecke a þessum Deige til þeirrar æskelegu Ro-

 seme

feme i Zion/ so skiedur þad þo an Efa/ þegar Gud vill þad so vera lata. Þar fyrer/ þo ad mitt Lijf sie fullt Mædu og Þianinga / Sorga og þyngsla / þa sleppe eg Lijkamanum vid þad ad fast/ a medañ hñ hefur Lijfed: Saleñ hefur samt sijna Ro/ so leinge hun er i Lijkamanum. Jeg hefe Frid vid Gud/og Gud vid mig: Þo ad mitt Lijf sie mædusamt og þianingarfullt/ þa er þad samt dyrdlegt fyrer Gude. Jeg vil lifa DRottne a medañ eg life / so mun eg ødlast eitt betra Lijf/ þegar þetta forgeingur. Øll Grøs og Plantaner hafa og sitt Lijf/eñ alleinasta til ad vaxa. Øll Dyr a Jorduñe eru med Lijfe begaafud/eñ einasta uppa þad/ þaug hafe Tilfiñinguna. Madureñ einsamall er giæddur med Lijfe Skynsemeñar: Eñ þeir Gudhræddu og Ueilsgu med Lijfe Nadareñar. Life eg i Nadeñe/ so lifer Christur i mier: Þar fyrer/ hvad hellst mier kañ i mijnu Lijfe armædusamt ad vera/mun JEsus mier vegsamlegt

legt giøra. Eg vil alleinasta liþa Gu-
de/ og þar til vil eg liþa / ad eg Gude
þioone. Margar Mañeskiur eru lif-
ande daudar: þad mun eg ecke verda ef
eg life i Christo: Þvi er Christur mitt
Lijþ/og Daudeñ er miñ Aviñingur (c).
Nær eg a ad deya/ veit eg ecke. Æskañ
er eins þorgeingeleg sem sa hæe Alldur-
domur: Eitn Ungliungur kañ og i
Kyrkiugardeñi ad þiña noogu marga
med siñe Stærd/ z Ofullkomna/ hvøria
Daudeñ hefur/ aungvu sijdur eñ þa
gømlu og grahærdu/ i burtu tekeð.
Margur deyr kaskur og heilbrigdur/ i
sullum Rijkdome og fullre Nægd/ þeg-
ar hañs Miolkur-Kiørolld eru full aþ
Miolk/ og hañs Bein þaug þitna aþ
Merg (d). So dou Børn Davids /
Jobs/ Jeroboams. Lijþ þeirra ungu
er so vel eitn reikur sem þeirra gømlu z
grahærdu. Fyrer mørgum geingur So-
leñ under um þad þegursta Middeigis-
Skeid.

(c) Phil. 1. v. 21. (d) Job. 21. v. 23.

Dauden er eitt Fall: Vegna Synda fallsins er hañ iñkomeñ i Heimeñ. Jeg veit ecke nær jeg mune falla: Þad veit eg/ ad eg næ ecke Mathusalems Alldre: Þar fyrer vil eg framleida so mitt Lijf/ ad Daudeñ meige taka þad burt/ þegar hañ vill: Og eg vil ecke spilla mijnu Lijfe med vondum Verkum/ a medañ eg life: so mun eg med Christo epter þetta Lijf odlast eilijft Lijf.

IV. Umþeinking

Aß VILIANUM.

1. Pet. 4. v. 3.

Þad nægier/ ad vier høfum þañ umlidna Tijma Lijfdags aña lifad epter heidinglegum Vilia.

S. A sem aungvum vill hlijda/ giører sig opt Þræl sijns eigeñ Vilia. Nonum pilger hañ

hañ/ hvørt ſem þara ſkal. Mañeſkiuñar eigeñ VJLie er heñar Nimnarijke/ eñ verdur heñe optaſt ad Helviite. Þar er eingeñ oñ Ordſok til/ ad ſo mar ger eru komner i Helviite/ helldur eñ ſu/ ad þeir haþa of miøg epterþylgt ſijnum eigeñ VJLia/ og ecke viliad vera añar ſtadar/ helldur eñ i Helviite. Þier hafed ecke viliad ſagde/ DRotteñ vid þa i Jeruſalem (a). Nu kañ Madur ad ſeigia hid ſama um þa pleſtu i Heimenum. Þeir vilia ecke meir lꝏta ſier aþ Guds Anda ſtiorna/ þar þyrer gꝏnga þeir aller viller Vega.

Hvor Madur kvartar um/ ad ecke gange ſier ſem hañ vill : Eþ odruvijs være/ þa værum vier hinar Oluckulegaſtu Mañeſkiur. Eirn blindur Leidtoge þærer þañ i Groþena/ hvorn hũ leider (b). Vor Holldlegur VJlie er hellſt til oþ blindur þar til/ ad hañ ſkyllde viſſa oſſ a Veg ſañrar Hlijdne vid Gud : Eñ um þañ Veg hliotum vier

(a) Matth. 23. v. 37. (b) Luc. 6. v. 39.

þo ad gånga/ eþ vier vilium komast i Himnarijke. Sú fyrsta Banart/ sem i oss ætte ad dempast/ skyllde med riettu vera vor eigeñ VJLte: Sie hañ fyrst under Fætur lagdur/ þa er sijdañ audvellt ad ræda vid hitt añad. Sa miñe ma skicka sier epter þeim stærra/ sa Underʼgiefne hlijda sijnū Yfeiboðara. Skuggeñ fylger sijnum Lijkama a epter/ og Vijþlugurnar þeirre sem undañ Hoopnum fer. Sialf Nattu函rañ hefur sijnt oss þetta a ollum skopudum Hlutum/ ad sa eine skule vera þeim odrum undergieʼfeñ. Einasta Madureñ/ sem a ad heita ein skynsemdarfull Skiepna/vill vera siñ eigeñ Herra/og læta allt gånga epter sijnu Hoþde og Heila. Morg Hiool stiornast af einu i Sigurverkenu: Margar Mañeskiur vilia af aungvum læta sier stiorna: Þeir vilia hafa sialfa sig og siñ eigeñ Vilia fyrer sijna Leidarʼstiornu: Epter honum reña þeir og rasa i alla dauðlega og banvæna Forʼdiorfun. So er margt Siñe/sem Madʼureñ

ureñ er/ og ſo margt ſem Hiartad er/ ſo margſlags Vilia og Tilhneigingar er þar ad piña. Og epter þvi Þanckar Mañlegs Hiarta eru iller i fra Ungdome (c)/ þa verdur alldrei helldur Vilieñ ſo goodur/ ad hañ kuñe ſialfañ ſig ad forbetra. J þeſſu eru þeir heilogu ſialfer ecke an Fleckunar: z þvi diwpara ſem þetta er af ſpylltre Nattúru hia oſſ iñgroed/ þvi Ohægra er ad ham la þeſſ vondū Avoxtū: þo ſamt hliotū vier eitt æfeñlegt Strijd ad hallda vid þeſſa vora heima-alda Ovine/ z temia vel vorar vondu Tilhneigingar/ ſo vier aß þeſſu banværna Eitre kyñum eirn Lœknisdom ad byrla.

Hvad Madur ſier pyrerþrañ/ þvi kañ hañ þeſſ audvelldlegar moote ad taka. Nu ma þad ollum Oduli vera/ ad þeſſar illu Tilhneigingar/ſem vier erþt hoþum epter vora þyrſtu Foreldra / giora oſſ Onyta til allra goodra Verka: Þeſſ vegna hliota þær med Magt

 ad

(c) Gen. 8. v. 21.

ad þviingast/ so ad/ þo þær verde ecke alldeilis i Grun̄ nidurdempadar/ þa saint verde þær hafdar so i Agä/ ad þær ecke giore Yþergang a mote Gude og vorre Saluhialp. Af sialþum oss þiñum vier ad soñu lijten̄ Krapt hier til: z ef vier rædþærum oss vid Holldeð/ þa mun þad alldrei vilia blanda þetta sæta Sikur siña Tilhneiginga med neinu swrii. En̄ kome hier til Andans Logmæl/ þa þær vel Holldsins Logmæl fyrer þvi ad vijkia. Bæn/ og Kroßþesting sialfs sijns/ kuña i þßu mykels ad orka: So miked sem vier daglega stondum a moote vorum vondum Gyrndum/ so miked bætum vier Hag vorra Sælna. Siñesins Tilhneigingar eru ad soñu oþbelldissamar: þo munu þær alldrei yþerstijga vorar Sæler/ ef vier i Krapte H. Anda hølldum þeim so i Taume/ ad þott þær vilie oss Skada giøra/ þa giete þær þad ecke. Ohooþ og Drycktiuskapur giører aungvan̄ ad Dæra/ nema þañ sem þad vill so sialþur haþa: Eins kuña þær

vondu Vilians Tilhneigingar ad areita Manneskiuna/ enn hvỹnga. kunna þær aungvann/ nema þann sem giefur þeim laussann Taum sinnar Skynseme. So sem eirn Urtagards Madur giører vid sinn Urtagard/ so skyllde ein Manneskia/ sem hefur Skin og Skilning / og sierdeilis eirn Christenn Madr/giøra vid sijna Saalu/ og upprǽta Illgresed strax s̃ þ̃ tekur ad vaxa wt: Og ef nockur vondur Þanke samlagar sig vid eina illa Tilhneiging / og vill yfertroda Guds Løgmaal/ þa ad eideleggia þaug bæde/ ádur enn þaug fullkomna sinn Giørning/ og tortijna Saalunne. Þad veikara ma láta undann þvi sterkara: i Guds Krapte erum vier allt̃id noogu sterker til ad motstanda vorum eigenn Vilia/ og ad standa af oss þann vonda Tijmann/so hn̄ oss ecke yfervinne. Hvad vor Fǽding hefur bleckad/ þad a Endurfǽdingenn aptur goott ad giøra: Og hvad sa helvijtiske Ande hefur fra oss teked/ þad hliotum vier ad faa aptur hia þeim H. Anda.

Eirn riettchristen Madr bidur daglega/ ad Gud vilie vernda hañ þra hañs eigeñ Vilia / og tekur þad upp þyrer stærsta Guds Straff/ eþ honum lijdst ad ana þram rasande epter sijnum eigeñ Gyrndum. Ecke miñ / helldur verde þiñ Vilie (d): Þad var Bæn Endurlausnarans / so bidia og aller þeir sem Christo tilheira: verde þiñ Vilie/ so a Jordu sem a Himne (e): Þad er þorm vorrar Bænar. Breitum vier hier i nockru wtaþ/ þa vijkium vier þra riettre Reglu/ oss sialþum til Olucku. Fauvijs Born breka / og vilia margt haþa: Sie so vier vilium þeim ecke i þvi lijkiast / þa hlijtur vor eigeñ Vilie so sem Agar og Jsmael ad burtrekast aþ Hwse vors Hiarta (f). So leinge sem Gud heþur Einvallds-Stiorn yþer oss/ og allt maa ganga sem hañ vill/ þa erum vier sæler. Jeg er þiñ þienare z Sonur þiñar Ambattar/ sagde David (g): Þar vid læt-

ur

(d) Luc. 22. v. 42. (e) Matth. 6. v. 10. (f) Gen. 21. v. 10. (g) Psalm. 116. v. 16.

ur og eirn Christeñ Madur standa. Hvad Fadereñ vill / þad er Barnenu jafnañ fyrer bestu. Þañ eina setur Gud uppa Throneñ / þañ añañ lætur hañ standa vid siina Fotskør / og bÿda þess er honum verdur befalad. Sie þesse Madur rieft Guds Barn/ audsiïner hañ sig i øllum Hlutum so sem Guds Þienara (h). Skule hañ Stukur verda / þa seiger hañ/ Verde Vilie DRottens: Fleira talar hañ ecke / helldur bÿdur hañ i øllu þess sem Gud vill vera láta. Skule hañ lÿda allra handa Olucku og Motlæte: allt sem DRotteñ vill: Hañ helldr samt kyrru fyrer/ z reiknar sier þ fyrer Æru og Vegsemd/ ad lÿda hvad Gude lÿkar. Hañ er so sem Leirkiered i Leirsmidsiñs Hende (i): Sem ecke møglar i giegn siinum Herra (k). Hvørt sem Gud vill hafa hañ / þar er hañ. Guds Vilie er allt ÿd Heilagur/ so helgar hañ og eirneñ þañ sama/ og lætur siñ

(h) 2. Cor. 6. v. 4. (i) Rom. 9. v. 21. (k) Esa. 45. v. 9.

siñ Vilia honum i ollu fylgia. Vier lifū ecke sialfum oss/ helldur Gude (l): So tilheirer þa Gude vort Lijf / vor Lijkame og Vilie. Þar fyrer / hvad hañ vill/ þad fær Framgang. Skule þad endelega gillda Daudañ / þa verde þad sem Gud vill. Vier skulum alla Tijma vidbwner vera. Gud hefur yfer oss Þanka Lijfsins/jafnvel midt i Daudanum. Sie so vor Krossburdur vijkie ecke i Dag edur Nott fra oss / og vor Bæn verde ecke so snart heird/ hvad skulum vier þa til seigia? Kañskie Krossen hafe eñ nu ecke framkvæmt hia oss sijna riettu verkan. So giøre nu Gud vid oss hvad hañ vill: Hañ mun þo samt ad sijdustu fyrer Christi Skulld audsijna oss sig Nadugañ. Þiñ Vilie skal vera þijnum Mañe undergiefeñ/ sagde Gud til Evu (m): Christur er oss meire eñ soddañ Madur: Hañ er vor Herra: Þad er hñs/ad befala: eñ þad er vort/ ad hlijda. Vilie hañ a þessare Stundu

(l) Rom, 14. v. 7. (m) Gen, 3. v. 16.

du Krefia vorrar Sælar af oss/ pa skal hun honum giarnañ fylgia/ med þvi hun er hañs hvort helldur sem er. Vilie hañ og ad vier skulum heñe leingur behallda/ pa skal hun/ so leinge siñ vier lifum / framkvæma Guds Vilia. Þar til hialpa þu oss O JEsu.

V. Umþeinking
Af
SKILNINGENUM.

Psalm. 49. v. 21.

Nær ed Madureñ er i Heidrenum og hefur ecke Skilningeñ/ þa fer hañ burt lijka sem Fienadureñ.

Su stora Verolld/ & hvad þar er ine/ veit siñ Tijma. Himeneñ / og Himensins Stiornur hallda sijnum Tijma/ so sem þær skinie riettelega um̃ pad / hvorneñ þm̃

þm̃ byrie ad ſkicka ſijnu Hlaupe. Eing-
eñ af þeim geing: opſeint under: Eing-
eñ kiemur helldur opſneṁa upp aptur:
So ſem þeirra Meiſtare heƒur þad
ƒra Eilijfd fyrerſied/ og viliad þad vera
lꝍt/ ſo ſtendur ſierhvad þar vid. Sum-
ar og Vetur vijkia hvørt ƒyrer ødrū a
riettum Tijma/ z ſkipta Lioſe og Myrk-
re/ Nott og Deige. Sialƒ Skiepnañ/
ſem eckert Skin edur Skilning heƒur/
veit ſiñ rietta hꝍtt og Tijma: Nun veit
ad vijkia iburt/ og koma aptur/ og leita
ſiñar Fædſlu og Nꝍꝛldar. Storkureñ
kiemur a viſſum Tijma/ og tekur ſig
aptur a viſſre Tijd i burt ƒra Mañaña
Augum. Trie og Blomſtur/ Gros og
Jurter Jardareñar/ vita ſiñ Tijma. Sa
miñe Heimur/ Mañeſkiañ alleina/ ſem
þo er med eirnre ſkinſemdarfullre Sꝍl
begꝍfud / vill ei vita / edur ad minſta
Koſte vill ecke brwka/ ſem vera ſkylldel
þad ſim til heñar Lijkamlegrar Nytſemd-
ar/ mykluſijdur þad ſem til heñar And-
lega Fridar/ og Eilijƒrar Sꝍluhialp-
ar

ar heyrer. Nauted pad pecker sinn Herra/og Asnenn Jotu sijns Herra / enn Israel pecker pad ecke / og mitt Folk skyntar pad ecke / seiger DRottenn (a). Ad peckia sialpann sig/og sinn eigenn Veikleika og breste / er sw stæsta Skinseme. Sa sem lætur sig riettelega skynia umm pad/ ad honum byrie lijted ad hallda af sier sialpum: Sa sem anara Lastaner umm sig med hogværre Pogn nidurdempar / og deyder pær med sijnu dygdarijku Frampferde: Sem ecke giepr sig i framande Hondlaner: sim leggr anara Mælepnum hid besta til: Sem ecke leggur sier pijngre Byrde a Herdar/ enn hann er fær ad bera: Gyrnest ei stærre Heidur/ enn hann er hæfelegur ad medtaka/ hann ma maklega Skynsemdarfullur heita. Enn hvilijker eru fæer i Veralldenne. Margur bijr yper lijtellre Skynseme/enn upphrokar sier po par fyrer yper adra/ & meinar ad allur Vijsdomur mune med honum wt ap deya(b): Nann lætst aumkast

(a) Esa. 1. v. 2. (b) Job.12. v.2.

kast ÿþer ødrum/ ad þeir vite ei so margt sem Hañ: eñ ÿþer sijnu eigeñ Fanta-Ede kiemur Honum ecke til Hugar nockra Medaumkan ad haþa. Eru þeir ecke til a þessum Døgum/ sem med Roboam meina þad/ ad þeirra miñste Fijngur sie þickre eñ þeirra Fodurs Lendar (c)/ og forakta þar þyrer alla adra/ so ē þa/ er eckert Skin nie Skilning haþe? Eñ a þeim verdur uppþylld Fyrersøgn N. Anda/ soleidis hlioodande: Þad skalltu vita/ ad a sijdustu Døgum munu koma hæskasamlegar Tijder/ þvi þar munu vera þeir Meñ/ sem hallda miked af sialfum sier/ sem hafa Yþer-Lit Gudlegs Athæþis/ eñ þss Krapte neita þeir (d).

Være Meñerner vitrer uppa þad ad giøra þad hid gooda (e): Munde þad vera Lucka Heimsins (f). J þeim Epn um/ sem Trwna og Saluhialpena æ hræra/ er su einfalldasta Trw/ hin allra

(c) 2. Par. 10. v. 11. (d) 2. Tim. 3. v. 1. (e) Rom. 16. v. 19. (f) Sap. 6. v. 28.

ra Þocknanlegasta þyrer Gude.

Þegar Hagar upphooþ sig yþer Sara / og Ismael yþer Isaac / var bæde Modurenn og Barned aþ Abrahams Hwse wtrekenn (g): Su Nattuꝛlega Skinseme er alltyd i moote Andanum. Verde henne ecke þyrer Guds Ord i Taume halldeð/ þer hun alla tijma Villevega. Eþ vier vilium epter Holldsens Skinseme alleinasta dæma umm Gudlega Hlute /kunna þeir alldrei i riettu Gillde hia oss ad vera/ og þad verdur ein aumkunarleg Stiornan / þegar Þienarenn tekur sier þad fyrer/ ad rijkia yfer sijnum Herra. Þeir hluter sem vidvijkia vorre Sælu og Saluhialp/ eru frwarennar/ og þar fyrer eru þeir ecke Nattuꝛlegre Mannesķiunnar Skynseme underorpner. Eþ vier tokum hier ecke alla Skynseme til fanga (h): Verdum vier i øllum Andlegum eþnum efande / og kunnum oss alldrei wr Þssare Eþaseme ad vidrietta. Med allre vorre Skynseme kunnum vier

(g) Gen. 21, v. 14. (h) 2. Cor. 10. v. 5.

ecke ad begrijpa / hvorneñ ad þrijr sieu eirn/ og eirn sie þrijr/ þo samt medtekur su Sæluhialplega Trw þetta so sem fullvijst: Og so sem vier meigum hier þessu trwa/ sie eg ecke/ hvar fyrer vier i ødrum þvilijkum Trwar Articulum vilium vorn Skylning edur Skynseme/ sem þo er halft Verk (i)/ Vorn Lære-Meystara vera lata. Þijt er ecke Reinstadar vijsad til Skinsemeñar edur Skilningsins/ helldur til Trwareñar: Hvør hañ trwer/ sa skal hoolpeñ verda (k): Þess hins sama heþur sier ecke ad vænta/ hvør sem ecke vill trwa nema þvi/ sem hañ kañ med sifie Holldlegre Skinseme ad begrijpa. Guds Veiger eru ecke sm Mañaña Veiger (l): og hañ kañ alla Hlute yþergnæþañlegar ad giora / eñ vier bidium eda skiniuм (m). Eda skyllde Skapareñ sifie aumu Skiepnu eiga Reikningskap ad standa? Er ecke Holldeð alltijd i moote Andanum? Og eru

(i) 1. Cor. 13. v. 9. (k) Marc. 16. v. 16.
(l) Esa. 55. v. 9. (m) Eph. 3. v. 20.

eru þeir ecke/ sem epter Skilningenum lißa/ Sofgvirding þyrer Gude (n)?

Vier trwum/ þar fyrer tølum vier / og vier trwum eirneñ/ad so sem Gud vidhelldur øllum nærverande Hlutum / so kuñe hñ og so þvi/ sem Tilkomande er/ ad vidhallda: og so sem hañ hefur Allt aþ Aungvu giørt/ so kuñe hañ z þad/ sem ad Aungvu/ edur Dupte verdur/ aptur ad Nockru ad giøra. Skyllde Skinsemeñ hyggiast hier epter/ mættu þeir/ sem i Grøfena nidur fara og burtu deya / med Hormung og Kveynan hier vid skilia: med þvi þeirra Skilningur er þvi mootstædelegur/ ad þeir kuñe þad añ aptur upp ad rijsa og endurlifna. Skinsemeñ kañ ecke ad grijpa þad/ ad ein Persoona kuñe tvær Nattturur ad hafa / og eirn Sonur kuñe aþ eirnre Jomfrw fæddur ad vera: Og eñ sijdur/ hvørneñ Gud hafe kuñad eirn Son aþ sier ad fæda/ sem þo er med hønum eirn einaste/ sameiliifur / og sañur Gud: þo

 samt

(n) Eph. 3. v. 3.

samt eigum vier þessu ad trwa/ so framt sem vier viljum Lijfs og Sælar Velserdar hluttakande verda. Þar fyrer/ med þvi þetta er Verk Truareñar/ hvar fyrer vill þa Mañeskiañ epter siñe nattúrlegre Skinseme dæma um̃ þad/ hvorn eñ Drotteñ vor JEsus Christus/ sem sijnelega er uppstigeñ til Himens/ kuñe allsstadar a medal siña nælægur ad vera? og hvorneñ hañ kuñe oss med sijnũ sañarlegum Lijkama/ og med sijnu heilaga saña Bloode/ i siñe Kvølldmaltijd ad fæda og dryckia? Vier villunst storkostlega/ eß vier viljum giora hañ/ med hvørium eingeñ Villudomur er/ vorum villtum Skilninge underorpeñ / edur heimtum aß hønum Ord og Andsvør þar uppa/ hvad vier kuñũ ecke ad skinia. Hañ sem sitt Logmaal hefur wtgiefed a Jørdena/ hlær ad þvi/ skule hñ yfer siñ lioos og wtþryckeleg Ord eina adra Utlegging giefa: Og skule Testament eins Mañs ecke meiga rofed verda/ hvad miklu sijdur Ord þeirra tveggja

ia Testamenta þess allra hædsta Guds?
Þo eg kuñe ecke hier i Lÿfe Gudlega
Leindardoma ad skilia/ heþ eg þar aþ
aungva Nrigd nie Angurseme. Þad
er mier yferþlioosañlega noog/ ad Gud
heþur gieþed mier ad vita þaug Medöl/
hvørra eg er þurþande til miñar Sælu-
hialpar. Þad sem hier geingur yþer
miñ Mañlegañ Skilning og Skinse-
me/ mun eg fullkomlega læra/ þegar eg
verd yþer alla Himnaña Himna til Gu-
ds a Himnum upphaþeñ. Hier vil
eg læta mier þad skiliast wt aþ Guds
Orde/ ad eg sie ein syndug Mañeskia/ z
med heitum Ydrunar Tarum/ z Hiart-
tañlegre Andvarpan aþbidia miskuñar
Synder fyrer Gude. Ad eg vite ecke
aþ miñe Dauda-Stundu/ er mier miked
kiært: þvi þar fyrer dey jeg mier dag-
lega/ uppa þad/ þegar eg skal lokssins
deya/ meige eg med Gude lifa eilÿflega.
Vier vitum giarnañ/ a medañ vier lifuñ
hier/ þaa ad vita/ hvad vier munum sÿd-
ar meir i eilÿfu Lÿfe læra. J þessu Lÿ-

þe trwum vier/ ad eingeñ Madur kuñe Saluhoolpeñ ad verda/ nema ſa ſem truer Ordum JEſu Chriſti og hañs Fodurs/ ſo ſem N. Ande heþur þaug i opeñberudu Guds Orde uppteikna lᴂ ted/ og þad an Mañlegs Tillags/edur Apteikningar. Hvad hellſt i Veralld legum Epnum kañ til ad þalla/ vilium vier ſiñ þorſialer Meñ giora med Skin ſeme (o): Og oſſ i eitnre ſkinſamleg re Guds Þioonuſtu (p) ydka og ᴂfa: So mun Gud Fridarens/ ſem alla Hlu te kañ ad giora þramar eñ vier ſkilium/ a medañ vier hier lifum / ſtadpaſtlega med oſſ vera/ og þa vier deyum/munum vier eilijþs Fridar a Himnum niootande verda.

(o) Prov. 13. 16. (p) Rom. 12. v. 1.

VI. Umþeinking
Af
MJNNENS.

Pſalm. 105. v. 3.

Miñeſt DRottens Dar ſemd/

semdarverka/ þau er hũ hefur giørt / etc.

Ond Verk kuña lijka sẽ þaug Goodu / a medal Mañaña / eitt stort Nafn ad uppvekia: Eñ sa er þo Mismunureñ/ ad þaug vondu giora þad vidurstiggelegt fyrer þeim / sem þeirra a epterkomande Olldum endurmiñast / þar sem þaug goodu þiena til þeirra iñdællrar ꝛ þægelegrar Miñingar. Cains Broodur Mord/ Absalons Ohlydne / og Judas Forræde/ er Moñum ecke wr Miñe falled: Eñ þeirra Miñing er þo þar fyrer eins mikellrar Æru verd/ og Pilati i Credo. Ad Heliogabalus hafe vellt sier i øllum Sooþvirdingum/ Herostratus uppbrendte Mustere Dianæ, ꝛ sa rijke Madr hafe i daglegu Ohoofe lifad (a): Ad Laban hafe vered Nijskur / Nabal eirn Dære/ er ad søñu forfaled/ eñ þeim til eirnrar sliettrar Nyosunar i Miñe

(a) Luc. 16.

hafft. Þeir sem a þessum døgum fara leitande epter med sijnu Skamarverkū ad giøra sier eina længgiæda Miñing/ og eitt Odaudlegt Nafn / Orka þess ad søñu/ad þeim er ei gleimt: Eñ þo samt eru þeirra Verk sem eirn hneyxlunar Steirn i tilkomande eilijfd i Miñe løgd. Nia Gude eru þeir haffder i Miñe/ hvør ier riettvijslega fyrer honū framgangal sem Enoch: Og bera Krossen med DRottne/ s Lazarus(b): Þeirra Nøfn eru Teiknud i hañs Hendum / og verda þar hvorke Tijmañlega nie Eilijflega afmad: Eñ Miñing þeirra Ogudlegu helldur Gud fyrer eirn Ohreinenda Fleck i siñe Bok: Þar fyrer verda þeir alldrei setter til þeirrar Himnesku Æru i Guds Rijke. Heffd og Heidur eru þeir ypparlegustu Hluter fyrer Mañaña Augum / eñ Froomleikeñ i Guds Augliite. Daudeñ/ sem an mismunar burtsvipter eins Herruñ sem Vndersatunum/ eins Rijkum sem Fatækum/giorer allra

(b) Luc. 16.

allra þeirra Miñing jaþna: Eñ lÿka vel mun i Vppriſuñe verda ſiedur eirn ſtoor miſmunur þeirra a millum/ þegar til allmargra aþ þeim verdur ſagt/ Ei þecke eg ydur (c): Og til þeirra riett-lætu: Komed þier Bleſſader mÿns Fød-urs (d): Og þad ſama vegna þeſſ/ ad Gud miñeſt þa þeirra i ſiñe Nœd/ ſem hañs eru/ og hañs Vilia z Bodorda hafa hier i Lÿþe miñuger vered: lÿka vel þo þeirra Miñing liggie nidre a Jorduñe og wt af deye.

Þeim Oþacklætu lÿdur opt ſnøgg-lega wr Miñe þad ſem þeim er til Þien-uſtu og gooda giort / og þeir hata hañ margſiñes meſt/ ſm̃ þeim heþur til ſtæſtu Nytſeme vered. Sÿdarmeir munu þeir ſem i Verølldeñe haþa vered lÿtels edur einſkis virdter/ verda ſetter medal þeirra Vtvøldu a Himnum/ þegar eingeñ vill kramar þeinkia edur muna til þeirra O-gudlegu. Vppa þad þeir Ogudlegu ver-de frÿader fra Laſte og epterlætnu von-

(c) Luc. 13 (d) Matth. 25

du Rikke/ og þeirra Miñing ſkule uppe vera/ uppreiſa Nidiarner yþer þeirra Leidum prydelegar Graþſkripter og wtþlwtud Bijlæte : So liþer þeirra Naþn i lioomande Æru a Jorduñe / hvorra Sal og Lijkame liggur og kvelſt med logande Bæle i Helvijte. Samt ſwn- ar Naþn Ogudrækeña. Eñ Miñing Riettlætra blijfur i Bleſſan (e). Oſſ ma þad noog vera/ ad Gud man til vor/ og vor Miñing er i Book Lambſins uppteiknud. Fyrer Mardocheo var þad ein ſtor Lucka/ þegar hañs Nafn vañſt ſkrifad i þeirre Perſiſku Chronicu: Þar ÿyrer var hañs Þienuſta og Dygd vid Kongeñ med rijkuglegu Endurgiallde aliteñ (f). Nu ÿalla opt wr Miñe i Stor-Herrañа Miñis-Bok Noþn þeirra ærlegra Þienara/ þar þeirra eigeñ Miñing verdur ÿo/ kañ ſkie/ ſijdur eñ Þienarañа ſeirna meir a Lopt halldeд. Fyrer þeſſu hoþum vier ecke hia Gude uggande ad vera. J hañs Regiſtre ſtendur

(e) Prov. 10. v. 7. (f) Eſt. 6.

stendur til eitnrar goodrar Endurmiñingar teiknadur hvor Vatns-Dryckur/ sem þeim Þurfande er giefeñ (g): þar fyrer mun DRottēn giefa þeim Mysk-unsomu med sier ad sitia a sijnum Stoole sijdar meir i eilijfu Lijfe (h). Og Iklæda þeirra forklaradañ Lijkama (i) Kyrtle Dijrdareñar. Soddañ Dyrd munu aller hañs heilager hafa (k): Og þeir sem hroopa hier epter JEsu Hosiaña/ munu a Himnum med øllum Utvøldum sijngia Haleluja: Þeir s͞e sitt Nafn med Fiødur Christelegs Kiærleika hafa i Guds Book iñskrifad a medañ þeir hier lifdu/ munu þad i Book Himnaña med Fiødur Eilijfdareñar uppteiknad fiña: Og þeir sem sijna Miñing hafa med Peña Goodgiørdaña skrifad i Hiørtu og Jdur þeirra aumu/ i Kyrkiur og nidurfalleñ Guds Hws/ þeirra mun Gud þar uppe i Nad eñe miñugur vera: Hvar ed Miñing

Ogud-

(g) Matth. 10. v. 42. (h) Apoc. 3. v. 21. (i) Phil. 3. v. 21. (k) Psalm. 149. v. 9.

Oguðlegra mun ølldungis gleimast (l). Miñing þeirra Fordæmdu forgeingur i Landenu (m): Þeirra Miñing hefur þyrerfarest (n)/ og kiemur ecke i Himeneñ: Helldur byriast heñar Upphaf an Enda i Helvijte: Eñ Miñing Guds varer um̃ Allder og Æfe (o). Lijka vel klagar sa hiñ hrellde og seiger: DRottiñ hefur mier þorgleimt (p): DRottiñ hefur yfergiefed mig (q). Gleimskañ er eitn Veikleike: skyllde Madur ætla hañ þeim Almattuga? Nun er eitn Brestur/ skyllde nockur til einka hañ Gude? Hvørneñ kañ hañ nockru ad gleima/ sem alla Hlute kañ og hefur? Sem ad er sialfur Fullkomlegleikeñ/ hvør ed alla þa/ sem hañs eru/ hefur i siñna Bok iñskrifad: Hañ sem telur hvørt Sandkorned/sem þecker alla Fugla i Loptenu/og Fiskana i Sioonū: skyllde hañ þorgleima Mañeskiuñe? Hvør hefur sa og nockurn Tijma funn-

dest

(l) Sap. 4. v. 19. (m) Job. 17. v. 16. (n) Ps. 9. v. 7. (o) Ps. 135. v. 13. (p) Ps. 10. v. 11. (q) Esa. 49. v. 14.

dest/ sem DRottenn hefur yfergiefed? Alldrei hefur hann nockurn þann fra sier teked/ sem Atkiere sinar Vonar hefur i Afgrunn hanns Myskunar wtkastad. Hann er vor Fader: Skyllde hann forgleima sijnum Bornum? Þad gioerer ecke eirn Nattturlegur Fader: Hvorneñ kunnum vier þa ad giefa þess til þess Nimneska? Honum tilheyrer Jorden/ Vatn og Sior/ sem vor Bein og vort Dupt skulu sijdar aptur giefa. Mun hann þa/ sem slijka umhyggiu hefur fyrer oss þegar vier erum Dauder/ kunna ad forgleima oss a medann vier lifum? Þad er vijst/ ef vier gleimum ecke DRottne / so gleimer hann oss alldrei. Kvolld z Morgna eigum vier Guds ad minnast: Hanns Logmaal a alltijd ad vera i voru Hiarta: So munu vor Hiortu af hanns Himneske Huggun uppfyllt verda. Kome þad ecke i Dag/ hvors vier bidium/ edur oss kann Naudsynlegt ad vera/ meigum vier slijkum Herra/ sem vor Gud er/ Defader til Morguns trwa. Hann mun ecke Israel olldungis forgleima/ og þann sem

hefur Traust a honum/ lætur hañ all-drei til Skamar verda: Hañs Hond er hañs Bok: J sijna Hond hefur hñ teiknad oss (r). Hvad vilium vier meir hafa? Meñerner kuña ad gleima oss/ Gud alldrei. Hafe hañ oss um lijted Augabragd yfergiefed/ mun hañ oss m; mikellre Myskunseme aptur til sijn safna. Vier vilium hafa i Miñe JEsū Christum (s)/ og blooda vorum Hiortum/ med uppbyrian hvorrar tilkomande Natur/a eckert añad ad þeinkia/eñ Jesū. Aungva Nott sofū vier værara/ eñ þa/nær Jesus vaker i vorū Hiortū. Med þvi vor Nøfn standa skrifud i hñs Nad ar-Bok/ lijdum vier hañs Giæsku alldrei wr Miñe: Og vorar Bæner munu eirneñ a sijnum Tijma vissulega uppstijga til Miñis fyrer honum(t). Hañ sem allar vorar Andvarpaner uppteiknar/ mun z eirneñ senda sierhvørre þeirra sijna millderijka Bænheirslu/ þegar oss kañ þad fyrer bestu ad verda.

(r)Esa.49.v.16. (s) 2.Tim. 2. v.8. (t) Act. 10.v.4.

VII. Umþeinking Af SYNDENNE.

Psalm. 38. v. 5.

Mijnar Synder eru uppgeingnar yþer mitt Høpud.

Synndernar ſkrijda i giegn Sꝍlꝍ ſinne (a): Þeſſar Eitur-Podd ur deida ſijna eigen̄ Unga: Þeſſe Dalila þram̄ſelur oſſ i Hendur Diefulſins/ ſo ſem Samſon i Hendur Philiſteaña (b): Þær eru ſætt-ſmackande Eitur/ ſem oſſ nagar þo og ſundurſlijtur. Hvør ſem ecke deider ſijnar Synder/ han̄ myrder ſijna eigen̄ Sꝍlu. J giegn þeſſum Ovin hliotum vier bæde i Lijþe og Dauda Bardaga ad hallda. Hañ ſem er Herra ſijns Siñes og ſiña Gyrnda/ hañ er betre og ſterkare/ helldur eñ ſa/ ed Borger yþervinnur (c). Þad er

(a) 1. Pet. 2. v. 11. (b) Jud. 16. (c) Prov. 16. v. 32.

er ad søñu Æru verdt/ ad dempa og wt slockva eitn uppæstast Ellds-Loga: Eñ miklu stærre Æra er þad/ ad kefia þær breñande Syrnder og Lystingar. Synd-ernar eru Þræla Lid Dioful sins: Vppa þad vier kyñum fra þvi frÿer ad verda/ þa lætum oss med Magt og Flyter þa Glæpafullu Sodoma Syndsamlegra Syrnda med Loth yfergiefa (d). Syndernar eru lÿkar einu Atu-Meine: Þær foreyda Hreisti Samsonis / Frÿdleika Absalonis / Vÿsdome Achitophels/ og Begsemd Herodis: Þær hafa allareidu eitt siñ Dreckt Verølldeñe (e): Eñ i añad siñ munu þær hana olldungis upp Breña. Syndeñ er eitn foreydande Elldur: hvør er sa a medal vor/ ad Bwa kuñe hia þeim Glædum? (f). Hvør sa sem þañ eilÿfa Helvÿtes Elld vill uñ flÿa / hañ wtslockve Elld og Blossa Syndareñar/ med Vatne siña audmiuk-ra Ydrunar Tæra. Syndeñ yfergief-ur oss ecke / þangad til vier yfergiefum hana.

(d) Gen. 19. (e) Gen: 7. (f) Esa. 33. v. 14.

hana. Vppa þad/ ad Lijkamenn/ sem er Herberge Syndarennar/ fæe henne wt hÿst/ hlijtur Viliенn fyrst ad forbetrast og goodur ad verda. Syrndernar/ sem ad eru Sæde til Syndarennar / eiga ad trodast under Footum: Þa kann eingenn vondur Avöxtur af þeim ad uppsprетta. So ad Sykenn kunne ad vaxa/ og verda hæ/ hliota þeir nedstu Kvistirner a henne ad afhöggvast. Ef vier viliu upp vaxa til Guds Dyrdar / og komast til þeirra Himnesku Hædanna / so hliotum vier ad afneita þvi Jardneska i Verolldenne med öllu þvi sem þar er inne. Vier verdum ad taka fra Lijkamanum hanns Ofsterlæte/ og Holldenu/ þad sem þvi þocknast/so ad Sælenn fæe Rwm ad giora þad sem Gude þocknast. Tveir motstædeleger Hluter kunna ecke i einum z hinu sama Stad ad vera: Syndenn z Christur kunna ecke til samanns ad bwa. Hann er komenn til ad deyda Syndena: Deydum vier fyrer hann þa syndsamlegu Art i oss/ so byriar Christur i oss ad lifa/

og Nollded ad deya: So verdur vort Hiarta sem eitt Nimnarijke/ hvørt ødur hafde vered sem eitt Helvijte. Synder nar eru Fiandskapur i giegn Gude. Ef vier elskum Gud/ þa høtum vier þær/ so sem Guds Ovine. Vorar Synder adskylia oss z vorn Gud/ hvøria fra ødrum. Ad þesse Skilnadar Sok a mille Guds og vor/svipte oss ecke hañs Samvistum ad Eilijfu/ er oss Naudsyn a/ strax a þessare Stundu ad seigia skiled vid Syndena. Margur klagar med David/ ad sijnar Synder sieu sier ofþungar ordnar (g)/ eñ hefur þo ecke rietta Tilfiñing til Syndareñar: Þvi være þad/ munde hañ skylia sig vid Syndena. Meñ skamast sijn ecke ad drijga Syndernar: eñ þa þeir eiga ad vidurkieña þær/ er þad sem þeim sie kastad Steine i Muñ/ sem þa Mallausa giøre. David hugde þad sama ad giøra: Eñ þa hañ villde þaga þagad/ urdu hañs Bein mattilaus (h)/ og hañ van-

(g) Ps. 38. v. 5. (h) Ps. 32. v. 3.

vanmegnadeſt. Ef vier ſijnum ecke vor Saar/ þa verdur ecke um̃ þaug bunded. Syndeñ kom med oſſ i Verolldena: Eñ vier meigum ecke med hana ꝥara wr Verolldeñe. Nun er Aſkvæme Ver alldareñar : Þegar vier ꝥorum burt aſ Verolldeñe/ a þeſſe Oholle Fylgiare i ſijnu Nwſe epter ad bliſa. Vor Vpp rune er aſ Nimnum : So byriar oſſ og ad hafa eitt himneſkt Siñe. Þo ad Syndeñ bwe i voru Nollde: þa a hun ecke aſ oſſ elſkud/ helldur hotud ad vera. Syndeñ er ein banvæn Meinſemd og Siukdomur Saalareñar: Og ſo hun verde ecke Saaluſſe eitt eiliſt Dauda Mein/ þa laatum oſſ deya ſialfum oſſ ꝛ Syndeñe: So verda vorar Saaler ꝥrij ar fra þeim eiliſa Dauda og Fordæm ingu. Þegar vier gaungum til Sæng ur/ eigũ vier ad laata vort Nvſlu-Rwm/ vera oſſ Fyrermyndan Graꝥareñar: Leggiũ oſſ þar ꝥyrer alldrei i vora Sæng med Syndunum/ So munum vier/ hvor ke þadañ/ nie ſidarmeir af Groꝥunum/

 upp

upprÿſa med Sorgunum. Burt/ þier Synder: So mun JEſus hia oſſ vera/ hvort helldur vier lifum eda deyum/ ſtøndum upp/ eda leggiunſt nidur.

VIII. Umþeinking Af YDRANENNE.

2. Cor. 7. v. 10.

Su Hrygd ſem er aþ Gude/ verkar Ydran til Hialprædis.

Vatned burthreinſar Saurende Lïkamans: Ydrunar Tareñ opna Veg til Nadareñar/ og hreinſa Sælena aþ Syndunum/ þegar þaug eru alvarleg/ og fyrer Trwna grundvollduð a JEſu Chriſti Forþienuſtu. Vier bwum i þvi Lande/ ſem med Vøtnum er umfloted: Vier iſdreckum Ranglæted og Syndena ſo ſem

sem añad Vatn (a): Vier kuñum ecke ad komast til þeirrar himnesku Paradysar / nema yfer Vatnsþoll hreinna Jdrunar Taara: þo eru þeir þæer/ sm̃ med Petre villa gaanga wt z graata beisklega(b)/ Edr s̃ su Bersynduga Kviñañ væta Fætr JEsu med sijnũ Taarũ(c): Jaþnvel þo þetta beiska Hiartans og Augna-Vatn orke þess / ad burtþleita þra oss Reide Guds/ og hañs riettvijsu Heþndar Straþþe. Su fyrsta Trappa til sañarlegrar JDrunar er þecking Syndareñar. þad fyrsta sem Gud skapade/ var Liooßed: Syndeñ hlijtur fyrst sied ad verda/ ædur eñ yþer heñe er grateed. Eñ hier breiter Diosþulleñ sem eirn Falskafæangare: Hañ blindar Augu þeirra Ogudlegu/ so ad þeir skule ecke þeckia sialfa sig / og fær þa so þorblindada til Helvijtis: þar fyrer koma so þæer til Christum/ aþ þvi þeir eru þæster sem komast til sialþra siña þeckingar. Eþ þeir keipte Augna-

 Smyrst

(a) Job. 15. v. 16. (b) Matth. 26. v. 75. (c) Luc. 7. v. 38.

Smyrsl ad Christo/ so yrde þeir fimande (d): þa mundu þeir ængrast yfer synum Syndum. So sem þ er Omøgulegt/ ad ein Kvinna kunne æn Solltar og Narmkvæla ad fæda/ so kann Syndaren ecke æn riettelegs Ydrunar Angurs Yferboot ad giøra. Marger eru þeir sem hryggiast vegna Syndanna: Enn þeirra Tær eru so sem Regn i Aprilis Mænude/ sem stiller strax upp aptur: Edur so sem opnud Blood-Æd/ hvørrar Blood er snarlega wtrunned. Þar sem eitt hiartanlegt Angur er undangeinged/ þilger audmiuk Bidurkienning a epter/ og ein viliug Kløgun yfer sialfum sier/ so og eitnenn stadfastur Asetningur ad driga ecke framar Syndena. Flester Synda Jatendur eru lijker Pharaoni: Þegar Guds Reide-Skruggum linner/ taka þeir til ad giøra þad strax aptur/ af hvøriu þeir hæfdu ædur læted. Sumer dylia sijnar Synder / sem Rachel Skurgod sijns Fødurs (e). Þeir Gudhræddu

(d) Apoc. 3. v. 18. (e) Gen. 31. v. 34.

hræddu burtkasta ɥra sier sijnū Breisk-
leika z Syndū/s Paulus Nødruñe (f).
Deiding Syndaña er Lijɥ Vmvendun-
areñar. Þeir sem ecke riettelega um-
venda sier til DROttens/ fyrer sañar-
lega Aɥlegging þeirra Synda/eru lijka
sem Ephraims Kaka/ hvørre eingeñ
umsnijr (g)/ Og a eina Sijduna er bø-
kud/ eñ añars Vegar hrꝏ. Þad er
ecke noog/ ad vier riettum ad Gude Hønd
ena i vorre Vmvendan/ helldur og eirn-
eñ Hiartad/ so ɥramt sem vier viltum
Guds Myskunar Hiarta aumkist yfer
oss/ og hañ fyrergieɥe oss vorar Synd-
er. Eñ þeir Ozudlegu eru blindare
eñ Balaams Asna (h): Þeir siꝏ ecke
Sverded/ hvoriu Gud hefur wtrickt/ til
ad hefna þeirra Synda. Tꝏkum oss
þeirra Vijte ad Varnade verda: Og
giørum oss af añara Blindleika sjꝏande
Augu. Oxeñ er allareidu sett til Roo-
tar Triaña (i). Lijkame og Sꝏl giora
 eina

(f) Act. 28. v. 5. (g) Hos. 7. v. 8. (h) Num. 22. v. 23. (i) Matth. 3. v. 10.

eina Mañeſkiu: Ydran z Betrun eirn Syndara riettlætañ. Aþ þvi liþer Christus ecke i þeim Syndugu / þviad i þeirra Ydran er daud Betrun Lijþernesins. Kañ nockud Fugleñ med einum Væng ad taka ſig upp fra Jørduñe? Miklu ſijdz kañ einſomul Jdtun Synd arenar Nædena ad afreka / eþ ad Bekraneñ þilger þar ecke med. Ydran z Betrun eru þeir tveir Vænger / med hvørium vier uppþliwgum i Himneñ. Sa ſem medkieñer og þyrerlætur ſijnar Misgiørder / hñ mun Miſkun ødlaſt(k) Sialþur kañ eg mig ecke ad betra: Þad er Guds Verk ſlijkt ad giøra. Hvør ſm bidur hañ þar um / verdur i þvi af hønum ſtirktur og ſtodadur: Þar fyrer bidur ſa Ydrande ſijþelldlega: Snu þu mier DRottuñ / ſo verdur mier ſnued: Þad mun DRotteñ giøra / ef oſſ er þtta Alvara. Jeg formæ alla Hlute þyrer þañ ſem mig mættugañ giører / ſeiger Paulus (l). Med Christo þæum vier alls

(k) Prov. 28. v. 13. (l) Phil. 4. v. 13

alls orkad/ og hañs Kraptur er i vorum Breiskleika mættugur (m). J þessum Krapte gieta marger miked: Eñ þeir eru fæster sem þad vilia: Flester standa jaþnañ i moote heilogum Anda (n). Þad er ecke noog ad medkieña Synder-nar: Hvor Madur kañ þad ad giora: Hvad hægt veiter Muñenum ad seig-ia: Jeg hefe syndgad? Er þad sama ecke ein Vidurkieñing? Drag þig ei a Tarlar. Med toomum Ordum betal-ar Madur aungva Skulld/ Gull og Giallð vill koma til ad kvitta hana: Nier Betrun og Umvendan. Þar sem eing-eñ nÿ Nlÿdne a epter þilger/ standa Syndernar samt i þvi þyrra Skullda-Registre. Vier vilium snua oss til Drottens af ollu Hiarta/ med Bæn/ med Græte z Kveine/ i eirnre sañarlege Ydran/ so mun Drottenñ snua sier til vor: þviad hñ er nadugur/ miskunsam-ur/ poleñmoodur og storrar Giæsku (o):

(m) 2. Cor. 12. v. 9. (n) Act. 7. v. 51: (o) Joel. 12. v. 13.

Þesse Lækning kañ alleinasta ad hialpa vorum Siukdome: Eñ eingeñ ønnur. Nver og eirn læte af sijnu Illsku Verkum/og umvende sier snarlega til Drottens sijns Guds: Þa mun hañ og snarlega koma oss til Hialpar/og ecker mun þa framar fordæmañlegt a oss vera(p).

(p) Rom. 8. v. 1.

IX. Umþeinking

Af

LYKAMANUM.

Rom. 12. v. 1.

Gieþed ydra Lijkame til þess Offurs/ sem lifande er og heilagt/og Gude þacknæmt

SA sem alleinasta ræktar Bol edur Legg Eikareñar/sem af Jordune er uppvaxeñ/ eñ lætur Rotina fwna/ hañ fordiarf ar sitt Trie i Alldengardenum: Hvortis

lis prydder Mañeskiañ siñ Lykama: Saal
ina læta allmarger fordiarfast/ þar
fyrer ma hun eilyfum Dauda deya.
Aull Heimsins Barna Vmsorgun er
fyrer þeirra Lykama: eñ Ytta Hollðsins
Sælgiæte kaupa þeir noogu dyrt/ þar
þeir giefa fyrer þad þa eilyfu Sælu-
hialp. So ad þeir gleime ecke siñe A-
sÿnd og Andlitis skøpun/ ganga þeir
ydugleg a fyrer Speigileñ: ad skoda sig i
Speigle Guds Orda/ til ad vïssa synum
Sælum þañ rietta Veg til Zion/ læta
þeir sier valla einu siñe a Are til Hugar
koma: og vegna þvilyks geingur þad
so til fyrer þeim/ so sem þeim er syna
Lykamlega Asionu i Speigle skodar/ og
jafn skiott sem hañ hefur sig skodad/
Geingur hañ i burt/ og gleimir hvørniñ
hañs Ytterlitur var (a)/ edur vera
skyllde. Sa Ogudlege meinar hañ life
einasta vegna syns Maga/ þar fyrer
ber hañ mesta Vmsorgun fyrer þvi ad
giefa honum hvad hañ vill hafa: Þo
sa

(a) Jac. 1.

ſa Jñri Maduriñ ſte Hungradur og Pirſtur / lætur hañ ſig einu gillda. Þegar ſa Jtre er ꝥagur og forprijdelegur fyrer Augunum / ma þad ganga yyrer þeim Jñra ſem þad vill verda : Þar yyrer deyr Nabals Hiarta ſo opt i hañs Bwk (b) / Og hañ ſialꝥur med þvi verdr af DRottne ſleigeñ allt til eilijfs Dauda. Lijkam eñ er Madka og Orma Fæda / þetta verda lokſins Afdrif þeirrar Jardlegu Mañeſkiu : Eñ hvor er ſa ſem thugar þetta a medañ hañ lifer / og giæter þeſſa riettelega? helldur Mañeſkiañ ecke ſo miked af þvi; ad giøra ſijñ Kroppe til gooda / ad ala hañ og kræſa / ſo ad þa hañ deyr / kuñe Madkarner ad ꝥa af hønū eirn kræſelegañ Riett? Ja / uppa þ ad ſialꝥur Dioꝥulleñ ꝥae og ſijñ Hluta / giører ſa Ogudlege / medañ hañ hier lifer / ſiñ Lijkama ad Muſtere og Bwſtad þeſſ Helvijtiſka Mirkrañs Anda / ſem þo atte ad vera Muſtere H. Anda / hvørn vier høfum af Gude (c). J Lijkamanum /

(b) 1. Sam. 25. v. 37. (c) 1. Cor. 6. v. 19.

anum / sem i ødru Mustere/ offrar sa Ogudlege og þær er Holldlegum Syrndū sijnar Daglegar Forner: Sijna Time/ sem vera eiga Christi Timer / brwkar hañ til ad frāmkvæma med þeim alla sijna Illsku. Nu epter þvi sem hañ hef- ur adhafst i Lykamans Lijfe/ skal hon- um Endurgolldid verda (d): Sie hañ eirn Lykame med Skiækiuñe (e) / Mun hū Skiækiuñar Laun/ þañ eilijfa Ellds Loga / wr bijtū bera/ þegar sw breñande Syrnd hañs Holldlegra Vellystinga hefur Enda. Marger skāma sijna eig- iñ Lykame a sialfum sier (f): Skulu og þar fyrer a þeirra eigeñ Lykømum/ midt i Selskap þeirra skāmarlegu Diof la/ til eilijfrar Skāmar verda. Marg- er eru sterkir Hundar i sijnū Lykama(g): Þeir eru og eirneñ sterkir Syndarar. So margfalldlega sem þeir Syndgad hafa / so margfalldlega skulu þeir og sijdar-meir straffader verda: þar ed

eingeñ

(d) 2. Cor. 5. v. 10. (e) 1. Cor. 6. v. 16. (f) Rom. 1. v. 24. (g) Esa. 56. v. 11.

eingeñ kañ þyrer sig ad betala þiñ miñsta Pening. So framt sem vier vilium ecke med þessum eilijþa Negning lijda/ þa lætum oss taka þad illa burt fra vorum Lijkama/ og þroþum hvad heilnæmt er voru Lijþe(h)/ Og Lijkama/ so ad vier stijdar meir med Sæl og Lijkama þøllum ecke i Oendañlega Olyþian og Neilsu skort. Kappkostum hier epter med Vilia og Verke/ ad gieþa vora Lijkame til ad þioona þeim liþanda Gude (i)/ Ræktum Noldded/ Eñ þo so ad þad frem je ecke sijnar Gyrnder (k): Og vegsomum Gud i vorum Lijkama (l): Og temium hañ / so ad Christur verde alletijd mikladur a vorum Lijkama (m)/ Sie þad fyrer Lijþed eda fyrer Daudañ(n). Og þo vor Lijkame falle um̃ stijder i Jørdena/ og verde þar ad fortotna / þa skal samt sa same Lijkame/sem hier heþur verid forgeingelegur nidursædur/ skijd ar

(h) Syr. 38. v. 30. (i) Rom. 12. v. 1. (k) Rom. 13. v. 14. (l) 1. Cor. 6. v. 20. (m) 1. Cor. 9. v. 27. (n) Phil. 1. v. 20.

ar meir upprijsa Oforgeingelegur (o). Ef vier hlvootum ad bera/ a medañ og so leinge sem vier lifū a Jordunñe/ Mark-Teikn Jesu Christi a vorū Lijkama (p)/ Meigum vier gledia oss vid þad/ ad sijdar meir verdur oss þad til hædstu Æru og eilijfrar Vegsemdar a Himnū. Ef vier verdū ad klaga yfer Veikleika vors Lijkama/ og ad þar se eingeñ Heilbrigde i voru Hollde (q): og vier verdū so þiad-er af einum Siwkdome epter añañ/ epter þvi sem Gud vill þad vera læta: Þa lætum oss til hugar koma / Lazarus var lijka siwkur/ wr sijnū Siwkdome mætte hañ og wtaf deya (r): Nu verdur hañ huggadur. Þad sama mun og vid oss framkoma/ þegar vier þa veiku Tialldbwd þessa Lijkama loksins afleggium/ z þad hrorlega Holldsins Hreise kiemst til stadfastrar Veru Sæluhialpareñar. Þo ad vort Lijf og Lijkame vanmegnest hierølldungis : Þa verdur Gud

oss

(o) 1. Cor. 15. v. 44. (p) Gal. 6 v. 17. (q) Ps. 38. v. 4. (r) Luc. 16.

oss þar eitt eilijft Traust (s): þo ad vort Hiarta sie mæditt/ og þad pine hier aungva Vöjld/ og þo þad slæst hier ydeuglega um̄ i Lijkamanū (t)/ z sie miøg harmþrwnged (u)/ þa mun Stirkur z Hugsvølun Guds Nædar Hiarta/ þegar þesse vor Vtlendingſkapur hepur Enda/ allan̄ Hrygdar-Slatt vors Hiarta/ a medal allra wtvaldra/ i burtu taka/ z þa munum vier gleima øllu þessu sem um̄lided er. Vilie Gud giefa oss eirn heil brygdan̄ Lijkama/ a medan̄ vier lifum/ þa virdum þad meir en̄ Gull og mikel Audæfe/ og giætum þess/ ad heilbrygdū Lijkama er eingen̄ Rijkdomur samjapnande (x). þocknest DRottne ad taka pra oss Lijkamans Heilbrygde: Giepum oss samt til Frids/ og moglum ecke þar pyrer i mote vorū Gude. Han̄ sem vidhelldur þeim heilbrygdu/ vitiar lijka þeirra siwku. þa vier verdum a vorum Lijkama skamader af Mønūnum / vilium

(s) Ps. 73. v. 26. (t) Jer. 4. v. 19. (u) Tren. 1. v. 20. (x) Syr. 30. v. 15.

ium vier ecke offast byrer þeim: Lijkam-
añ kuña þeir ad aflijfa/ Sælena gieta
þeir ei lijflated(y). Verum ecke Hug-
sioker byrer voru Lijfe/hvad vier skulum
Eta og Drecka / og eige fyrer vorum
Lijkama/ hvoriu vier skuluñ klædast(z):
Helldur vorpum allre vorre Ahyggiu
uppa DRotteñ / þviad hañ ber Vm-
hyggiu fyrer oss (a). Honum befolum
vier nu og alltijd vorn Lijkama og Sæl:
so erum vier med Sæl og Lijkama vel
vardveitter.

(y) Matth. 10. v. 28. (z) Matth. 6. v. 25
(a) 1. Pet. 5. v. 7.

X. Vmþeinking
Af
TILBIÑINGUÑE.

Esa. 59 v. 12.

Vorar Yfertrodslur eru hia
oss/ og vier biñum til vorra
Synda.

ALLt hvad Holld & Blood heƒ-
ur/ skyllde og so TILƒiñing
haƒa: þad eina haƒa aller
Meñ/ ꝥ añad er hia allƒæstū
ad ƒiña. Ad þar sie edur haƒe vered til
su Konst/ sem Meñena haƒe giørt ƒrij
ƒyrer Skotum og Høggum/veit eg ecke:
eñ ad marger Samvitskulauser sieu eñ
i Dag/ sem ecke ƒiña til þess / þo eitt
Skrugguslag dynie yƒer þa/ þad er O-
brygdañlega vijst/ og þeirra eiged Ill-
skufullt Hiarta heƒur alla Andlega
Tilƒiñing ƒra þeim i burtu teked : og
þeir s̄ Lijfed haƒa/eru sem þeir haƒe sig
sialfer dauda i Grøfena niðurlagt / og
þeir s̄ Gud heƒur epter Naatturuñe op-
eñ Eyru giefed/ haƒa sig sialƒa dauƒa
giørt/ & eru so mootþroader/ad þeir vil-
ia ecke ƒiña til þeirra Slaga/s̄ þeir ver-
da þo margƒalldlega ad lijda. Þad
sterkasta Jarn lætur um̄ sijder undañ
Hamrinū: Sa hardaste Steirn spryng-
gur loksins undañ þess Høggum/ s̄ hñ
slær: Sa þickve Jis viknar ad sijd-
ustuñe

uſtuñe fyrer Soolar Hitanum. Sa Forherte Pharao alleina er i allre ſiñe Eimd byrer utañ Eimder. Hañ verdur ſteigeñ/ og biñur ecke til þeſſ: Og hvada Strapp ſem Gud lætur yber hañ koma/ er hañ i giegn einu ſem ødru því forhertare. Þeſſe vonde Fader hefur mørg Oluckuleg Børn i Verølldeñe epter ſig læted: Hvør/ þo þaug verde fœrd allt til Bloods/ſtina þaug ecke ſialf um ſier hina minſtu medaumkan. Þar er eingeñ Hørmung til/ ſem ſtærre er eñ ſu/ þegar eiñ/ ſm̃ Eimdunum er underorpeñ/ kieñer eckert i Brjooſte um̃ ſialbañ ſig i ſijnũ Hørmungũ. Ein ydugleg Hwdſtryking/ ſem komeñ er ſo ã uppá Bana/ giør' þ/ad Vonduren verdr lijted agtadur: og ſu Samvitſka/ ſem einuſiñe hefur vered brend/ biñur ecke til neitnra Slaga meir. Þeir hiner Ogudlegu erũ ſo ofurdæduger/ad þeir hirda um̃ aungvañ: i øllum ſijnum Þaunkum virda þeir ei ad Gud ſie (a). Þeir vilia Belo-

(a) Pſalm. 10. v. 4.

vanena hafa/ hun mun og yfer þa ko=
ma (b)/ og þeir falla wr eirne Synd i
adra/ þegar Gud tekur fra þeim sijna
Nad/ hvoria þeir so tijtt forakt ad ha=
fa. Drotteñ/ þu slær þa/ eñ þeir kieña
ecke til/ þu þvijngar þa/ eñ þeir forbe=
tra sig ecke: Þeir hafa hardara And=
lit eñ Hellu=Stein/ og vilia ecke snwa
sier (c). Kuñum vier ecke uṁ Verolld=
ena og heñar mesta Hoop a þessum
Dogum þvilijkt riettelega ad seigia?
Er hun ecke yfer allt med Strijde og
Bloods Vthellingum/ med Bruna og
Hungre/ Pestilentiu og odrum Plag=
um heimsookt: Eñ mun hun ecke vid
allt þetta/ sem heñe ætte þo til Lækn=
ingar ad vera/ æ meir og meir vesnande
fara/ lijka sem eitt Ohlijdugt Barn/
hvørt a medañ vered er ad strykia þad/
þa hrijn þad og ijler: eñ strax sem
Strykingeñ er wte / tekur þad jafn
skiott ad fremia sijna fyrre Vanart?
Gydingar hofdu valla so fliott eitt
Strapf

(b) Ps. 109. v. 17. (c) Jer. 5. v. 3.

Strapp wistaded/ ad þeir neidde ecke Gud med sijnū Syndum/ strax uñ Hæl ad leggia aptur a þa añad Strapped. Þeir sem Christner vilia heita/ eru reidu bwner þeirra Footspor ad rekia. Mun þa ecke Gudleg Þoleñmæde/ sem so opt hefur misbrwkud vered/ kuña uñ siider ad uñbreitast i eina hegnande Reide ? og Gud sialfur þreitast leingur miskunsamur ad vera ? Jsrael veit vel/ ad hñs Vnder eru diwpar/ eñ hañ vill ecke lijda/ ad sa riette Jsraels Grædare hreinse þær upp z binde uñ þær : Vill helldur ad hañs Sala deye/ eñ hañs Syndа Sær meige ecke i Kirdū vera. Fyllen/nær hñ vill drecka af Vatnenu/uppa þad hñ sine ecke sijna herþelega Mind/ þa rootar hañ þvi upp og gruggar þ med Xananum : uppa þad sa Ogudlege sine ecke sitt Ochristelegt Lijferne z betre sig/ Vill hñ ecke skoda sig i Speigle Gudlegra Bodorda : Miklu sijdur vill hañ sijnar forstoppudu Ædar opna lata/so hñ sæe Tilbiñing sijns illa Blods/

 med

med hvoriu hañ hefur sig sialfañ O-hreinañ giort: Þar fyrer lætur hañ sijn Smaar Omakslaus og Ohreinsud vera/ þangad til hañ kañ ei framar neirnrar Læknjngar-niootande ad verda. Þad er sa hættulegaste Siwkdomur/ ad fiña ecke til þess/ ad Madur sie veikur og siwkur. Marger tala ad-søñu margt uñ sijnar Synder: Þeir medkieña þær eirneñ med Muñenu: eñ Jñvortis fiña þeir ecke til neins Leida edur Naturs til Syndareñar. Þeir nefna med David þeirra Yfertrodslur eina Byrde (d): eñ vilia þo ecke leggia hana af sier/ edur skilia sig vid hana. Þar fyrer hefur sa vissulega ecke eñ þa funded til siña Misgiorninga/ sem þa hefur ecke fra sier skiled/edur læted af þeim: og verdur so hvør ein Synd Mañeskiuñe til Bølvanar/ so leinge sem hañ hatar hana ecke/ og Kappkostar ad skilia sig vid hana. Gud hootar Straffenu: Eñ hvør er sa sem þad ottast? Hañ tekur oss Va-

ra

(d) Psalm. 38. v. 5.

ta/ epter sijnum Fodurlegū Kiærleika/ vid tilkomande Reide: Eñ þar til þiñur sa Ogudlege lijted edur eckert: Gud slær hañ/ eñ hañ kieñer þo eckert til þess(e): og so sem hañ er Tilþiñingarlaus i þvi sem hañ sialþañ mhrærer/ so er hañ og eirneñ i þeim Hlutum/ sem vdrū eru vid-komande. Vor Næunge lijdur Neid/ eñ hvor af oss hefur Medaumkan med hon um? Þeir þroomu verda græter / þeir breisku hneixlader/ Lond og Lijder uñ-turnud og eidelogd: Og mun þar vera nockur eirn/ sem giefe sig þar ad/ þo hñ heire þetta? Jeg þeige uñ þad/ ad hñ late sier þad til Hiarta ganga/ og aum-kest þar yþer. So griñlega eru þor-hordnud Hiortu þeirra Illgiornu/ ad þaug/ so sem daud Trie-God/ hvorke þiña til Olucku sijns Næunga/ edr hafa nockra Medaumkan med honum. Ad þar sie til nockurt þad Dijr/ sem hafe so harda Hwd/ ad þad þiñe eckert til þess/ þo þad sie bared edur stunged/ læt eg

(e) Psalm. 23. v. 18.

nætturuñar Spekingum epter um̃ ad þræta: Eñ þvi þore eg audvelldlega ad trwa/ ad margar Mañeſkiur eru Til-þiñingarlauſare og Omiſkunſamare/ eñ Villu-Dÿr. Þad ſ Lijking Nætturuñ-ar hefur a medal þeirra ſambunded/ læ-tur ſig ſialldañ eitt fra ødru ſkilia: Þad ſem þvi eina motſtædelegt tilþellur/ helld ur hitt añad/ ſo ſem ſier haþe þad ſama tilþalled. Þo ad lijka ætte Band eirn-rar Veru/ eirnrar Trwar/ og eirnrar Nÿngadkomu i Heimeñ/a medal Mañ-aña Samhellde ad giøra/ Kleipur ſa eine fra ødrum/og yþergieþur hañ opt-lega þyrer eins lijtilsverds Aviñings ſa-ker. Þo ad Naungeñ falle/ giøra fæſter ſier þa Mædu/ ad ſtidia hañ med einum ſijnum Fijngre a fætur aptur. So lætur Gud/ epter ſijnū riettlætis Dome/ þa i þeirra eigeñ Epnum tilþiñingar-lauſa vera/ ſem vegna ſijns Naunga vilia ecke i hinu minſta Tilþiñing edur Medaumkan haþa. J øllu þeſſu vilium vier oſſ þramveigis betra/og þagna med

Fagnendum / eñ grœta med Grœtendum (f): Og um̃ fram̃ allt/ ja/ ædur eñ sierhvør Dagureñ med sitt Lioos i burtu lijdur / þeinkja um̃ vorar Synder/ og bidia Gud/ ad hañ læte oss riettelega til þeirra fiña (g): Og med gladværre Von eins sonarlegs trwnadar Trausts/ Græde-Plastur hñs Myskunar til þeirra fullkomeñar Læknıngar og fyrergiefningar ødlast. Þad veite oss Gud fyrer vorn Sælar-Grædara JEsum Amen.

(f) Rom. 12. v. 15. (g) Esa. 59. v. 12.

XI. Umþeinking
Af
HOFDENU.

Luc. 21. v. 28.

Upphefjed ydar Høfud/ af þvi ad ydar Endurlausn tek ur ad nalgast.

Vd giørde aþ einu Bloode allt Mañkyn/ seiger S. Pall(a). So var sa fyrste Adam eitt Natturlegt Hoþud alls Mañkynsins: Eñ sa añar Adam JEsus Christur er Andlegt Hoþud Safnadarens (b): Hañ heþr Gud Fader sett Hoþud Safnadarens yþer allt / hvør ad er hañs Lijkame/og fylling hañs/sem alla Hlute i øllum uppfyller (c). Hañ er Hoþud hyrningar (d)/ A hvørium øll Bygg- ingeñ er i eitt samsett (e). Pad er ædsta Dyrd Christeña Maña / ad þeir eru og heita Limer a JEsu Andlegum Lijkama: Pad er og fyrsta Vnderroot til allrar þeirra Huggunar. Hoþuded/ sem er hiñ ædste Partur Lijkamans / samteinger med þeim Ædū/ sem þar wt aþ ganga/allañ Lijkamañ i eitt/og gieþ- ur hønum Styrkleika/ Lijþ og Hræring. J Christo/ sem i øllum Hlutū hefur yf- er-

(a) Act. 17. v. 26. (b) Eph. 5. v. 22. (c) Eph. 1. v. 23. (d) Ps. 118. (e) Eph. 2. v. 21.

erburde (f)/ erum vier aller kallader i einum Lijkama (g). Vort Lijꝧ er foolg ed med Christo i Gude (h): J hvørium vier og liꝧum /: hrærunst og erum (i). Hvar Høꝧuded er/ þar eru og hiner adrer Limer Lijkamans: Hvar eg er/ þar skulu og mijner Þienarar vera/ seiger DRottenn. Fader/ eg vil/ ad þeir sem þu gaꝧst mier/ sieu medur mier/ so þeir siae þa Dyrd/ hvøria þu gaꝧst mier (k). Aꝧ þessu voru Hoꝧde høꝧum vier aller Lijꝧ og ꝧulla nægd (l)/ Og aꝧ hanns Fyllingu høꝧum vier aller ꝧeinged Nad ꝧyrer Nad (m). Hvad kann þar ꝧyrer einn Riett-Christnn Manne ad granda? Ecke Heimurenn / þviad þeirra Høꝧud Christur heꝧur fyrer þeim beded: Fader/ eg bid eige ad þu taker þa aꝧ Heimenum / helldur ad þu vardveiter þa ꝧra Illu i Heiminum (n): Ecke Synd nie Fordæming/ þvi þar er eingenn Fordæming a þm̄/ sm̄ eru i Christo JEsu (o):

(f) Col. 1. (g) Col. 3. (h) Ibid. v. 3. (i) Act. 17. 23 (k) Joh. 17. (l) Joh. 10. (m) Joh. 1. (n) Joh. 17. (o) Rom. 8.

Ecke sialfur Diöfullen / þvi þeirra Hofud Christur hefur sagt/ Hofdinge þessa Heims kiemur / og med mig hefur hañ eckert (p): So hefur hañ og eckert med þa / sem eru sañer Limer a Andlegum JEsu Lykama. J þeirre fyrstu Sköpun hefur Gud giefed Mañenum eitt upprett Hofud / og giört hañ þar med frꝛskilen ödrum Skiepnum/ sem eru Skinlausar/ med nidurlwtum Hofdum / leitande einasta epter Magans Þorfum. J Endurskopuneñe / þegar vier verdum Guds Börn/ kieñer hañ oss aptur / ad upplypta vorum Hofdum til Himens/og upphefia vor Augu til Fiall aña/fra hvöriũ oss kiemur Hialpeñ(q). Fader vor/þu sem ert a Himnum : þad er Jñgangur þeirrar fullkomnu Bænar/ sem JEsus hefur kient oss. Hiner adrer grwfa nidur i sijnar Fiarhyrdslur/ z seigia til Gull Hnottsins : Þu ert mitt Traust (r). Guds Börn lipta sijnum Hofdum

(p) Joh. 14. v. 20. (q) Ps. 121. v. 1. (r) Job. 31. v. 24.

Hǫfdum og Hiǫrtum upp til Guds eins/ af hvorium þaug vita sier alla Heill og allt Hialpræde koma. Lyka sem Augu Þienaraña horfa uppa Hendur siña Yfirbodara/ og so sem Augu Ambaatt-areñar horfa a Hendr siñar Hws-Mood ur/ so horfa vor Augu uppa DRottenn/ þangad til hañ verdur oss Lyknsamur. Ad soñu er Guds Mynd i Mañenum ei iñefaleñ i wtvortes Lykamans Skǫp-un: samt kuñum vier i þessu hinu sama ad sia so sem eirn Geisla þar af/ hvørsu Gud hafe lagt meira til Mañsins/ eñ añara Skiepna. Og þar fyrer afvird-er sa Guds Skǫpun og syna Nattturu/ sem allt um of rhneft i þeñañ fœnyta tymañlega Hiegoma: Soddañ Meñ gio ra syna Vegsemd til skamar / med þvi þeir eru Jardlega siñader/ z hafa Mag-añ fyrer siñ Gud (f). Um þa Ogud-legu seiger Esajas: þeir munu gapa upp fyrer sig/ og nidur a Jǫrdena/og aung-vañ Hlut siña/ utañ Myrkur og Harm-kvæle

(f) Phil. 3. v. 19.

kvæle: hvad þeir eru mædder i Harm-kvælunum / og fara viller i Myrkrunum (t): Eñ rietttrwuduñ Guds Bornum er þad hin hædsta Glede / ad þeinka a Himeñeñ. Lyfted upp/og upphefied ydar Hofud / hvad ydar Endurlausn tekur ad nalgast (u). Þad er Lyfs og Leidar Regla heilags Pals / og med honum allra trwadra: vor umgeingne er a Himnum/ hvadañ vier væntum Frelsarans DROttens vors Jesu Christi (x). Sæler eru þeir / sem so upphefia syn Hofud til Himeñs / til syns andlega Hofuds JEsum Christum: Eilyf Glede og Fridur mun vera yfer þeirra Hofdum (y). Eñ a medañ þad ecke er fram komed/og vier eñ nu gaungum hier i Voneñe / þa umberum vier giarnañ hvad Gud vill uppa leggia / Kross og Mootgang/Sorg/Fatækt og Armædu. Læresveinneñ er ei yfer synum Meistara/ og Limerner ecke yfer Hofdenu: Vor JEsus

(t) Esa. 8. v. 15. (u) Luc. 21. (x) Phil. 3. v. 20. (y) Esa. 35. v. 10.

JEsus hafde ecke pad i Heimenum/ sm̃ hn̄ kyñe sijnu Hofde ad ad halla (z). Hofuded var med Þyrnum Kroonad/ og Limerner vilia lifa i allskins Sælgiæte/ lijka sm̃ paug Børneñ/ sm̃ bada i Roo-sum. Pad er eitt undarlegur Panke peirra sem Holldlega eru siñader/ og ecke skipt sem skillde. Oss hefur H. Ande kient/ad ef vier viliũ med Christo rijkia/ pa hliootum vier eitneñ med honum ad lijda. Pad er oss og hiñ ædste Heidur/ ad verda lijker hañs Pijningar Mynd hier i Tijmanum/ og eiga so vissa Von ad verda lijker hañs dijrdarlegre Mynd i Eilijfdeñe. Ad honum skooku Synd-ararner sijn Høfud/ midt i pvi hañ so s̃ Offur a Krossens Alltare a millũ Him-ens og Jardar var ad forlijka pa vid Gud: og po vilium vier reidast par vid/ og lata oss undarlegt pikia / ef pesser Jardar-Madkar blijstra ad oss med sijn-um Tungũ: par vier po vitum/ef vier vilium adgiæta/ ad sialfur Sañleiksins Muñ-

(z) Matth. 8. v. 20.

Muñ: hefur sagt: Sæler eru þier/ nær Meñerner hallmæla ydur/ z tala i giegn ydur alla Vondsku þyrer mijnar saker/ þo liugande. Fagned þier og vered glader/ ydart Verdkaup er nooglegt a Himnum (a). Sa hefur ecke mikla Rækt nie Elsku a Christo/ sem ecke vill umbera nockud med honum um Stundar saker/ og so sem bregda snøggsiñis Hende siñe i giegnum Elld Hørmungaña fyrer Christi Skulld/ so hañ meige rijkia med honum þusund Ar (b). Christur hefur sialþur einu siñe drucked aþ Læknum a Veigenum/ z sijdañ upphafed sitt Høþ ud (c). Hañ mun og i sama Mæta uppheþia þeirra Hofud til Dijrdar Eilijþs Lijþs/ sem smacka hier med høñu aþ Læk Hørmungaña z Þreingingaña: i giegnum hvoriar oss byriar iñ ad ganga i Guds Rijke (d). Lijdum þess vegna giarnañ Forsmænena þyrer Christi saker/ eþ ad hun oss ad Hondum kiemur:

Eñ

(a) Matth. 5. v. 11/12. (b) Apoc. 20. v. 4. (c) Ps. 110. v. 7. (d) Act. 14. v. 12.

Enn vöruſtum ad forſmaa adra/ ſem eru Limer a ſama Lykama/ og under ſama Hoͤpde/ ſem vier ſialꝼer erum. Pier ſkulud ecke meina/ Brædur mijner/ ad Trwenn a JEſum Chriſtum DRottenn Dyrdar-ennar lijde Manngreinar Alit (e). Sa ſem eirn Lim Lykamans forſmaaer/ hann vanvirder allann Lykamann. Vier vitum ecke hvør Limurenn peckaſtur kann ad vera a Saꝼnadarens Andlegum Lykama/ edur hvør beſtur er i Guds Auglite. Gud/ ſem Hiortun z Nyrun ranſakar/ veit pad. Hvad heimſkulegt/hvad veik-legt/ hvad Oedla er fyrer Heimenum/ pad hefur Gud wtvaled (f). So ſeig-er oſſ og Poſtulenn/ad peir Limerner/ ſem oſſ ſijnaſt breiſkaſter vera / peir ſieu naudſynlegaſter (g). Aller Lykamans Limer ſtiornaſt af eirnre Saalu: J øllum Limum Chriſti andlegs Lykama verkar eirn og hinn ſame Ande/ wtbijtan de ſierhvørtum epter pvi/ ſem hann vill.

 Par

(e) Jac. 2. v. 1. (f) 1. Cor. 1. v. 28. (g) 1. Cor. 12. v. 22.

Þar þyrer ma Augad ecke seigia Hend-
eñe/ eg þarþ þyn ecke vid: Eda Høþ-
uded til Fotaña / eg þarþ ydar ecke
vid (h): Miklu sijdur skyllde hia þeim/
sem Christed Naþn bera/ hafa stad
su Phariseiska Forsmænar Glosa:
Jeg er ecke sem adrer Meñ/ eda so sem
þesse (i). Guds Domur seiger añad ad
lokunum: Þesse þoor riettlætur i sitt
Hws/ þramar hinum (k). Þu kañt ad
þara villt/ eþ þu dæmer illa um̃ þiñ Na-
unga. Hvør veit þad? Eñ ef þu dæmer
vel um̃ hañ/ þa þer þu alldrei ad øllu
Leite villt. Hitter þu ecke a Dom Sañ-
leikans/ þa hitter þu samt a Dom Kiær-
leikans: þvi Kiærleikureñ hugsar aung-
vum vondslegt til: Hañ um̃ber allt/ hañ
truer øllu/ hañ vonar allt (l). Eñ Gud
Fridarens og Kiærleikans gieþe/ ad vier
vœrum i øllu a honum/ sem ad er Høf-
uded/ Christur/ so ad hvør ødrum Hialp
veite/ epter Verke hvørs z eins Lidsins/
i siñ

(h) 1. Cor. 12. v. 21. (i) Luc. 18. v. 11.
(k) Jbid. v. 14. (l) 1. Cor. 13. v. 7.

i siñ Mata/ og ad Lijkameñ vaxe til siñar eigeñ Betrunar (m).

(m) Eph. 4. v. 16.

XII. Umþeinking Af AUGUNUM.

Ephs. 1. v. 17. 18.

Gud upplijse Augu ydvars Skilnings/ þad þier meiged vita/hvilijk ad sie su Von/sem þier erud tilkallader.

AUguñ eru eirn Speigill Naatturuñar: Uppmælan Hiartans: Gluggar Siñesins: Sendebodar Skinsemeñar: Vardeinglar Lijfsins: Stiornur Hofuds sins: Sol og Tungl a Himne Andlitesins: Mussur Skilningsins og Lioos Lijkamans (a). Siaande Lijkamans AUgu hofum

(a) Matth. 6. v. 22.

hoþum vier jaþnt med øllum Dÿrum: AUgu Skinsemeñar med Mønnunum: AUgu Truarenar heþur alleina eirn Christeñ Madur. Med Lÿkamans AUgum siaum vier þa wtvortes Dÿrd og Herlegheit Veralldareñar: Med AUgum Skinsemeñar grundum vier hulda Nlute Natturuñar: Med AUgū Truareñar lÿtum vier JEsum Christum. Þesse AUgu hafa allfæster i Verølldeñe. Flester brwka sÿn AUgu ad lÿta med þeim til Niegoma. Þeirra AUgu eru þeirra Leidtogar/ sem þæra þa til Elsku Veralldareñar/og so þad' añ til Helvÿtis. Heñtug Tÿd og Tækeþære giøra Meñ ad Þioþū. Augu þÿ/ sem er af Heimenum/ leida hañ z locka þar til. So verdur sa miñe Heimur i þeim stærra þordiarþadur. Hvad mørgum være þ þarþlegt/ad þeirra AUgu/ sem þa hneixlar/være wtslited (b). Eþ vier viliū komast þangad/ hvad ei heþur Auga sied (c): hliotum vier i tÿma ad venia

(b) Matth. 18. v. 9. (c) 1. Cor. 2. v. 9.

venia vor AUgu vid þad/ ad lijta þeim til Himna/ og ad troda Jørdena under vorum Fotum/ so sem Natturañ hefur oss þad sialþ undervijsad/ og bidia med David: Frasnu þu DRottenñ mijnum AUgum/ so ad þaug lijte ecke epter þvi vonda (d). Hefþde David giørt þad þegar hañ sa Bersaba/ þa hefde hañ ecke drijgt Hoordom med heñe: Hañ hefþde þa ecke helldur þess vegna sijdar meir orded sitt Kongsrijke ad þlyia. Vel hefþde hañ kuñad hreinþerduglega ad lijta af siñe Hwsþekiu yfer Landed (e): Eñ aþ þvi hañs Augu litu til heñar þagra Lijkama/ mætte hañ med Piningu sijns Lijkama þad seirna betala/ þa hañ gieck berþættur wt af Jerusalem/ og hañs Hiarta og Herdar krimpudu sig under Forsmæn og Bolvan Simei (f). Hañs Augu/sem ædur hoþdu dædst ad Fryjdleika Bersabæ/ lærdu þa med Harme ad þorgleima Hiegomañ.

(d) Ps. 119. v. 37. (e) 2. Sam. 12. (f) 2. Sam. 15.

Hvad luckuleger være þeir/ sem eñ nu a þessum Dögū hafa AVgun full Hoordoma (g)/ ef þeir þeñañ Hrygdargang Davids liete sier i Miñe vera? Hvad audvelldlega mundu þeir þa sleppa mørgum þeim Gange/ sem þeim verdur vñ sadur af Sijsn þeirra AVgna (h)? AVgad sier giarnañ þad sem frijdt og fagurt er (i): Kome þar til Auga heill rar Obrimladrar Skinseme/ hefur þad skiæra Lijkamans Auga noog ad lesa. Þvi þiker þ̄ margt h̄vad fagurt / hvor su Auga Skinsemeñar burtkastar. Eirn christeñ Madur lijtur ecke epter þvi sem Hoilldenu er þocknañlegt: Helldur fordast þ̄/ og lijtur epter þvi sem Himneñū kañ þocknañlegt ad vera. Fiñe Hiegomeñ Dyr Augnaña z Hiartans aptur luktar/ þa þær hañ ecke iñkomest i Hiartad. Sa sem ecke kiemur nærre Elldinum/ þarf ecke ad ottast fyrer þvi/ ad hñ breñe sig a honum. Med Moñunum hlijt

(g) 2. Pet. 2. v. 14. (h) 1. Joh. 2. v. 16. (i) Syr. 40. v. 22.

hlijt eg ad umgangast: Þess varnar mier z eingeñ. Eñ pad er mier bañad/ ad giora mig hlutfakande i þeirra Synd um. Fysn AVgnaña er ecke ap Fodurnum (k): Ecke helldur þeir sem hana fremia. Vei sie þeim Mañe pyrer hvørn ad Hneixlaneñ kiemur (l): Vei sie z þeim/ sem sier lætur Hneixlan giora. Eingeñ þarf yper þvi ad klaga/ þo hañ rate i Villuna/ ad Gud hafe hønum ecke noogañ Leidarvijser giefed. Eirn blindur Madz er eirn aumur Madur. Yfer þeim blinda aumka sig vel flester. Hañ blinda/ ē sat vid Veigeñ/ læknade JEsus/ og giorde hañ heilskignañ (m). A þessum Døgum hafa marger AVguñ / og sia þo ecke med þeim. Marger bruka Gler-Augu: Sumer sia i giegnum Fijngur. Flester hafa sier til Þienustu añara Maña Augu/ verda og af añarlegum Augum svikner. Sa blinde fell z i Grøfena(n).

 Hvør

(k) 1. Joh. 2. v. 16. (l) Matth. 18. v. 7. (m) Luc. 18. v. 35. (n) Matth. 15. v. 14.

Hvør sialfur vill ei upplæta sijn Augu/ verdskulldar aungva Medaumkan/ þa hañ þellur. Gud heþur þar til giefed Mønnunum Auguñ (o)/ ad þeir skule brwka þaug sier til nytsemdar: Ad æ-lijta med þeim þad sem riett er/og koma þeim til hialpar/ sem Driettteñ lijdur. Ef vier aþrækiuñ þetta/ vill hañ burt-kasta oss fra sijnu Augum. Vier høþ-um tvø Augu i Høþdenu: þaug bæde eigum vier med David ad upphefia til Fiallaña/ hvadañ oss kiem: Hialpeñ(p). Jørdeñ er fordiørþud fyrer Guds Aug-lite(q). Flester haþa Holldleg Au-gu(r). Þar þyrer kuña þeirra Jllgiørd-er ecke ad standast þ Guds Auguñ (s): Hañs Augu ælijta alla vora Begu/ og þyrer þeim kañ eingeñ Hlutur ad dyl-iast (t). Aller Hluter eru nakter z O-hulder fyrer hañs Augum (u): Hvad hañs Auga sier/ straþþar eirneñ hañs Hond. Eingeñ kañ ad þela sig þyrer

(o) Syr. 17. 5. (p) Ps. 121. v. 1. (q) Gen. 6. v. 11. (r) Job. 10. v. 4. (s) Ps. 5. v. 6. (t) Jer. 16. v. 17. (u) Heb. 4. v. 13.

Gude/ so hans Augu siae hann ecke. Hingad til hefur DRotten med sijnum Augum leidt oss (x)/ og hefur vered med oss a ollum vorum Vegum. Ef vier snwum vorum Augum fra þvi/ ad lijta epter þvi vonda/ og ad giora þad sem illt er: Ef vier lium vor Augu z Eiru þeim Naudstoddu til hialpar/ og til Adstodar þeim yfergiefnu/ og giættum lokfins ad þvi/ hvorsu illa þad geingur til yfer allt i Verolldenne/ og tokum oss þar Vara fyrer/ þa mun Gud enn nu framveigis lata oss sinna Naad fyrer sijnum Augum (y). Minn Gud/ upploik þu þijnum Augum. Þier Guder Jardarennar (z)/ giored lijka so: so mun margre Olucku varnad verda. Hvor eitt take sijna tillsku Breitne i burt fra Guds Augum (a): Latum vor Augu lijta jafnann til DRottens (b): og lijtum ecke meir epter Holldsins Girndum: So mun DRotten vardveita oss sem Siaa-

 alldur

(x) Ps. 32. v. 8. (y) Gen. 18. v. 3. (z) Exo. 22. v. 8. (a) Esa. 1. v. 2. (b) Ps. 25. v. 15.

alldur sijns Auga (c)/ og vier munum sia vora List med vorum Augum (d)/ hvørneñ oll þeug þau Augu skulu nid⁰ urlægd vera (e) / og þeir Ogudlegu munu um̃ Middeiged steita sig a/ og med siaande Augum viller fara. Miña Augna Takmark skal JEsus vera: Nafñ er þad þegursta Lioos Augna miña : aɑn þũs sijnast mier aller Nlut⁰ er liooter. Sie þañ þyrer Augunum og i Niartanu/ eru þaadar þessar Dyr vel vardveittar : so þar þær eckert illt iñ ad koma.

(c) Ps. 17. v. 8. (d) Ps. 91. v. 8. (e) Esa. 2. v. 11.

XIII. Umþeinking
Af
SJONENNE.

1. Sam. 16. v. 7.

Madureñ sier þad sem þyr⁰ er Augunum er/ eñ DRottenñ alijtur Niartad.

Medal þeirra fimm Skilningar-Vita Manneskiunnar eru Siionn og Heyrn þaug helstu. Augad er Lioos Lijkamans (a): Og vor giæskurijke Gud hefur Monnunum Siioonena gefed/ til ad lijta med henne upp yfer sig til Himenssins: aungvu ad sijdur eru þeir allmarger / sem sig sialfa hafa giort so sem skinlaus Kvikinde (b)/ Hvorier med Augunum og Siioonenne lijta of-tijtt nidur til Jardarennar og hennar Niegooma / hvar vid þeirra Hiarta er rijgfest so sem vid annad svikafullt Fugla-Lijm/ og eru skinlausare enn Uxe og Asne/ sem þeirra Jotu þeckia (c). Og þar fyrer gleima þeir Himnunum og Guds heilogum Bodordum: og þa þeir eiga med Siioonenne ad ælijta Verkenn Guds / og prijsa hann/ uppfilla þeir sitt Hiarta af ollu þvi / sem Gude a Himnum misþocknast. Fæster eru þeir/ sem giora Sattmala vid sijn Augu

(a) Luc. 11. v. 34. (b) 1. Pet. 2. v. 12. (c) Esa. 1. v. 3.

Augu(d)/ ad lijta ecke til Hiegoom- ans: Helldur hneigieſt velþleſtra Sioon/ ſem Samuelis Sona/ til Rijkdooms z Agyrndar (e): Til Coſtaſeme / ſem Davids (f). Þeir lijta allt uñ kryng aþ þvi hwa Veralldareñar Fialle til heñar Dijrdar og Herlegheita (g). Hvad faer eru þeir/ ſem trwa þad ſatt ad vera/ ad hvør hañ lijtur eina Konu / til ad girn- aſt heñar / hañ haþe þegar drygt Hoor med heñe i ſijnu Hiarta (h). Vier kuñ- um ad umþlija marga Ceſte/ eþ vier byrg ium vora Sioon fyrer þeim: vier meig- um haþa oſſ til Aþſøkunar hvad vier vilium/ edur hvad hellſt vier uñ vorn Vanmætt fyrer oſſ berum: þa er þad ſa- mt i voru Vallde/ ad varna vorre Sioon/ ad lijta til þeſſ/ ſem oſſ er bañad og for- boded. Þo ad ſa blinde lijte ecke meir epter þvi ſem hiegoomlegt er/ þa er þad ecke hañs Hiarta Giædſku/ helldur Van- mætte hañs Sioonar/ ad til-reikna/ og i þvi

(d) Job. 31. v. 1. (e) 1. Sam. 8. v. 3. (f) 2. Sam. 11. v. 2 (g) Luc. 4. v. 5 (h) Matth. 5. 28

þvi forþienar hañ og aungva hroſ an/ med þvi hañ er af Nattuꝛuñe hindrad-ur fra þvi/ ſm̃ hañ añars giarnañ vill-de hafa giørt. Nær Gud lætur oſſ bij-hallda þeirre Lijkamlegu Siooneñe / eñ vier miſſũ þar i moote þa andlegu Trw-ar-Sioonena/ þa verdur Harmureñ vort Braud/ og Tareñ vor Dryckur. Og liete ecke Gud i Hiørtum ſiña Barna þa Odaudlegu Næd ſijns Anda vid halld-aſt /munde Trweñ/ ſem ſo tijtt liggur hier i Omeige / ølldunges wt af ſlokna. Eñ Gud høndlar ſo vid hana / ſem vid eitt Trie a Vetrar-Tijmanum / hvørt ad ſoñu miſſer ſijn Blød/ eñ bijhelldur þo ſamt Vøkvanum i Rooteñe. Hañ lætur Sælina ecke fordiarfaſt/ med þvi þar er Bleſſan iñe (i). Þa geingur þad ſo til fyrer oſſ/ſem þeim tveimur Emaus Reiſu Moñum: þeirra Augu voru ſo halldeñ / ad þeir þecktu ecke Herrañ/ Þar hañ gieck þo med þeim (k). Hørm ungarnar eru oſſ optlega æred nalæg-ar/

(i) Eſa. 65. v. 8. (k) Luc. 24. 16.

ar: eñ Hialp og Huggun flaum vier valla
aleingdar. Med einū Kijkir kañ Mad-
ur ad sia pa Hlute/ sem i Fiarska eru.
Þegar Neideñ þreinger ad vorum Hiort-
um/ gietum vier hvørke med Sioon Skil
ningsins / nie ødrum Medølum/ nockra
Hialp sied. Himiniñ skyneft pa allt uñ
kryng pullur med Dimu og Þoku. Lyka
so sem þeim/ sem uñ Naþed sigla/ þiker
sem øll Verølldeñ sie eirn Sioor/ so mein
um vier/ þegar vier erum uñkryngder af
Hørmungunum / ad þar mune a þeim
eingeñ Boot verda. Sialþur Gud skyner
sig þess a mille / sem hañ sie oss ecke:
eñ þetta er alleinasta Reinsla / sem med
eirnre Farsælegre Sioon og Augliisingu
Gudlegrar Huggunar verdr aptur Nad-
arsamlega endurgollldeñ. Lykameñ kañ
ad standast æn Sioonareñar: Eñ ef
Saaleñ misser sijna Sioon/ þa geingur
þ pyllelega Illa til fyrer þeim blinda.
Þo eru þar marger Hluter i Verølldeñe/
þyrer hvørra skulld þeir sænande mætte
æskia sier/ ad þeir heþde øngva Sioon-
Hørm-

Hormungar Jerusalem ganga Zions
Börnum so til Hiarta/ ad þaug villdu
helldur alldrei sied hafa / enn ad lifa
þann Dag/ ad þaug verde ad siaa þær:
So giøra og þeir siynelegu Lester Ver-
alldarennar mæddar margra Siooner.
Þeir sem fyrer oss lifdu/ sau ad sønnu
illa Tijma: Vier siaum vijst þa allra
vestu. Vier meigum siaa Gudlausa Heid-
ingia/ sem aungvum Gude þioona:
Mammonista/ sem þeirra Gulle z Silfre
þioona: Skurgoda Þienara/sem skøp-
udum Skiepnum Gudlega Dyrdkun til-
leggia: sumahvøria/ sem mørgum/øll-
um/ og þo aungvum (Gude) þioona.
Ma ecke Hoopsemenn vijkia fyrer Drick-
iuskapnum? Lijtelæted fyrer Dramb-
semenne? Og hvad er Trw þeirra Gud-
lausu annad/ enn ad siyna sig ad vera fro-
oma/ og falsklega ad yfer-hilma þad
vonda. Verølldenn fiell snemma Morg-
uns i eirn Siukdoom/og hefur nu i eirn-
re langvarande Svefn-Sott sig for-
diarfad / þangad til hun verdur ad
Kvøllde

Kvollde olldunges eidelogd. Þetta meigum vier sia/ og klaga þar yfer/ og kuñu þvi þo ecke til betrunar ad koma. Og þo vier wtslÿkum vor Augu/ og tækium fra oss Sioonena/ mættum vier lÿka vel á þvilÿkre Nærmung þreifa. Eñ fyr er Guds Augum eru aller Hluter klárer sem eirn Crystall/ og fyrer hønum er eingeñ Skiepna Osÿneleg (l). Eingeñ Madur kañ sig fyrer hañs Anda & Auglite ad hylia (m). Hañ sier vora Legu/ Sess og Stødu/ Þanka vors Hiarta/ Verk vorra Handa/ Ordeñ a vorre Tungu/ Veg vorra Foota (n). Sie eru Augu Drottens/ seiger Spamadureñ / med hvørium hañ sier i giegnum øll Lønd (o) Lÿkavel seiger sa Ogudlege i sÿnu Hiarta: Gud hefur forgleimt þvi/ hañ hefur byrgt sitt Andlit/ og hañ mun þad alldrei framar sia (p). Hvørke Morgun-Rode nie Mirkur/ Nimeñ nie Helvÿte/ kañ oss fyrer hañs Augsyn ad dylia.

(l) Hebr. 4. v. 13. (m) Ps. 139. v. 7. (n) ibid. v. 3. (o) Zach. 4. v. 10. (p) Ps. 10. v. 11.

ia. Nockrer eru og i þeim Epnũ/ sem þeirra eigeñ kÿmañlega Velferd ahræ-ra/med siaande Augum/ blinder. Þeir kiña til þeirra skada/ Eñ korbetra hañ ecke: Þeir sia sÿna Fordiorkun/og kord-ast hana ecke: Þeir vita siñ Ploopnad/ og læta ecke aꝥ hønum: Þeir trwa ad Nelvðste sie/og hlaupa þo þangad. So stor er þeirra Blindleike/ad þeir elska þ/ sem þeir skulu hata/ z eta þad/aꝥ hvør-iu þeir deya. Þad er gott/ ad Madur haꝥe tvø heil-skign Augu/ þo være høn um betra/ ad haꝥa mist Sionena a þm̃ bædum/þegar þaug færa hañ til Synd-areñar. Vier vilium Gud bidia/ad hañ gieꝥe þeim aptur Sion Skilningsins/ sem hana hafa mist/ og þeim hellst/sm̃ kyrer hana mesta Naudsyn hafa: Og ad hañ villde gieꝥa oss øllum siaande Augu / til þess ad hallda þeim rietta Veige/ sem til hañs leider : Og um̃-fram̃ alla Nlute ad sia og giæta allkÿd þess/ sem til vors Fridar z Sæluhialp-ar heirer. Sieu adrer vorrar Sionar

vidþurþande/ vilium vier i Medaumkan z Miskunseme þeim heñar alldrei syn=ia: So munu Guds nadugu Augu oss til Verndar z Vardveitslu yþer oss all=tijd opeñ standa. Vier vilium og bæde i Svefñe og Voku festa alltijd vora Saal ar Sion a Christum/ og munum vier þa sijdar meir med þorklaradre Sion sia Gud Auglite til Auglitis/um̃ Alld=er og ad eilijþu.

XIV. Umþeinking

Af

HEIRNENNE.

Devt. 4. v.

Heir þu Jsrael þaug Bod=ord/og þañ Riett/sem eg kieñe ydur.

Eir Vollduga i Verølldeñe eru vel heirder hia sijnum Lijkum: Eñ þa Fatæku læta Meñ stan da þyrer Dyrum wte. Þar sem noogur

noogur Vøkve var aadur fyrer/þar ausa Meñ meira Vatne a: Eñ su hrioſtuga Jørdeñ þær so þaa/ſem hana vilie vøkva. Meñ NEira vel/ ad þeir faatæku andvarpa/ eñ med heirande Eirum heira Meñ þad ecke. (a): Sa Oguðlege heþur Eiru/ og NEirer þo ecke: Þeſſ vegna ma ſa þaatæke ganga til gruña. Hvør er ſa DRotteñ/ hvørs Rauſt eg ſkule heira/ ſagde Pharao(b)/ z druckenade þeſſ vegna i Hafenu rauda (c). Nu uñ Stunder maa margur eirn faatækur græta ſijn Augu raud og vot/ og kañ þo ecke þar med ad mykia þañ rijka Nabal til Medaumkunar. Meñ ſpyria/ Hvør ad ſie ſa bligdunarlauſe Betlare/z beþala ſijnum Þienurum ad drijfa hañ wt aþ Dyrunum. Siaſldañ þær ſa þaatæke Aheirſlu: og þo þad bere til/þa er þ med Jllindum z Opoleñmæde. Fliott/ Fliott/ſeigia Meñ vid hñ: eñ heyra þo þar fyrer utañ noogu leinge z Leidindalauſt

(a) Matth. 13. v. 13. (b) Exod. 5. v. 2. (c) Exod. 14.

lauſt a adrar Oparþa Rædur. Þu ſkallt heira ſo vel þañ miñſta/ ſem þañ hæðſta/ ſagde Gud og befalade fordum(d). Eñ nu vilia Meñ ecke heira nema þa/ ſem koma færande Hende: Hinum ſem um̃ nockud bidia/ vijſa Meñ Dyrnar. Efad Gud giørde ſo vid oſſ / ſem Arlega mørgum hundrudum og þuſundum ſamañ til hañs plyckiunſt med vorar Bæner/ þa mættum vier morgū Kvølldum ganga hungrader til Sængur. Vilie nu eingeñ Heira um̃kvartaner þeirra fatæku/ og þeirra / ſem lijda Oriett og Ofbellde/ þa mun þo Gud heira þeirra Harma-Kløgun (e) / og endurgiallda þeim Omiſkunſomu Dauþ-heirdu Gudleyſingiñ med eilijfū Plagum. Gud hneiger ſijn Eiru og heirer (f) Hroop þrra voludu(g)/nær þeir kalla a hñ(h)/ Gud heirer þa Forſmæn Moabs (i)/ z mun endurgiallda honum epter ſijnum Verkum. J vorre Naudſyn hroopum vier

(d) Devt. 1.v.17. (e) Exod. 6.v.5. (f) 2.Reg. 19.v.16. (g) Job.34.v.28.(h) Pſ. 4.v.4. (i) Sophon. 2.v.8.

vier tɏtt til vorra Vina/ eñ þad ſkiedur ſtundum/ ad þeir eru þick-heirder. Þar þ̇ eru þeir ecke þeſſ verder/ ad vier akøllum þa. Vier ſkulū Gud alleina akalla/ hañ mun oſſ a riettum og hagkvæmum Tijma Bænheira. Aptur a mote/ eþ nockr Naudſtaddur bidur nockurs af oſſ/ og kallar til vor i ſiñe Eimd/ þa vitum vier Bodord DRottens/ heir þu giarnañ þañ fatæka (k)/ vertu reidubweñ ad heira (l). So latum oſſ þa HEira þañ volada/ ſo ad Gud aptur a mote bænheire oſſ. Marger eru þeir ſem ecke vilia heira Guds Bod. Þeſſ være oſkandeſ Vier villdum heira Guds Ord/ og giøra þar epter (m): Vppa þad vier ſieum ecke alleinaſta Ordſins Heirendur / helldur og ſo Giørningſins Giørendur (n). Eñ þvi jaþnþramt ſkulum vier varaſt ad trwa øllu þvi ſem vier heirum (o)/ Edur bera alla Hlute wt/ þott vier þa heirum. Aþ Natturuñe

 høþum

(k) Syr. 4. v. 8. (l) Syr. 5. v. 13. (m) Luc. 5. v. 46. (n) Jac. 1. v. 22. (o) Syr. 19. v. 15.

Høfũ vier tvø Eyru: þar med ãminñ' er hun oss/ ad heira ecke alleinasta þañ/ sem um̃ añañ talar/ helldur og þañ/ sm̃ um̃ er talad. Þar er z so margt talad i Verølldeñe/ þar fyrer heira Meñ og so margt. Eñ þar er og margt osatt i bland. Eñ so vier ecke þar af syndº gunst/ er þad besta Raad/ad vera Þag' mælskur. Vier høfũ nu so leinge kalle ad til Guds/ og køllum eñ nu Daglega: Sieum vier eñ nu ecke epter vorre eigeñ Osk bænheirder/ hvad þarf oss þad ad undra? Høfum vier ecke opt læted vorn Naunga hroopa forgiefens? Kañskie vier høfum læted hañ liggia a Gøtu vorre z geinged vora Leid fram̃ hia høn um. Eda høfum vier ecke heirt hañs Veinan/z geinged fram̃ hia med Prestº enum og Levitanum (p)? Þar fyrer eru oss þad makleg Giølld/ þo ad Gud byr' ge sig fyrer oss nockra Stund/ til ad syº na oss/ad vier ecke hier epter skulum giøº ra þad vid vorn Naunga/ hvøriu vier

vilium

(p) Luc. 10. v. 31. 32.

vilium ecke ſialꝥer mæta. Ad miñſta Koſte hoꝼū vier opt læted ſialꝥs Chriſti Ord ganga wt um̃ añad Eyrad/ eñ iñ um̃ añad/ og ecke gieꝥed þvi Rwm i voꝛtu Hiarta: Þvi er þad ꝥorþient/ þo vor Hiørtu kieñe Angiſtar/ og vier verdum ecke ſtrax aꝥ hønum bænheirder. Nu/ Þad er komed ſem komed er: hvad um̃lided er/ verdur ecke aptur teked. Lætum oſſ ad eins fram̃veigis ſiæ oſſ betur ꝥyrer/ og giæta ad Hroope þeirra Voludu/ og yfer allt ꝥram̃ ſiæ til/ ad Guds Bodord verde ecke yꝥertrodeñ. Hende oſſ ſo nockur Motgangur/ mun Gud miſkunſamlega heira oſſ/og alldrei vid oſſ þegia. Hvad hijngad til er ſkied/ mun hañ oſſ i Næd ꝥyrergiefa/ eꝥ vier ad eins høfum þañ ꝥaſtañ Aſetning/oſſ ad betra/ og Leidrieltingeñ i Raun og Sañleika a epter ꝥilger.

XV. Vmþeinking Af EYRVNVM.

Act. 28. v. 27.

Hiarta Folks þessa er þorharnad/ og med Eyrunū heira þeir þunglega.

Mikel eru Verken Drottens/ hvør han higgur ad þeim/ sa heþur List þar af/ seiger David (a): Mikel eru verk en DRottens i Rÿke Natturunnar/ hvør vier siaum: en miklu stærre eru hans Verk i Rÿke Nadarennar/ um hvør vier heirum. EYRun eru eirn sa naudsynlegaste Limur a Mannsins Lÿkama. Einum blindū Manne kunnum vier ad kienna og underuÿsa. En um eirn daufan er þ miklu aumkunarlegar a sig komed. Honum verdur eckert kient um Gud/ eckert um Himnarÿke/ eckert um sinnar Sálar Velferd nie Skada. Aþ Augunum høþum vier ad sønu þann Part Natturlegrar Guds Þeckingar/ sem kiemur af Skodun hans Handaverka/ þar Himnarnet

(a) Psalm. 111. v. 2.

arner wiskfra Guds Dyrd/ og Festingenn Verkenn hanns Handa (b): Enn med Eyrunum þessum vier ad þeckia Guds Leindardoma og vilia umm vora Saaluhialp/ þviad Truenn er af Heirnenne (c). Sa sem hefur heil Eyru/ hann kann med David ad gledia sig/ þad til hanns verdur sagt. Vier skulum inngang a i Hws DRottens (d): Hann kann ad vilia Guds Musteres/ til ad heira hvørsu DRottenn talar Fridenn sijnu Folke (e). Dyrdleger Hluter verda i þier Predikader / þu Borgenn Guds. Þar af kann sa mikla Glede ad hafa / sem Gud hefur giefed heirande Eyru. Þar a moote er sa daufe allre soddann Huggun fyrdtur: hann hefur Eyru / og kann þo ecke ad heira / sem David talar umm Skwrgod heidenna Manna (f). Þott alldrei være annad enn þetta eina af Guds Velgiorningum/ þa kynnum vier alldrei fyrer Eyrunn og Heirnena Gude ad fullþacka / þar hann hefur plantad

(b) Ps. 19. v. 1. (c) Rom. 10. v. 17. (d) Ps. 122. v. 1. (e) Ps. 85. v. 9 (f) Ps. 115. v. 6.

plantad þaug (g) / til eins Medals z Verkfæres/ til ad heira sitt H. Ord z/ Hvad þar iñe verdur boded. Þessu siña þeir lijted / sem forherda sijn Eyru/ og sem Stephanus seiger/ eru Oumskorner i Hiortum og Eyrum (h). Gud hefur giefed oss tvo Eyru / sem opeñ ættu ad standa til ad medtaka þa tvo Parta Gud-legs Lærdooms / Logmaaled og Evangelium. Ei ad sijdur fiñur Gud marga þa / sem hañ hlijtur ad klaga yfer/ ad þeir tilbyrge sijn Eyru / so sem Hoggormureñ Aspis tilbyrger sijn Eyru fyrer Raust Tofra-Mañsins/ þess Særinga Mañsins/ s̄ vel kañ ad særa (i). Þad er so ad sia/ s̄ Spamoñunum þyke lijklegra til / ad Himen og Jord mune heyra/ helldur eñ þeir / sem einusiñe hafa forherdt sijn EYru a moote Gude: Og þss vegna/ þeg" Meñeskiurnar vilia ecke heira/ þa kalla þeir Himin og Jord til vitnes. Heyred þier Himnar/ eg vil tala/ og Jordeñ hun heyre Maaled mijns Muñs

(g) Ps. 94 (h) Act. 7. v. 51. (i) Ps. 58. v. 6.

Muñs (k). Heyre þier Himnar/ og þu Iord/ hlusta til med Eyrunum/ hvad Drottenn hañ talar: Eg hefe Born uppfostrad/ eñ þaug falla fra mier (l). Þar a moote standa þeirra somu Maña Eyru open fyrer ollum Saurendum og Sotsvirdingũ/ Ligum/ Baktolum/ Roog ie/ Deilum / Skamarlegum Ordum z Fijplslegu Hiale/ sem þo Christnum ecke hæfer. So giora þesser sijn Eyru eitt Ohreinenda Plats/ og verre eñ nock ur Svijna-Bæle/ þar þeir lata allt þad illt/ og oll þaug Ohreinende/ sem þeir heyra fliooka upp wr añara vondum Muñum/ i sijnũ Eyrum stadar nema. Eyruñ eru so sem Dyr Hiartans: Hvad i giegnum þaug geingur/ þad nemur aud velldlega stadar i Hiartanu/ sie þad añ ars med athygle og Lystingu medteked: vid hvoriu hættast er i þvi vonda / sem Mañsins spilltre Nattúru er tamast. Þesser/ sem so giora / hafa nogu skarp Heird Eyru/ eñ brwka þaug til þess/ sem

(k) Devt. 32. v. 1. (l) Esa. 1. v. 2.

sijdst skyllde: Adrer hafa dauf Eyru/ z heyra ecke pad Gud hefur bodeð. Þar eru til daufer Doomarar/ sem ecke vilia heyra um̃kvartaner Ecknaña og þeirra sem underþricktet eru (m). Þar eru dauf er Forelldrar/ sem ecke vilia heyra Illsku z Synder þrra Barna/ eins z Eli (n). Gott være/ ad ecke være til dauferl Kieñ emeñ / sem ecke heyra edur heyra vilia Leste og Synder Folksins / so ad þeir mvijte þær og straffe. Og yfer allt er þat eirn stoor Brestur hia oss i þvi / ad vier ecke liaũ vor Eyru til so rækelegrar Heyrnar Guds Orda/ sem vera skyllde. Vier læmũ Veralldareñ" Niegoma sitia pyrer. Guds Ord læmum vær lijda wt um̃ añad Eyrad / eñ iñ um̃ añad. Sijdañ Eva i pyrstu liede sijn Eyru til ad hlijda herpelegre Aeggian og um̃tølum Diøful sins/ þa er þesse Spitelska diuft nidur stijgeñ i allra heñar Afkomenda Eyru og Nluster. So ma pad ecke leingur til ganga: þad er noog/ad vier hijngad til

(m) Luc. 18. v. 2. (n) 1. Sam. 3.

til hoþum lied þeñañ dýrmæta Lim vors Lijkama til Diopulsins z Heimsins þien ustu/ sem þo ecke launa sijnum þienur-um med ødru eñ þvi/ ad þeir sijdar, meir hliota ad heira ammætlegt Mýkur Diop laña/ z Oop/ Ilþran z Taña-Gnijstran þra Fordæmdu i hinu ytstu Myrkrū (o). Vmskierum hier epter vor Eyru / og limum þaug i sañre Gudhrædslu til ræ-kelegrar Heirnar Guds Orda. Þad sem Postuleñ seiger um allañ Lijkamañ: Lated ecke Syndena drottna i ydrū daud-legum Lijkama (p)/ þad skyllde ecke sijdst vera skiled um Verkþære vorra Skil-ningarvita. Þaug eiga ecke ad tilheira Syndeñe/ helldur Gude sijnum Skapa-ra. Hvor sem vill heira med sijnū Aug-skots Eyrum/ hvad DRotteñ hñs Gud talar i hønum Iñvortis/ hañ hlijtur og med Eyrū þess ytra Mañsins ad heira rækelega Guds Ord / þyrer hvørt ad DRotteñ talar vid vorar Sæler. Heir þu giarnañ Guds Ord/ athuga giarn-

añ

(o) Matth. 8. v. 12 (p) Rom. 6.

añ gooda Malshattu Spekiñar. Sæler eru þeir/ sem heira Guds Ord og vardveita þ(q). Sa er eingeñ hagkvæmur til neirnrar Viñu/ sem hana hefur alldrei ydkad. Ef vier vilium heira þa þøg ru Einglaña Lofsaungva i Guds Dyrdar-Ryke/ þa meigum vier venia oss vid ad heira hañs heilaga Kieñingu z Ord/ hier i hañs Nædar-Ryke. Eñ ad heira Guds Ord riettelega/ er ad heira þ med Athugaseme/ og leggia þar Trunad a. So heirer Gud oss: Eñ þad er ecke toom eda einsomul Heirn/ helldur under eins Bænheirsla. Drottiñ hefur heirt þiñ Motgang/ sagde Eingilleñ til Agar (r). Ef vier bidium nockurs epter hañs Vilia/ þa heirer hañ oss/ seiger Johañes (s). Soddañ er Guds Heirn/ ad þar þilger alltijd med Krapt ur Bænheirslunar. Eins skyllde og ad voru Leite Heirn Guds Orda ecke vera alleinasta toom Heirn med utvortis Eyrum

(q) Luc. 11. v. 28. (r) Gen. 16. v. 11. (s) 1. Joh. 5. v. 15.

tum edur Nustum / helldur og þar hia aludleg Epterteft/ og Asetningur ad hlyda Guds Orde/ og breita þar epter. Ep vier so giørum/ mun Gud af Naad aptur a mote heira oss a þægelegum Tijma/ þegar vier til hans kollum: þvi hans Eyru eru ecke so þick ordeñ / ad þaug kuñe ecke eñ nu ad bænheira. Þott vor Eyru meige miked Illt heyra i þess- um Heime/ þott mørg ill Tijdende ko- me oss til Eyrna/ þott vier heirum Lyge og Amæle vondra Mañа um sialfa oss: þa berum þad þoleñmoodlega/ og miñ- unst a þañ s Mootmæleñ þolde/ JE- sum Christum/ hvørs allra Heiløgustu Eyru þyrer utañ allt añad voru kvaleñ med smruſtu Bryxlum/ midt i þvi hañ a Kroſſenū var ad endurleiſa allt Mañ kyned. Nroopum z ecke Neƥnd yfer vo- ra Ovine: Hafe þeir Osatt sagt a mo- te oss/ þa heira Guds Eyru þad vel/ þott vier aungrar Neƥndar kreƥium. Vorum oss ad eins/ ad vor Eyru saur- gist ecke af Vondsku Verallдareñar/eda

verde

verde so sem ein Ohreinenda Raas og Reña/um̃ hvoria Saurugleike heimsins Barna reñe iñ i vor Hiortu. Eñ um̃fram̃ allt vilium vier i Dag og alla tijma bidia JEsum/ sem af sijnu Guddoms Wellde/med sijnu kroptuga Ephatah læknade pañ Daufa og Mællausa(t)/ ad hañ i lijkañ Mata legge siñ Fijngur/ pad er heilagañ Anda/ sem kallast Guds Fijngur i vor Eyru (u). So muñu vier af Muñe JEsu Christi a þeim epsta Deige med forklærudū Eyrum þesse gledeñar Ord fa ad heira / Komed þier blessader mijns Fodurs/ og eignest þad Rijke/ sem ydur er fyrerbued fra Upphafe Veralldareñar (x).

(t) Marc, 7. v. 34. (u) Luc. 11, v. 20. (x) Matth. 25, v. 34.

XVI. Umþeinking
Af
NYSUNUM.

Esa. 2. v. 22.

Bijked

Þiſked nu þra Mañenum / ſem heþur Andañ i Nøſunum / þvi þier vited ecke hvad mikels hañ er meteñ.

MEd Mueñenum tøkum vier til vor Fraduna: Um NEþid gieþum vier þra oſſ Andañ / og drøgum ad oſſ Ilm og Lyktaner. Eingeñ Limureñ er aþ Gude forgieþens a Mañenum ſkapadur / alla heþur DRotteñ þa dæſamlega giørt: merkeleg eru þeſſe hñs Verk (a). Jurter og Blomſtur bera Meñ ad Vituñu / aþ hvørra iñdællre Ilman Lyþs Andeñ hreſſeſt og endurnijaſt. Aller Meñ eru ſo ſem Blomſtur: þeir uppvagſa ſo ſm̃ þaug (b): Lyka ſo ſem Blomſtrid a Vellinum blomgaſt þeir (c): Eñ þeſſe Blomſtur eru þo allmørg til aungrar Nytſemdar / og Ilma ecke vel: Fyrer

N Þitum

(a) Pſ. 139. v. 14. (b) Job. 14. v. 1. (c) Pſ. 103. v. 15.

Vitum Veralldareñar kañ þeirra Ilmur ad vera þægelegur: Eñ þyrer Gude eru þeir Illa-luktande. Gud hefur openberad Ilming siñar Kyñingar i øllum Stødum: Eñ þar þyrer eru þo ecke Meñierner i øllum Stødum good Ilming i Christo (d). Þo ad vort Lijþs Blomstur sie aþ sialþu sier þyrer Gude Oþægelegt z Illa-luktande/ kañ þad þo ad verda honum til eins sætleiks Ilms/ þegar vier i Trwñe samteingium þad med Bloomstrenu i Saron, JEsu Christo (e): Hvør oss er aþ Gude giørdur til Vijsdooms/ til Riettlætes / til Helgunar og Endurlausnar (f): Eþ vier holldum oss vid hañ / þa verdur hañs Riettlæte vort: Þa munu vor Vijn-Trie sæt Vijn-Ber aþ sier gieþa/ eþ vier verdum honum Iñplantader. Þetta skylldum vier alltijd vora hellstu Vmsorg un vera læta. J þvi spillta Akurlende syndugs Mañs Hiarta kuña aungvet sætt

(d) 2. Cor. 2. v. 16, 17. (e) Cant. 2. v. 1. (f) 1. Cor. 1. v. 30.

sætt Jlmande Avexter ad uppspretta / nema pad sie vokvad og forbetrad med peirre Frioþsømu Nimin-Døgg JEsu Christi dyrmætra Blood-Dropa. Vier erum/ a medañ vier lifum i Neimenum/ lijka sem Bloomstur Akursens: eingeñ aþ oss veit nær hañ mune upphøggveñ verda: Eñ nær pad skiedur / og uppa pad oss verde pa ei i pad Nelvytiska Bal burt kastad/ pa lætum oss strax a þessum Deige byria ad betra vort Lyferne / og siaum vel til/ ad Odaun vorra andstigge legu Synda uppstyge ecke fra oss fyrer DRottens: og neidum hañ ei til Reide/ aþ hvors NÐsum Reikureñ heþur upp geinged/ og fortærande Eldur aþ hañs Muñe (g). Kome pa Nordañ-Vindur (h) Daudañs/ kañ hañ oss aungvañ Skada ad giora / helldur verdum vier i þessum Vind-Blæ fluttet ur Neimenū i Nimeneñ. Eþ vier vilium a vorre Dauda-Stundu þar vissa Neimvon eiga/ meigum vier ecke aþ vorum Nøsum læta

(g) 2. Sam. 22. v. 9. (h) Cant. 4. v. 16.

hier wtganga Illa Andþÿlu og Blæstur Reide og Grimdar til vors Ræunga. Þegar Saul blies Ognan og Morde i giegn DRottens Læresveinum/ var hañ med Blindleika sleigeñ i þria Daga (i). Senacherib Kongur af Assyria ædde med Grimd og Reide i moote Gude og hñs Folke Israel: eñ DRottenn liet seig ta til hañs: Med þvi þu Olmast i moote mier / þa vil eg setia eirn Hrÿng i þÿnar Naser/ og eitt Beisle i þiñ Muñ/ og leida þig þañ sama Veg heim aptur / sem þu komst hÿngad (k). Reidenn er ad sönu eirn almeñelegur/ eñ þo sa afskræmelegaste Lostur: Þegar hun hefur iñtekeð Hiarta Mañeskiuñar / sÿner hun sig strax hid ytra med Rodma z Hruckum Nasañа / og þeirra liootlegre Aþmindan. Hun er ein stutt siñuleisa: Eñ þessa galiñskapar ma þo hañs Meistare seinge a epter ydrast. Eru þeir ecke allmarger/ sem reidast eins siñe Lucku og Olucku? Eru hvørke til frids med gott

(i) Act. 9. v. 9. (k) Esa. 37. v. 29.

gott nie illt: Med sama Illynde i Regne og Soolskyne: Þeir reidast ødrū af þvi þeir eru betur a sig komner/ eñ þeir sialf er: Edur þeir eru reider uppa sialfa sig/ vegna þess/ þeir eru ecke so sem adrer Meñ: allra helst reidast þeir þo Luckṵ og Velstande syns Naunga. Eg reidest med riettu allt til dauda/ sagde Jonas(l). Eige reidest eg þvi med riettu/ þo ad añar hafe meira eñ eg: Sie hañ þess verd ugur / añ eg hønum þess af Hiarta; Ef þad er ecke: Hvad kiemur þad vid mig / þo ad hañs Herra klæde hañ og forsorge med þvi sm̄ hañ vill? Jeg þarf þad ecke ad betala: Jeg fæ samt myna Hlutdeilld / sem Gud vill mier wthlyta. Miñ Naunge kañ lyka so sem eg ad hafa syna Byrde ad bera: Hvør veit hvad þungt edur lieff hun liggur a hønum? Mynu Stande vil eg ecke reidur vera: Jeg hefe þad af Gude: Brwke eg þad riettelega / og ef eg skicka mier vel i þvi/ er þad noogu gott. Reide-giarn

 Madur

(l) Jon. 4. v. 9.

Madur er lÿkur einum Hunde/ sm̃ gielle er ad sÿnum eigeñ Skugga/ hvørn hañ fær þo ecke vid sig skiled. Vier reidunst opt forgiepens. Ep vier reiddunst vorū Syndum/ med hvørium vier leidum yf" er oss Grimdar-Reide DRottens / þa munde Guds Reide snarlega snuast fra oss/og hañ munde þa gleima þvi/ sem vier høpum giørt a moote hønum (m). Meigum vier nu ecke sia Reide DRottens komna yfer Lønd og Lÿde / og ad hañ sie ordeñ ækaplega reidur (n)? Og uppa þad/ ad þesse hañs Reide mætte apvendast/ ricke sier hvør ap oss sÿnu Sverde i giegn øllū sÿnū Yfertrodslum/ med hvørium vier høpum hÿngad til Gude til stigdar vered / og apsnÿdum Greiner og Kvisste af þvi skadlega Vel" lÿstingarña Trie / sem hønum misþocknast / so ad vier tortÿnunst ei fyrer hañs Anda / og verdum eidelagder ap Anda hañs Reide (o): Þa mun DRotteñ ecke

(m) Gen. 27. v. 45. (n) Num. 11. v. 1. (o) Job. 4. v. 9.

ecke pramar typta oss i sine Grimd (p)/ Og ecke burt reka sijna Prǽla i sine Reide (q): Þvi hans Reide varer um Augnablik / og han hefur Lyfting til Lijfsins/ og mun ecke eilijflega Reidene hallda (r). Nijngad til hefur hn giort oss rett/ ad han hlijfde oss ecke/ helldur yfer hellte oss med sine Reide (s): En framveiges mun han ecke giora epter sine Grimdar-Reide (t). Nijngad til hofum vier mǽtt sia Grimdar-Reide DRottens yfer oss (u): En samt mun han sine Reide fra oss snwa / ef vier snwum oss fra vorum fyrra Synda-Veige / til ad þioona Gude lifanda i Otta og Kiǽrleika. Vier vilium bera Reide DRottens/ þvi vier hofum syndgast a moote honum (x): En Gud mun snart bera oss a Arnar-Fiedrum/ og upphefia oss yfer vora Ovine. Vier vilium med Bǽn og Ydran flija fyrer

 til

(p) Ps. 6. v. 2. (q) Ps. 27. v. 9. (r) Ps. 103. v. 9. (s) Thren. 3. v. 43. (t) Hos. 11. v. 9. (u) Soph. 2. v. 2. (x) Mich. 7. v. 9.

tilkomande Reide (y). Ekki umlijd-ur han Kier Reidenar med mikellre Pol-enmæde (z). Ef vier forsoomum ecke Tijma þessarar Guds Nadar/ munum vier snarlega fa allan vorn Skada bætt an: Og þo sa helvijtiske Leviathan leit-est vid i sinne Grimd ad uppsvelgia oss / mun DRottenn læta Hrijng i hans Nas er (a). Og oss fra hans / asamt allra vorra Ovina/ Grimdar Ædi dasamlega frelsa: þviad Gud hefur ecke sett oss til Reide / helldur til Nadar: Og ad vier skylldum Hialpræded odlast fyrer DRott enn vorn JEsum Christum (b). Þad giefe oss Gud i Nafne JEsu Christi/ Amen.

(y) Matth. 3. v. 7. (z) Rom. 9. v. 22. (a) Job. 41. v. 2. (b) 1. Thess. 5. v. 9.

XVII. Umþeinking
Af
JLMANENNE.

Phil-

Phil. 4. v. 18.

Eg uppfilltunst þañ Tijd eg medtok/ þad fra ydur kom / sætañ Ilm/ Þægelegt Offur/ Gude Þacknæmt.

Ad hefur giefed Moñunum Lijkama og Saal og alla Life/ og þar er eingeñ Blood-Drope i øllum hañs Ædum/ sem forgiefens sie: Þar fyrer vill hañ og med øllu þvi/ sem er a oss Moñunū/ dyrdkast/ og heidradur verda. J þeim Hlutum/ sem vorre tijmañlegre Skinseme vidvijkia / brwkum vier vor fim̄ Skilningar-Vit oss til Nytsemdar: Þegar Madureñ a ad færa Gude sijnar Offraner/eru þeir þa ecke velflester/ sem meina/ ad Gude kuñe þad ad nægiast/ ef honum er giefeñ Muñureñ alleina/ þo ad hitt añad/ sem þar er yfer/ sie brwkad til þess/ sem verda vill? J þvi gamla Testamentenu atte þ̄ heilaga Reikelsis Offur ecke alleinasta ad

vera giørt af Reikelſenu/ helldur z eirn-
eñ ap Balſame/ Stacten z Galben(a).
Auſturvegs Vitringarner opprudu vor-
um Endurlauſnara Gulle/ Reikelſe og
Myrru (b). Ep vier vilium þæra hon-
um eitt þægelegt Oppur/ a þad ecke ein-
aſta ad koma af Tunguñe / helldur og
ſo ap Hiartanu. Toom Ord og toomar
Hendur þæ ecke nema þad eintoomis ap
Gude/ ad hañ heirer/ eñ bænheirer þo
ecke. Soddañ Reikelſe þocknaſt hon-
um ecke (c) : Og hñ hefur aungva Liſt
a þvilíkre Reikelſis Veiþan (d). Allo-
engardana elſka Meñ ſøkum Bloomſt-
raña : Blomſtreñ fyrer þeirra lyſtelegañ
Jlm: Fyrer hañ verda vorer Kraptar
endurkveikter/Gieded hreſt/ Liþed end-
urnijad. Sialfur Gud hañ þiñur eirn
ſætleiks Jlm hia Moñunū/ þegar þeir
eru hønū þocknañleger (e). Þeir ver-
da þyrer heilagañ Liþnad og Gudrække-
legar Bæner tilreidder/ uppa þad þeir
kuñe

(a) Ex.30.v.34. (b) Matth.2.v.15. (c) Jer.6.v.20.(d)Eſ.43.v.23.(e)Gen.8.21.

kune ad giediast honum. Til ad giefa Vitunum eina þægelega Lykt / gaanga Men i Apothecara Hws / og Allden-garda. Fæer eru þeir/ sem gledia þad ætudlegasta Niarla lifanda Guds med sætum Ilm þeirra Gudrækne: helldur eru plester Illaluckkande fyrer DRotti-ne (f). Marger opp̄ra sijnu Reikelse sine eigen Nytseme/ sine eigen Lyst og Gyrndum. Endurþæddū Guds Bornū hyriar ad giefa ap sier sætan Ilm(g): En hvad opt bleipur Svijned i sin pirra velltu Dam(h)? Þeir Christnu eiga ad vera samlijker þvi Blomstrenu til Saron, JEsu Christo: so mun han lijþga þa med Blomstrum (i). Marger eru sem Blomstur med þogrum Lit/ en lijtillre Ilman: Vtvortis lijker Nimn enum: hid inra riett Vppmaalan Helvijtis. Gude eiga þeir ap sier ad giefa eirn sætleiks Ilm/ og meddeila honum eirnen sijnum Naunga. En hvad opt þellur

(f) Eph. 5. v. 21. (g) Syr. 40. v. 18. (h) 2. Pet. 2. v. 22. (i) Cant. 2. v. 1.5.

fellur hañ i Omeigeñ i ſijnum Eimdũ/ z vanmegnaſt allt til Dauda / þegar adrer halida ſig i ſætu z yferfliotanlegu Epterlæte? Deſid z ſa Ilmande Vök've edur Saft/ſem nefneſt Ambra, fylla upp allt Nwſed/i hvoriu þaug eru/ med ſiñ Ilm. Þeim/ ſ hrooſa ſier af Truñe a Gud/ byriar i ollu ad læta lijſa ſijn Goodverk / ſo þaug meige ſiaſt (k). Blijflugurnar ſafna Hunangenu bæde fyrer ſig og adra: Vier eigum þaug Giæde/ ſem vier høfum medtekid/ eirn eñ odrum ad meddeila. Þetta ſkiedur ſialldnaſt. Þad ſæta Guds Ord/ ſem ad er Ilmur Lijfſins til Lijfſins (l)/ a af þeim ſterkvu ad ſafnaſt / og medal þeirra veiku aptur ad wtbreiðaſt. Eñ Kiærleikureñ er wtkoolnadur (m): Blomſtreñ hafa miſt ſiñ Ilm. Er ecke Chriſteñdomureñ ordeñ einſomul Jat'ning Truareñar: eñ Verkeñ eru daud? Þeir trua aller/ eñ þeir giora ecke aller epter

(k) Matth. 5. v. 16. (l) 2. Cor. 2. v. 16.
(m) Matth. 24. v. 12.

epter þvi sem þeir seigiast trua: þar fyr- er munu þeir ei aller/ sem seigia til Gu- ds/ Herra/ Herra/ iñganga i Himna- rijke(n). Nu eþ eingeñ hreisser þañ au- ma med sætleiks Ilm siñar Hugsvolun- ar: Hvad a hañ til ad giora? Hañ skal wtsiwga Læfning/ og sætleiks Ilm til Lijþsins/ aþ þeim Ilm-sætu Brioostum JEsu Christi: þa mun hañ ecke deya/ þo ad su Astlausa Verolld hønum øll Lijfsins Medøl aþseige. Hvar sem þitta Trie er i Hiartad iñplantad/ þar drijp- ur Balsam af þess hvorium Kviste/ sem þullkomlega næger/ eirneñ sialfū Daud- anum ad varna. Blomstur þessarar Veralldar/ jafnvel þo þau sieu hin ypp- arlegustu/ þa eru þaug þo þeirra O- stødugleika underorpeñ: Af þeim sem vier þiñum goodañ Ilm i Dag/ kuña a Morgun oss til fordiørþunar ad vera. Eckert Graskorn vegs aþ Jørduñe / þ sem ei hefur sijna Nytseme. Aller Meñ eru af Jørduñe/ eñ þeir eru þo ecke aller a Jørd-

(n) Matth. 7. v. 21.

a Jorduñe nytſamleger: þeir/ hia hvor ium vier vęntū oſſ ad haþa þ beſta At⸗hvarf / gieþa oſſ opt i Neideñe þad miñſta Trauſt: Fleſter hallda þvi beſta þyrer ſialþa ſig: Fyrer ſlïku høpū vier ecke hia Chriſto ad ottaſt. Eingeñ kiemur ſa til hañs/ ſem hañ ſlepper þra ſier/ an þeſſ/ ad hañ meddeile hønum ſiñe Ilm⸗ſętu Miſkunſe..ie. Hañ hefur Ord Lïþſins(o): Hañ giører z ſo Verk Miſkunſemeñar. Þo ad vorar Synder ſieu illa⸗luktande þyrer hañs Fødur/ þa hefur hañ ſig ſialfañ wtgieþed þyrer oſſ/ til Fornþęringar Oþþurs Gude ſi⸗num Fødur/ til eins ſętleiks Ilms(p). I hñs Klędū ødlunſt vier/ ſem Jacob/ Bleſſanena(q). Og þo vier vegna Ó⸗dauns z Andſtygdar vorra Synda høf⸗um þorſkulldad wtſkuþader ad verda/ munum vier þyrer hañ Nad þiña(r). Vier viliū JEſum/ ſem Ilmande Nim na Blomſtur/ i vor Hiørtu iñſetia. Ko⸗me

(o) Joh. 6. (p) Eph. 5. v. 2. (q) Gen. 27. (r) Heb. 5. v. 3.

me Neid og Daude/ þa vilium vier med vors Endurlausnara Ilmande Sætleika wtdrÿþa Daudans Beiskleika (f): Og þa vier høþum noogu leinge velkst i Gardlende þessarar Veralldar/ og erū ordner so sem sñur følnud Blomstur / munum vier þangad komast / hvar ed eingeñ Visnan nie Forrotnan mun vera. Eñ a medañ vier hier liþum/ skulū vier Reikelse vorra Gudrækelegra Bæna/ til eins sætlegs Ilms/Gude daglega Fornfæra/ og vort Lÿf honum þægelegt vera læta.

(f) 1. Sam. 15. v. 32.

XVIII. Umþeinking
Af
MUNNENUM.
Jac. 3. v. 10.

Af hinum sama Muñe frammgeingur Blessan og Bølvan/ þad skal ecke so vera

Að S. Petur droo sitt Sverd wt/ og hio Eyrad af Malcho/ reiknade Christur honum til eins Flasrædis. Nu eru þeir flester/ sem ecke bera Sverd a Sijðunne/ enn brwka Munnenn i þess stad. Þess er giøra verre Saar enn hiner / og þaug ganga diwpara inn i Hiartad/ helldur enn þaug/ sem giørd eru med Sverds Egg-jum. Guds Brædur og Systur ættu med riettu ad vera Dwfur(a): Enn þar bera ffaer eirn Oliu-Qvist i Munnenum/ eins og Dwfa Noæ (b). Umm þær flestu Dwfur i Ephraim / og þa sem epter eru i Jsrael/ ma þad seigia: Þeirra Munnur er fullur Bølvanar(c)/ z full-ur Lastmæla / og i þeirra Munne er eingenn Wijsdomur. Og þo ad lijgenn Munnur deyde sijna Saal/ sem Salomon seiger (d)/ þa samt lætur eirn Gudleijsinge sier ecke miked fyrer þvi þikia. Hanns Hiarta er so langt fra hanns Munne/ sem Himnarijke

(a) Jer. 48. v. 28. (b) Gen. 8. v. 11. (c) Rom. 3. v. 15. (d) Sap. 1. v. 11.

Himnarijke er þra Helvijte. Med ſijn-
um Munke hræſnar hann þyrer Gude(e)/
enn med Hiartanu þeinker hann ecke annad
enn Svik. J heilogum ſtødum nølldrar
hann eitthvad : hvad þad er/veit eg ecke:
Enn med Hiartanu þeinker hann hvørke
til Guds/ecke helldur til þeſſ/hvad Munn
urenn mæler: ſo þar er hvørt ødru þvert
a mote: Og ſoddann ſkinheilagar Mann-
eſkiur bidia einſkis annars yþer ſig aþ
Himnum/enn Bølvanar. DRottenn klag-
ad ſønu þar yfer: Þetta Folk nálægeſt
mig med ſijnum Munne(f): Enn þad heþ-
ur aungvann ſtad hia þeim Munnchriſt-
nu Hræſnurum: Hvørs vegna hann og
umm ſijder mun hliota ad wiſkyrpa þeim
af ſijnum Munne (g). J Chriſti Munne
voru eingenn ſvik þundenn(h): So ſkylldu
þaug ꝛ ecke helldꝛ vera ad þinna i Munne
Chriſtenna Manna. Þo haþa marger þ
Hiartalag/ ad þeir þora ad koma framm
þyrer Gud/ þyrer utann Root Hiartans.

(e) Pſ. 78. v. 36. (f) Eſa. 29. 13. (g) Apoc. 3. v. 16. (h) 1. Pet. 2. v. 22.

Eirn vijs Madur skyllde haþa sin Muñ i sijnu Hiarta (i)/ og ad miñsta Koste ecke tala þad neitt vid þañ alvitra Gud/ sem hañ ecke ætlar sier ad hallda. So ad Jñbyggiararner giete þvi betur þorsvarad eina Borg/ þa hefur Konsteñ uppa þunded Bolla z Mwra/ yfer hvør ta ad komast/ kostar Daudañ. Nattúrañ heþur i sama mæta sett tveñar Gyrdingar þyrer Tunguna/ Teñur og Varer/ til ad geima vel Ordeñ z Ræduna/ og siæ fyrst vel til/ ædur eñ þaug wtsleppe. Skylldu aller þeir verda i Nelslegner/ sem mootþroañlega sleppa ónytiu Ordum wt wr sijnum Muñe/ þa være Verølldeñ leinge sijdañ løgd i eide. Eckert er almeñara / eñ ad syndga med Muñenum/ og ad hvør svijkur añañ med honum. Hvad iñ um Muñeñ geingur/ þad saurgar Mañeñ ecke (k)/ þegar þ ad eins skiedur med Hooþe og goodum Mæta: Eñ hvad wt aþ Muñenum geingur/ þad saurgar hellst til ofmiøg. Margur

(i) Syr. 21. v. 29. (k) Matth. 15. v. 11.

Margur þær af einum vondum Lostun-
ar Muñe soddañ Fleck a sijna Æru og
Rikte/ ad hañ kañ med aungvu Vatne
afþveigeñ ad verda. Þetta Sverd hef-
ur marga særit ꝺ Bloods Vthelling-
ar/ og komed meiru Illu af stad i Neim
enum/ eñ Bissur og Kulur. Hvor sem
kañ riettelega ad bruka þetta Sverd/ hñ
er ad søñu Lofsverdur. Eñ þad kyñu
marger/ef þeir villdu. Sa eine talar opt
so sem sa añar vill heira/og liwga bæd-
er: Þar af þær sa þridie Skada/ z hiñ
fiorde med ødrum fleirum lætur þess
vegna Lijfed. Sa Ogudlege brwkar siñ
Muñ hvar hañ vill/ z sperrer hañ upp
a allar sijdur. Med sømu Tungu/ sem
hañ lofar/ lastar hañ eirneñ/ og so giør
er hañ bæde vid Gud og Meñ: Hañ tek
ur Guds Sattmæla sier i Muñ/ eñ burt
kastar Aganum og allre Sidseme (l) :
Hañ blessar og bølvar i sama Andar-
drætte. Lijgeñ reñur upp wr hønum sem
añad Vatn: eñ þar a moote verdur Sañ

 leikureñ

(l) Psl. 50. v. 16.

leikureñ nidur þaggadur/ so sem þegar Saþþran er malid. Hañs Tunga er oþlaung i hañs Muñe/ eñ hañs Armleggur allt oþstuttur: Med heñe vill hñ øllum Mønum hialpa/ eñ med hønum kiemur hañ aungvum Mañe ad gagne. Hañ loþar siñu Styrk i hundrada Tølu/ eñ helldur valla hundradasta Parteñ þar aþ. Hañ talar alla tijma um stora Hlute/ eñ wtrietter siallðañ eda alldrei þad miñsta. Hañ lofar margra Ara Hialp/ eñ lætur þañ Vansæra Ar epter Ar liggia a Strætum wte/og þañ fatæka hialparlausañ. So gortar hñ/ og þikest vera almattugur/ eñ er þar med eirn stoorkostlegur Lygare/og vanmattugur Naudhialpare. Soddañ maña Muñr er klockvare eñ Smiør(m) eñ þeirra Ord/ Ræda/Loþaner og Eidar hiadna nidur/ eins og Smiør bræðnar þyrer hita. Hvør sig þar uppa þorlætur/ hañ hefur sialfañ sig illa a Tælar dreiged. Þad eru eingeñ Vndur/ þo

(m) Ps. 55. v. 22.

þo hvør sýcke annan/ þar þeir giora ecke einu Hære betur vid sialfan Gud: hvør ium þeir lofa mørgu føgru med Munnenum/ enn ætla sier i sijnum Hiørtum alld rei hid minnsta þar af ad hallda. Uppa þetta þurfum vier þvi sijdur Vitne ad taka/ sem þeirra eigin Verk þad fram̄ar opennbera. Soddann Manna Hiørtu eru langt fra Gude (n)/ og þess vegna mun Gud nogu langt fra þeim vijkia: og þa munu þeir med Angist finna Pijnu þar af/ ad Gud/sokum þeirra Flærada hræsnis Munns/ er fra þeim vikenn. So leinge þeir læta ecke af ad tala Flærade i giegn Gude med þrra Munnum/ so mun ecke helldur Gud læta af sijnum Plagum/ sem hann hefur talad a moote þesskonar Foolke. Med þvi þr eru DRottens Munne Ohlijduger (o)/ þa munu þeir maklega fæ ad reina/ hvad þad kostar/ sinn Gud ad yfergiefa. Eirn Lyge-Munnur deider sijna Sæl/sem sagt er: Þar hafa og marg-

(n) Esa. 29. v. 13. (o) Tren. 1. v. 18.

er i Verollduñe deidt sijna Æru/ med þvi þeir ecke haþa kuñad ad hallda sijnum Muñe i taume. Eirn Aþglape skadar sig sialþañ med sijnum Muñe/ og hañs Varer fænga hñs eigeñ Sæl(p). Þar til heþde þad ecke þurþt ad koma/ heþde Hñ ecke leiþt oþ-myked sijnū Muñe(q). Hver sem margt talar/ hañ þær margt ad forsvara: Þar þyrer burtskwþa þeir Riettvijsu rængsnunū Muñe fra sier(r) og vakta Dyr sijns eigeñ Muñs (s)/ so ad ecke sleppe þar wt þleire Ord/ eñ hañ kuñe vel vid ad standa. Hvad Hiartad er þullt aþ/ þ þlijtur wt af Muñ-enum(t): So skendur þad þa þar vid/ ad þeirra þlestu Hiortu eru vijd-opnar Graþer/ hvar eckert er iñe/ utañ Fijla og Andstigd. So sem Tried er i Elldenū/ so er og Reikureñ/ sem þar aþ leggur. Hvar eitt gott Hiarta er fyrer/ þar koma og wt ærlegar og goodar Muñrædur.

Lætum

(p) Prov. 18. v. 7. (q) Eccles. 5. v. 6. (r) Prov. 4. v. 24. (s) Mich. 7. v. 5. (t) Matth. 12. v. 34.

Tolum off þioona Gude med falslausũ Muñe (u)/ og ecke med svikfamlegum Vorum. Vier sioum marga bidia/ og þo samt kiemur þar so lijtil Blessan a Jordena: þar Gud er þo reidubweñ ad fylla Muñ þeirra trwudu (x). Hvar eckert Trunadar-Traust z eingeñ Gudrækne er i Hiartanu/ þar brwkar eirn bidiande Hræsnare mørg wtvortis Latalæte/ z giører sig þar med þvi Opeckare hønum/ sem Hiartad alljtur. Hia þeim Gudhræddu er Guds Lof alltijd i þeirra Muñe (y)/ og i þeirra Hiortũ. Þar fyrer giører Gud og hvad þeirra Hiarta gyrnest. Muñureñ skyllde med riettu vera Hiartans Tulkur / og tala ecke añad/ eñ hvad þad þeinker. Eñ i þvi verdur Muñureñ hia mørgum hver sum eirn Liwgare/ ad hañ talar þad sẽ hañ alldrei meinte. Þess vegna høndlar Gud undarlega vid soddañ Folk/ ad þad heidrar hañ alleinasta ad Yfervarpe/ og

 aþneitar

(u) Esa. 17. v. 1. (x) Ps. 81. v. 1. (y) Ps. 34. v. 1.

afneitar þeirre sønnu Gudrækne med Verkunum. Mañeskiuna kañ eirn miwkmæll Muñur audvelldlega ad pretta/ mz þvi hun kañ ecke ad sier leing ra eñ iñtil Varaña/ og ecke ad ranſaka Hiartad. Og þess vegna eru so marger med hvilykum Fals-Tungum þrangader/ so sem med einum Aungle eda Neke. Verolldeñ er full med soddañ fæfangelega Skvalldrara/ sem selia sijnū Nœunga Ord ein og hiegooma Rædur/ z læta hñ ad ødru toomhendtañ fra sier para. Hvad Signet og Vnderskrift er a einu Briefe/ pad sama skyllde Tungañ vera voru Hiarta. Og þo þeir pølsku a þessum Tijmum vilie ecke hafa þ so/ þa skylldu þo ad miñsta koste þeir/ sm i siñe Naudsyn leita Hialpar hia Gude/ læta sier vera pad Alvøru/ sem þeir vid hañ tala: og þegar þ skier/ þa er Guds Hiarta noogu miskunar og medaumkunar-fullt til ad veita/ hvad vor Muñz um̄ bidur. Giorum þvi sem Job: Lætum vorn

vorn Muñ ecke vßsvitande syndga (z)/ og eß vors Naunga Naudsyn þad wt-krefur/ þa verum Muñur þess þætæka/ so sem Aaron var Moysis Muñur(a): So mun Hiarta/ Hønd og Muñur ad-þilgiast/ ad giøra hvad Gude vel þockn-ast.

(z) Job. 31, v. 30. (a) Ex. 4. v. 16.

XIX. Umþeinking Aß MAALENU.

Joh. 8. v. 43.

Þier þecked ecke mitt Maal/ aß þvi þier gieted ecke heirt miin Ord.

Ad er hægt ad tala eitt Ord: eñ ad giøra Reikning orda sliña/ þad vill veita þyngra. Ad taka Lan/ er eingeñ Kunst: eñ ad be-tala rigtuglega/ er Vandeñ meire. Þar

er nu um̃ Stunder so margt talad i Heim
enum / ad ef hvør Madur skyllde giøra
Reikningskap fyrer siñ Muñ/ þa munde
mørgum noogu þungt verda. Þar eru
marger/sim̃ meina/ad med þvi þeir hafa
Tungu / þa meige þeir tala hvad þeir
vilia: Og læta þvi hlaupa hvad sem
fyrer vill verda. Hitte þeirra Broddur
ad eins a þañ/ sem þeir vilia/ bera þeir
ecke mikla Ahyggiu fyrer þvi/ hvad a
epter mune koma. Endelega hlijtur
þar þo um̃ sijder ad giøraſt Reiknings-
skapur fyrer vondar Ord-Rædr: og þesse
Skulld/ sem hier hefur giørd vered/ hlijt-
ur epter Riette og Doome einhvørn
Tijma ad betalaſt. A Dooms-Deige
munu þeir Reikningskap standa jafnvel
af sier hvøriu onijtu Orde (a). Þar er
valla nockur Ende a fænijtu Orda-
Skvalldre Mañа a medal: Sa eine tal-
ar um̃ oranſakañlega Hlute / sa añar
um̃ þad og þad. Med fænijtum Spur
ningum og Orda-Mælge taka Meñ sier
so

(a) Matth. 12, v. 36.

so margt fyrer ad tala/ad þ ma sijnast/ ad þeir a aña̅re Stundeñe vilie klifra upp i þañ þridia Himiñ / eñ a aña̅re nidurstijga i Hafsins Afgruñ/ sem villdu þeir alla Guds Leindardooma og alla Natturuñar folgna Hlute ransaka : So pad er orded eitt Mælltæke i Heimenum/ ad eirn Gloopur kuñe meir ad spyria/ eñ tiju vitrer Meñ kuñe wr ad leisa. Med riettu skyllde Madur um̃ pad eina ræda/ sem þarflegt og naudsynlegt er : so sem er einkum um̃ Lærdoom sañrar Trwar og Christelegs Lifsernes / og um̃ ecker laata sier so um̃hugad vera / sem um̃ þañ Veg/sem til Lijfsins liggur : eñ venia sig i Tijma af illum Muñsøfnude / og vera sparsamur og varfær i sijnum Ordrædum. Hvad vier bligdunst ad tala / þad skylldum vier og bligdast vid ad þeinkia. So sem Muñureñ hef ur sitt MAlfære / so hefur og eirneñ Hiartad sitt. Þegar Poddurnar i E-gyptalande plyckia sier fyrst i Hwsuuñ z Svefn-Herbergiunum / þa mun skamt ad

ad bijda/ ad þær eirnen por diarþe Land-
ed (b). Þegar vonder Þankar hafa fy-
rst uppfyllt Hiartad/ þa mun Munnuren
snart opennbera/ hvad fyrer innann bwe.
Guds Augna-Lioos sier eirnen þad sem
innvortis er folged i vorum Hiørtum.
Þviad Skrid-Lioos DRottens geingur
i giegnum Hiartad (c): Og Gud þarf
ecke ad taka Vitne þar um/ hvad Mad-
ur hugsar / med þvi fyrer honum er eckert
huled. Þeir Gudhræddu tala opt meir
i þeirra Hiørtum/ helldur enn med þeirra
Tungum. Marger hafa eitt þwngt
Malfære / eins og Moyses (d): Þo
heyrer sa alvitre Gud þeirra Andvarp-
aner / aungvu sijdur enn Ord hinna/ sem
hærra hroopa. So talade Anna Mood-
er Samuels vid DRottenn / og fieck med
sinne Bæn eirn Son / jafnvel þott hun
lide Skimp þar fyrer af Eli Kiennе-
manne (e). Vier tølum opt vid sialfa
oss: og Christur/ sem i oss byr / fram-
ber

(b) Exod. 8. (c) Pro. 20. v. 27. (d) Exo. 4. v. 10. (e) 1. Sam. 1.

ber vorar Andvarpaner / so sem adrar Bæner/pyrer Gud sin Fødur. Soddan vort Malfære skilur hañ betur eñ sialf er vier: og hañ hefur oss befalad/ ad skrifa sitt Løgmal i vorū Hiørtum (f)/ og ræda um̄ pad / pa vier uppvøknū/ og þeinkia par um̄ jafnlega. Malfæred opeñberar margañ pyrer Møñum(g)/eñ vonder þankar opeñbera eitt vondt Hiarta fyrer Gude. So gløggt visse Christur vonda þanka Pharisæañа / ad hañ kuñe ad seigia : Hvad þeinke þier so vondt i ydrum Hiørtum (h)? Veralldlegur Domur kañ ecke ad seigia yfer vondū Hugreñingum/med þvi þær eru Møñum huldar: og þess vegna dæmum vier alleina um̄ Ord og Giørder: eñ Gud leggur þænkana og Verkeñ ad jøfnu/ med þvi hañ dæmer Verkeñ epter þvi s̄ þaug skie/ eñ þankana epter þvi sem Vilieñ er til. Hañ eirn er sa alvitsaste/ sem under eins giæ-ter

(f) Deut. 6. v. 6. (g) Matth. 26. v. 73.
(h) Matth. 9. v. 4.

ter ad Hiartanu og Munnenum/ og hef-
ur þannad Hiartanu ad hugsa það/ sem
Munnurenn ma ecke mæla. Ei ad sijdur
skylldum vier maklega taka það upp fyr
er eina stoora Miskunseme Guds almatt
ugs/ ad hann virdest ad heira jafnvel
Mælþære Hiartans z Munnsins. Þaug
Tarafullu Skij hiartannlegrar Angist-
ar kunna ad þyngia so ad Hiartanu/ ad
það ecke kann ad stioorna Tungunne til ad
tala. Ef þa Munnsins Bæner z þeirra
Hliood kunna ecke ad þreingia sier i giegn
um þesse Skyenn/ þa na þo Andvarp-
aner Hiartans til Guds Nadar-Stols.
Gud/sem Hiartad þecker/ mun z kannast
vid það Mal/sem wt af Hiartanu kiem
ur/ og dæma umm þ epter Hiartalagenu/
sem Munnurenn kann ecke þyrer Angist
upp ad stynia. So þurfum vier z ecke
ad brwka mørg Ord fyrer Gude/ sem
epter margþiølda sinnar Nadar z Misk-
unar veit vora Þanka þyrerfram/z yfer
vegar hvad oss vantar/ langtum betur
enn sialfer vier : Þar þyrer/ ef so kann til
ad

ad falla/ad Tungañ megne ecke ad giøra hvad heñe tilheirer/ þa þurfa Meñ þvi sijdur þad fyrer sig ad setia/ sem þeir eru vissare um̃ Guds alvitsku. Mællausar Mañeskiur kuña med Teiknum og Bendingum ad giøra þad/ sm̃ Tunguna vantar / z Vaneñ hefur kieñt þeim ad lagfæra a þañ hætt Brest Nattúruñar: so ad þo þeir kuñe ecke Braud ad nefna/ þa fa þeir þad samt hia ødrum. Þa Bon / og þad Sonarlegt Traust høfum vier til Guds / ad þo vier ecke kuñum Ordunum i vorum Bænum so vel og fullkomlega ad hegda / ad þaug til fulls sambiode vorre aliggiande Naud syn/ nie sieu verdug ad heirast af Guds allraheiløgustu Eyrum: Efad Hiartad ad eins er ecke kallt i Gudhrædsluñe/ þa mune hñ ecke fara epter þvi/hvornen̄ Muñureñ i Veikleika hialar: helldur giora epter Gyrnd og Epterlængan Hiartans/ sem stadfastlega truer hañs Eid og Lofan um̃ Bænheirsluna. So

giorde

giørde hañ vid Moyſen (i)/ og hñ mun ei helldur verda ſa einaſte/ ſem a þañ Natt verdur bænheirdur. Ef vier berū ſømu Foorner a Guds Altare/ ſem hañ bar/ þa mun og ſo vort Offur i Himnenum Naad þiggia: z Gud mun giefa oſſ/ hvers vier hañ med Muñe og Hiarta bidium.

(i) Exod. 14. v. 15.

XX. Umþeinking Af TUNGUNNE.

Pſalm. 34. v. 14.

Vara þu þijna Tungu i fra illu/ og þijnar Varer/ ad þær tale ecke Flærd.

Høggormarner hafa ſijna eitrada Forgipt i Halanū: Þeir Ogudlegu hafa ſijna eitrada Illſku a Tunguñe: og þeſſa Tungu

Tungu kañ eingeñ Madr ad temia (a): So Ohægt sem þad er/ ad slockva eirn mikeñ Ellds-Loga med þaiñ Tarum / edur ad leida eitt olmt Leon a einu Hare/ so hægt er þad z/ad dempa eina Ogudlega Tungu. Þvi meiru Oleo sem Meñ hella i eitt Ellds-Bal/ þvi meir æsist hañ: og þvi meir sem Meñ hlyfast vid eina Tungu/ þvi þramar æder hun z geisast. Nu þott hroosande Tunga eirnrar vondrar Mañeskiu kuñe oss ecke ad bata/ og su hin lastande giore oss ecke verre eñ vier erum/ þa geingur þ þo þliotast iñ i Hiartad/ sem iñ fer uñ Eyruñ: so ad þott vier sieñ ecke med Sverde deidder/ þa kañ lyka vel ein vond Tunga þar þyrer utañ ad ræda oss af Dogum. Ad ein vond Tunga sie Diofulsins Fæda / meiga þeir saña og medkieña / sem a soddañ Riettum kieña i Heimenum. Christur sialfur a synum hiervistar Tymum kuñe ecke ad vera fry fyrer vondum Tungum siña Ovina.

K þeir

(a) Jac. 3. v. 8.

Þeir sē̄ a aňare Stundeñe kolludu hañ eirn Meistara / lostudu hañ strax um̄ Nǽl sem̄ añañ Wijn-Svelg/ og þeir sē̄ einu siñe kystu hañ af folsku Hiarta / toludu strax þar epter i giegn honum alla Vondsku. Hvorsu ad Doegs (b) og Simei Tunga (c) hafe kvaled og kramed David/ mǽ nǽrre gieta: og þar er eingeñ Hlutur til so vidkvǽmur / sem ad heira eina vonda Tungu/ og añad hvorrt ecke giefa/ eda ecke meiga/ forsvarad sig fyrer heñe. Þegar JEsus villde forsvara sig fyrer soddañ Tungum/ var honū giefeñ Kiñ-Hestur (d). Verolldeñ vill med Magt og Vallde hafa þad so/ ad Madur take allar heñar Ligar og Spott upp fyrer heiløg Evangelia/ og hvad hun seiger/ þad skule vera virdt so sem þad vǽre af Himnum ofañkomed. So verdur margur sleigeñ fyrer utañ Saar a Lijkamanum/ eñ hefur þess meire Hiartans Pijnu Iñvortis i sijnum Gieds/

(b) 1. Sam. 22. (c) 2. Sam. 16. v. 6. (d) Joh. 18. v. 22.

Giedsmunum. Ein riettvijs Tunga er sem eitt kostulegt Clenodium (e)/ og Varer eins goods Mañs giøra miked gott. Þar a moote er þad þeirrar O-gudlegu Tungu Meistara-Sticke / ad ohriettka Skañer og Spijvirdingar/ eñ añad ecke. Lijted Swrdeig sijrer allt Deiged (f): Ein lijtil Tunga/ sem er vond/ kañ ad uppþilla eina heila Bygd med Vondsku og Oroa/ Strijd og Olucku. Eitt lijtill Elldur kañ ad vagsa so/ ad hañ uppbreñe eitt heillt Land-Plats: Þad kañ og so Bæl og Blosse eirnrar eitradrar Tungu ad giø-ra. Fyrer stoorum Villu-Dijrum kañ Madur ad taka sier varq/ eñ ecke so vel fyrer þeim smau/ þvi Madur fornemur ecke so miked til þeirra: So mæ sa og vera þorsiall Madur/ sem kañ ad vara sig fyrer øllum vondum Tungum: þott alldrei life hañ so vel/ og haþest eckert ad/utañ þad sim ærlegt er/ þa munu ecke vondar Tungur ad þvi fara. Daniel

(e) Prov. 20. v. 15. (f) 1. Cor. 5. v. 6.

var lastadur og ad Natre hafdur sokum
sinar Gudrækne/ og hvad illt var ecke
talad um þann saklausa Joseph? Vier
drøgum sialfa oss a tælar/ ef vier mein-
um/ad eingenn mune fora illt um oss ad
tala. Nafe so vered giort vid þa bestu/
þa mun þeim ecke verda betur tilgiørdt/
sem i Medal-lage eru. Þeir allra upp-
rigtugustu og dygdugustu hlioota ad lyd-
da illann Umm-Lestur/ og þeir sem Last-
varaster lifa/meiga þo heira sier margt
Lastlegt tillagt. Vier meigum vega
vdr Ord (g)/so vel sem vier vilium/þar
vantar þo alldrei so lyted uppa þeirra
riettu Vigt/ ad eirn Lastare finne þad
ecke: og þyke honum lyted til vanta/ þa
kann hann snøggt af einu halfu Punde ad
giora hundrad Pund/ oss til Oþrægdar.
Vier vilium daglega Gud bidia/ ad hann
giefe oss Rad til ad hallda vorum Tung-
um i taume/so þær ecke tale illt um nock-
urn/ helldur sie þ þeirra einasta Verk/
Gud ad dyrdka/ og þacka honum fyrer
alla

(g) Syr. 28. v. 29.

alla ſijna Velgiørninga: og ſo opt ſem vier upplætum vorar Varer/ þa meige þær kunngiora Nafned DRottens. Af ſoddann Vmhyggiu hafa þeir heiløgu ſialþer Þørf haft/ þar ed ſwær hafa af þeim vered/ ſem ecke hafe hraſad fyrer ſijna Tungu. Abraham ſagde einu ſinne Oſannende: Moyſes møglade: Elias oſkade ſier dauda/ vegna Otta z Leida/ſem hann hafde a ſijnu Lijfe: Iob vard Oþoleinmodur og took ad moot' mæla: Petur afſoor ſinn Lavard z Sæ' luhialpara. Lætum þad eina vera Verk vorrar Tungu/ ad medkienna fyrer Gude vora Misgiørninga/ og dylia ecke vorar Synder. Hvad illt adrer umm oſſ tala/ ſkal oſſ þvi ſijdur angra/ ſem þad all' eina ſkal vera vor Ahyggia/ ſo ad umm' gangaſt i Heimenum/ ad Gud minneſt vor til alls hinns beſta.

XXI. Umþeinking

Af

SMECKNUM.

Psalm. 34. v. 9.

Smacked þier og siaed/hvörsu DRottenn hann er liwþur.

AS D sa siwke haþe aungva Lyst til ad neita Fæðunnar / giorer hanns fordiarþadur Mage: Opmikell sætur Matur burttekur Lysting til annarar Fæðu: Og þo sa siwke take hann til sijn/ maa hann hann aptur þra sier gieþa/ og kann so aungva Notkun aþ hönum ad haþa / med þvi hann kockast ei nie smelltest med hönum. Þeir sem þad forbodna Evu Eple smaka sier vel smackast / missa allann Smeck þeirrar Himnesku Fæðunnar. Guds orda Þienarar Predika a þessum Tijmum Evangeliunn allre skinsemdarþullre Skiep nu under Himninum: enn meiga þo reina/ ad þesse sæta Himnanna Fæda giorer faa Himneska: Þeir kalla alla til Brudkaups sins: Enn fæster vilia DRottenns Kvölld mæltijd smacka (a): Þeir upphefia sona

(b) Luc. 14. v. 24.

ſijna Rauſt/ z hroopa Guds Ord fyrer allra Eirum: Eñ þ geingz po allfæſtū til Hiarta. Þar ſem Adam heƀur ſier fyrſt med Aƀkvæme ſiña vondu Laſta Herberge teked/ lætz hñ ſialldañ Chriſt um næ iñe/ þvi hvorneñ kaſt Chriſto ad koma ſamañ vid Belial (b)? Iſrael/ (ſ͠ ſo a ad vera epter Andanū) i þvi nyja Teſtamente hefur teked epter Gydinga Folke þa gømlu Side/ og med þvi læta þeir/ ſem Chriſtner kallaſt/ ſig længa epter Egyptalands Kiøtkotlū/ z Lauk". þeſſ lyſtinga Lands ſmacka þeim betur/ eñ ſu dyrmætaſta Zions Fæda: þad ſem þeir haƀa eitt ſiñ vaned ſig a/ vilia þeir traudlega leggia af: Þar fyrer blyƀa þeir vid þa gømlu Side/ og Gud vid þ gamla Straƀƀ. Smeckur Manna i Eidemørkeñe var ſem Hveiteſalla med Hunange (c)/ og var ſierhvorium epter ſijnum Smeck (d). Nu kañ Madur aungvum epter hañs Giede Guds Ord

 ad

(b) 2. Cor. 6. v. 15. (c) Exod. 16. v. 31. (d) Sap. 16. v. 20.

ad predika: Þesse vill hafa þ so / Nu med ødru Nafne: og almeñelega er þa þaa ad þiña / s Guds Ord hafa kiærk-Flester eru þeir sem hafa Lyst ad heira veralldlegar Nistoriur: Skickaner z Tilburder N. Ritningar eru sem ein afgømul Vara / sem leinge hefur leiged / og ecke er epter þeirra Smeck edur Giede: Þar fyrer leita þeir alltyd epter nockru nyu / og leida þar med margt nytt Straff og nyar Plagur yfer sig. Ad foragta ed: burtkasta Brefe syns Vinar / er eitt Fiandskapar Merke: Ad vilia ecke hafa i Virdingu syns Herra Bod z Byfalningar / Bevysing fullkomeñar Ohlydne: Hvørt um sig af þessu forskulldar riettvyslega Vinarens z Herrans Ovilld og Misþocka. Verølldeñ hefur Brief syns himneska Astvinar ad hatre / og er Ohlydug Orde Guds. Eckert er heñe so i moote / so sem ad giøra þ / sem Gud byfalar: Allt añad kañ hun ad giøra: Gud alleina ad elska er heñe sa stærste Þunge: Þar fyrer heirer

heiter hun so Ogiarnañ Rædur og Lestra Guds Orda. Gud lætur Daglega hroopa fyrer vorum Eyrū: Smacked þier og sieed/ hvørsu Drottēn hañ er liwfur(e): eñ þær þo siallðnast að heira hier i moote eitt Overgmaal eda hlijduga Raust undertaka: Og þeir eru fææer/ s̄ vilia smacka þa himnesku Gæpu/ þad gooda Guds Ord/ og Krapt eptterkomande Veralldar (f). Su himneska Spekeñ hefur fyrer laungu hroopad sig mooda/ og sagt: Komed og eted mitt Braud/og dreiked Vijned/ þad eg skeinke (g): Og þo hun hafe þetta giefens frambóded/ hefur hun fææ funded/sem sier læta smackast þeñañ Guddomlega Sætleika/og vilia þessu Bode vid-lijta. Mørgum leidest þetta Manna, so sem vñur liett Fæða (h): Adrer fiña af þeirre Andlegu Fæduñe/ lijka sem Barsillai, aungvañ Smeck (i). Um Morgna/ Mid-Deige og Kvølld-Tijma/ læt-

(e) Ps. 34. v. 9. (f) Heb. 6. v. 4. 5. (g) Pro. 4. v. 5. (h) Num. 11. 6 (i) 2 Sam. 19. 34.

ur Mañeskiañ handa Lykamanum vel tilreiddañ Kost frambera: eñ Saalen maa optlega hungrud vera allt til þeirrar styduſtu Dauda-Stundar: og være vel/ ef Mañeskiañ kyñe þa ad faa heñe eina kroptuga Maaltyd/ sem heñe ſie anægelegt Veganeſte uppa Reiſu Eilyfdareñar. Þeir Lykþrau Meñ i Samaria villdu ecke vera þar þangad til þeir dæe af Hungre (k). Þa være vel raaded/ ef ſu veika z ormegna Saal feinge i Tyma Smeck og Forſorgun af Braude og Fædu Odaudlegleikans/ og Drick af þvi himneſka Lyfſens Vatne/ aadur eñ ſu ſeinaſta Stundeñ yfer fellur. Marger meina/ þegar þeir hafa einuſiñe a Are forſorgad ſyna Saalu/ ad þeir ſieu þa noogu ſadder (l). Vier ættum alldrei einuſiñe ad neita ſo þeirrar Lykamlegu Fæduñar/ ad vier ecke undereins miñtunſt þeſſ/ ad endurnæra Hiartad og Saalena a þeirre andlegu Fædusie. Vm̃ þa ſem meina ſig ad vera
ſadda

(k) 2. Reg. 7. v. 3. (l) 1. Cor. 4. v. 8.

sadda / seiger vor Endurlausnare: Vei ydur/ sem nu erud sadder/ þvi ydur mun hungra (m). Marga hungrar nu utan Kyrkiu epter Braude Lijfsins: enn þeir s eiga Kost a ad neita þess i Kyrkiunne/ hafa litla Laungun epter. þvi: Vier vilium gyrnast þeirrar skinsamlegrar hreinnrar Miolkur (n) Guds Orda/ og bruka þessa himnesku Fædu vorū Sal- um til Næringar/ a medann vier høpum hana: suad vier edur vor Born þurpum ecke henar seidarmeir a bak ad sia. Sie sa nockur / hvorium hun hepur ei hijngad til smackast / edur hape hann ei hapt nockra Laungun epter henne / hann hinn same læke sier nu rædleggia/ ad ap- leggia alla Illsku og Elsku til Veralld- legs hiegooma / og plæge ad nysu (o) Akurlende sijns hiarta/ og byrie Dag- lega ad framganga i Guds Otta: So mun honum Mælltijd Drottens vel smackande verda. Fordiarpadur Mage verdur

(m) Luc. 6. v. 25. (n) 1. Pet. 2. v. 2. (o) Jer. 4. v. 3.

verdur med kroptugum Lækuis Medolum betradur / og ad giefa honum Laung un til Fæduñar / kañ Braud z Edik (p) Noog ad verka. Vier hofum þa stærre Epterlangan epter Fædu Guds Orda / þegar Edike Nrygdareñar verdr stockt i vor Augu / og Niartad kramed af Mootlætingunum: Ef þær koma oss ad hond um / meigum vier hallda þær eina kroptuga Lækning / fyrer hvoria Gud verkar hia oss Andlegt Hungur z Epterlaung un til syn z siña heilogu Orda / z gioret oss samlyka syns Sonar Imind (q) Hañs Fæda var / so leinge sm hñ lifde hier i Verolldeñe / ad giora Vilia syns Fodurs (r): Vorar Sæler verda honum samlykar / þegar þær eru hlydnar synum Himneska Fodur: Og ef vier / a medañ vier erum hier a Jordeñe / smeckum a somu Fædu / sem vor Endurlausnare / og neitũ heñar med honum / muñ vier og eirneñ med honum þeirrar oforgeinge

(p) Ruth. 2. v. 14. (q) Rom. 8. v. 29. (r) Joh. 4. v. 34.

geingelegu Fædunar i eilijfre Dyrd niot gnde verda: Og eff vier fyrer Trwna smæckum hier hvad liwfur og Sætur ad DRottenn er / munum vier ecke smacka Daudann ad eilijfu (f). Guds Ord skul-um vier læta vera vort Lioos a vorum Vegum / og vorum Munne sætara enn Hunang (t)/ Og pad Himneska Lijfsins Braud Forsorgun vorra Sælna: par til hialpe oss Gud fyrer sinn Son JEsum Christum/ Amen.

(f) Joh. 8. v. 52. (t) Ps. 119. v. 103.

XXII. Umþeinking
Aff
HJARTANU.

Prov. 23. v. 17.

Pitt Hiarta pilge ecke Synd unum/ vertu helldur Daglega i DRottenns Otta.

HIitt HJarta hefur hvør Mañ eſkia i ſijnum Lijkama: eitt er Gud a Himnum: Þad eina Mañſins HJarta tilheyrer eiñ um Gude/ og aungvum ødrum: Hier vid ætte HJartad ad læta ſtanda. Lijka vel giøra allmarger þeirra HJarta ad einu opnudu Gieſta-Herberge/ hvar ed/ hvør ſem vill/ ma iñ ganga. Eñ hñ/ ſem er þeſſ riettur Hwſ-Boonde og eign-ar-Herra/ verdur þadañ wtrekeñ. Gud Fader hefur þad ſkapad: Guds Sonur Endurkeipt: ſa H. Ande helgad. Eitt vondt Hiarta hefur yfergiefed ſijna eigeñ Arfleifd / og giefed ſig vnder framande Stiornendur. Gud byr ecke i þvi HJarta / ſem Syndunum er und-ergiefed: Hvør þa? Satan. Þar ſem Vellyſtingum Holldſens eru Breñe-offr-giørd/ verdur JEſus med þeirra Reik-iar-Svælu burtu ſtygdur/ Og giøreſt ſo af Guds Muſtere (a) Goda Hop þſſ ohreina Anda. Er þad þa ad undra

þo

(a) 1. Cor. 6. v. 19.

þo þesse Fader uppfæde ecke ønnur Børn eñ þaug/ sem hañs lykar eru? Þar af kiemur þad/ ad Verølldeñ er full Lasta og Nneixlana: Er og eirneñ þess vegna full Gudlegs. Straffs og Negninga. NJartad stiornar øllum Lykamanum: So sem Stioornareñ er/so eru og Vnd-ersatarner. Vegna þessa hefur øll Verølldeñ fordiarfad sijna Vegu. Hvør og eirn ransake sitt eiged NJarta. So sem Avoxtureñ er/so er og Sæded/ af hvøriu hañ sprettur. Fyssn Holldsens/ Gyrnd Augnaña/ og Drambseme Lijf-ernesens/eru Bottar eins Ills Hiarta: Og af þvi Johañes seiger/ ad þetta sie allt þad sem i Heimenum er (b)/ So er vissulega Verølldeñ full af vondum NJortum. Og uppa þ ad gott Hiarta kome nu i þeirra Stad / er stoor Naud-syn a / ad eirn og sierhvør hreinse sitt eiged NJarta. Giore hvør hreint fyrer sijnum Dyrum / þa verdur snarlega allstadar hreint. Ef sierhvør hneiger sitt

(b) 1. Joh. 2. v. 16.

sitt Hiarta til Drottens (c)/Pa mun Gud / po han hafe snued sier fra Verolldene / sitt Myskunar Hiarta til vor Hneigia / og til vor sier aptur snwa. Hiarta pess/ sem Siwkur er/ hressa Men og styrkia med Lækningum. Aull Verollden er Daudsiwk: so hun ecke olldungis wt af deye/er pad besta Medal/ ad styrkia Hiartad med Gudlegum Krapte/ so munu Ahlaup Dioffulsins eckert a pad orka. Enn flester forherda syn Hiørtu (d): Fæster hafa riett skickud Hiørtu (e): Og Abraham er daudur/hvørs Hiarta Drottenn fann trwfast fyrer sier (f). Marger hafa twø Hiørtu/ pad eina fyrer Gud i Kyrkiunne/ pad annad fyrer Verolldena utan Kyrkiu: Pad eina Kallt/annad Heitt. Tvihiørtudum vill Gud wt skirpa af sijnum Munne. Eingenn kann Gude og Verolldenne under eins ad piona: Eingenn Gude z Dioflenum somu Foorn ad færa: Eingenn under

(c) Jos. 24. v. 23. (d) 1. Sam. 6. v. 6. (e) 1. Reg. 8. v. 61. (f) Neh. 9. v. 8.

under eins Hreirn og Ohreirn ad vera. Hyggens Mañs Hiarta er hønum til hægre Handar / eñ Hiarta hiñs Heimska hønū til vinstre Handar (g). Miñ Son og mijn Dotter / Giefþ Gude þitt Hiarta (h): Hønum tilheirer þad / og aungvum ødrum. Hvada Abate er þad/ ad giefa Verølldeñe sitt Hiarta? Jeg sie hañ aungvañ vera : Og eingeñ vill þo nockud forgiefþens giøra. Hvør sm Gude giefur sitt Hiarta / hañ hefur sijnu Hwse vel rædstafad: Þetta Herberge betalar Gud sijdar meir med Hwse þeirrar Himnesku Jerusalem : Og so leinge sem Hiartad hefur þeñañ Giest hia sier bwande i Laufskala=Tialldbwd Lijkamañs/ødlast þ hid allra besta sam fielag hñs Nalægdar. Hvad kañ elsku legra ad vera / eñ þetta? Verde þad æ= strijdt af Freistingunum/ so hugsvalar Drotteñ þvi : Ef þad veikest/ so stirk er hañ þad : Verde þad sært/ so græder hañ þad : Skiliest þad vid Lijfed / so

 leider

(g) Eccl. 10. v. 2. (h) Prov. 23. v. 26.

leider DRottenn þad þadann. Og þegar Hiarta þeirra Ogudlegu verdur til vinstre Handar/ færer DRottenn þad til sijn' ar hægre Handar a epsta Deige. Meige eg nockud rædleggia/ so take hvør og eirn burt Yferhwdena sijns Hiarta (i). Meige eg vid nockru Vara taka/ hafe eingenn þorhardnad Hiarta/ og eingenn sundurdeile sijnu Hiarta. Meige eg nockurs bidia/ so giøre hvør Madur sitt Hiarta hreinferdugt (k)/ og helge þad DRottne Gude (l). Meige eg med nockru hugga/ Drottenn mun leggia vid þaug sundurknosudu Hiortu (m). Meige eg nockurs oska/ so er þad þetta: ad Gud villde giefa øllum Mønnum eitt samhuga og kiøtlegt Hiarta (n)/ og ad eingenn Madz sie sa/ sem sitt Hiarta geime ecke med allre Virkt (o)/ og þioone Gude med einfølldu Hiarta (p): so mun allt vel takast/ hvad annars kann illa z ovæntlega

(i) Jer. 4. v. 4. (k) Jac. 4. v. 8. (l) 1. Pet. 3. v. 15. (m) Esa. 61. v. 1. (n) Ezech. 11. v. 19. (o) Pro. 4. v. 23. (p) Gen. 20. v. 6.

lega ad mhorbast. Hvør sem er hygg-
eñ/ læte hañ sier underviñsa. Verøld-
eñ/ Dioþulleñ og Hollded/ forsooma sig
ecke ad mæskia Hiartad/ so þaug þær þ
iñfeked. Eñ eþ Jesus er þar þ til var-
nar / kuña þesser þryr Ovíner i moote
Honum einum aungvu a ad orka / so
þramt sem Hiartad stendur trwlega i
hañs Þionustu. Þesse Brwdur hep-
ur marga Bidla. Sumer leita heñar
so sem Ølmusu-Meñ: og þad sama
giora aller Falskieñendur/ sem þrañ-
viñsa Christum/ stundum hier/ stundum
þar: og hañ þo sialþer hvørge þiña.
Adrer vilia kaupa hana: Þess fer Sa-
than a leit / og seiger: Allt þetta vil
eg gieþa þier/ eþ þu fellur þram og til-
bidur mig (q). Nockrer vilia fæ hana
ad Lane: hvørier ad eru þeir/ sem ept-
er Holldsins og Veralldareñar Vellyst-
ingum liþa. Adrer vilia burtstela heñe:
Þad sama giorer Veröldeñ med heñar
Blijdmælū z Fagurgala. Þesse Hogg-

(q) Matth. 4. v. 9.

ormsins Brwdur hefur ecke eñ nu/ eptl er sijn Svik vid Evu og hennar Fall/ gleimt sijnum banvænu Kiassmælum. Nia mier skal eingeñ fa mitt Niarta ad Olmusu: Pad er ecke mitt/ pvi læt eg pad ecke laust vid nockurn/ nema pess HErra/Gud alleinasta. Eingeñ fær þ af mier ad kaupa: Pesse Vara tilheirer Gude/ sem hana hefur med Bloode sijns Sonar leist noogu dyrt sier til handa. Aungvum skal eg lia pad: Sialld añ kiemur Laan hlæiande aptur: Pad batnar ecke i añara Medferd. Petta Kier er Guds: Nañs skal pad z i Dijrd og Æru vera. Eingeñ skal pvi helldur fra mier stela. Jeg vil ecke framande Rodd heyra / so verd eg ecke svikeñ. Kuñe eg sialfur ecke ad vakta pad / edr yfer pvi ad vaka/ so bid eg pañ saña Jsraels Hyrder/ hver ed eige sefur nie sifiar/pad ad giora. Med hañs Krapte vil eg hallda pvi/ sem eg hefe/ so pad eingeñ take mijna Coronu (r).

XXIII.

(r) Apoc. 3. v. 11.

XXIII. Umþeinking Ap HØNDUNUM.

Psalm. 134. v. 2.

Upphefied ydar Hendur i Helgedoomenum / og lofed DRottenn.

MOngar z Stoorherrar hafa lꝍngar HEndur: Þeirra Vellde og Umſioon wtbreid er ſig vijdt. Hvør Mañeſkia hefur Edlelega tvær HEndur: Af þm̃ bꝍdum hofum vier optlega eins miked. Ad meira Leite er eins HOnd i moote ødrum: Þeir giefa hvør ødrum ſijna HOnd a Vijd og Dreif: Þar fyrer er og Hialpeñ i vidlijkañ Mꝍta ꝍ ſig komeñ. Eirn rietter ødrũ ecke meir Hondena. HOnd og Muñur lofa opt mørgu: Hiartad helldur þad fꝍſta þar af.

Ad reida sig uppa Mañaña HEndur/ eru eingeñ good Urræde: Hvi sem þeir hallda i Dag/ sleppa þeir a Morgun: Hvi sem þeir i Dag loba/ haba þeir a Morgun forgleimt. Honū/ sm̄ teiknad' ur er i HOndum þess Almættuga (a)/ verdur alldrei gleimt. Guds Hønd græd' er alleina (b): Hañs Hønd hebur mind ad og giørdt oss (c): Þar þyrer mun DRotteñ oss alldrei ybergieba/ nie fra sier burtkasta/ med þvi vier erum aller hañs HAndaverk (d). Sa hiñ Ogud' lege er biøtradur i Verkū siña Handa: Eñ Gud brelsar vollduglega þ Krapt siñar hægre HAndar (e). Hañs Hendt eru sem Gullhrÿngar / hladner med Thurcose (f). Lÿka so sem Leireñ er i Leirkierasmidsins HEnde / so erum vier i HEnde DRotteñs. Hañ mindar oss z giører vid oss/ s̄ hønum lÿkar(g). Eb hañs Hønd er alltÿd med oss/ og þo ad nockrar Hmaskasemder kome oss ad Høndum/

(a) Esa. 49. v. 16. (b) Job. 5. v. 18. (c) Job. 10. v. 8. (d) Job. 34. v. 19. (e) Ps. 20. v. 7. (f) Cant. 5. v. 14. (g) Syr. 33. v. 14.

Höndum/ þa sijner JEsus oss sijnar Hendur (h). Meñerner hafa ad sönu upphafed sijnar Hendur a moote oss: Eñ þess vegna þurfum vier ecke ad kvijda: Gud hefur fyrre frelsad sijna af Hende Sauls (i): og Hönd þess Stoormegtuga hefur hañ læted uppvisna (k): Hañ kañ og eirneñ eñ nu vorar Hendur ad styrkia (l): Tæfuñ vier ad eins vorar Hendur ecke vera fullar af Bloode (m). Ef vier upphefium heilagar Hendur til Himeñs/ so mun oss þadañ Hialpeñ koma/ z DRotteñ mun frelsa oss af Hende allra vorra Ovina. Vier vilium sialfer kosta Kapps a/ ad læta vorar Hendur sig leidrietta/ og allt þ/ sem DRottne kañ a oss ad mispockn ast/med Hönd og Muñe afleggia: og Lijtelæcka oss under Vollduga GUds Hönd (n)/ og hreinsa vorar Hendur af öllum Syndū (o). Þo ad margra Hendur sieu i moote oss: erum vier allttijd under

 der

(h) Joh. 20. v. 20. (i) 2. Sam. 12. v. 7. (k) 1. Reg. 13. v. 4. (l) Neh. 2. v. 18. (m) Esa. 1. v. 15. (n) 1. Pet. 5. v. 6. (o) Jac. 4. v. 8.

þer Guds Nende Ohulter. Nægre Nønd DRotteñs kañ øllu umi ad breita (p). Kome þar ad/ad vier hliootum ad deya/ mun Nønd DRotteñs samt med oss vera. Þegar Petur took ad søckva a Sioo-num/ riette JEsus hønum jafnsnart Hendena (q): Nañ er og eirneñ alltijd til reidu ad hiælpa oss/og lætur oss ecke tortijnast. Þo ad aller Meñ apturlyke sijnar Hendr fyrer oss/þa er samt Guds Hønd wtbreidd og opeñ. Þo ad eingeñ Madur vilie eda kune ad hiælpa oss/þa kañ Gud alleina allt ad giøra. Nliootū vier ad piña til þess/ ad Hønd Drotteñs sie Nooit sem Dag þung yfer oss (r)/ þa høfum vier þad med vorum Syndū forskulldad. Ef vier lætum oss af Guds Hende tuckta til Betrunar/mun hū ecke giefa oss under Hefndar-Straff / edur i Hendur vorra Ovina. Betra er ad falla i Guds Hendur eñ Mañaña (ſ). Nia Gude er alltijd Nææd og Miskunse-me.

(p) Pſ. 77. v. 11. (q) Matth. 14. v. 31. (r) Pſ. 32. v. 4. (ſ) 2. Sam. 24. v. 14.

me. Þo hũs Nønd ſære oſſ i Dag/bindur haũ aptur uũ vor Saar a Morgun. Sæll er ſa Madur/ ſem Gud leggur Hyrting a. Haũ ſærer og græder/hũ ſundurſlær/ og haũs Nønd læknar(t): Haũs Nønd liggur þo under voru Hoþde(u)/ ſo þad ſkule ecke detta a Jørdena/ jaþnvel þo þad nidurſige. Ydiuſamar Nendur giøra rijkaũ (x): Bidiande Nendur Farſælaũ z Saluhoolpeũ. Vier beþølum oſſ med Sal og Lijkama i Guds Nendur. Þegar haũs Nønd hefur hier i Lijþe vort Hws og Land þyrer øllum Oluckulegum Tilferlum nædarſamlega verndad/ munum vier epter Daudaũ ødlaſt eitt Hws/ſem ei er med Nøndum giørdt/eilijþt a Nimnum. Eya/ værum vier þar. Þaangad hiaalpe oſſ Gud i JEſu Naþne.

(t) Job. 5. v. 18. (u) Cant. 2. v. 6. (x) Prov. 10. v. 4.

XXIV. Umþeinking

Af
FOTVNVM.

Heb. 12. v. 13.

Giøred riettañ Gang med ydrum Fotum / so ad eingeñ hrase.

Eir gœnga aller/sem tvo FÆt-
ur hafa / og Heil-Fœtter eru:
Eñ þeir gœnga ecke aller a þm̄
rietta Veige. Marger gœnga
a þeim breida Veige / sem leider nidur
til Fortøpunar(a). Sumer gœnga halfer
a Veigenum/ med añañ FOteñ utañ/
añañ iñañ Vegar / og komast hvorke
halfer nie heiler i Himnarijke. A þeim
mioa Veige/ sem til Lijfsens leider / er
fœa ad hitta. Þar fyrer eru marger
kallader/ eñ fæer Utvalder (b). Flest-
ra FÆtur flækia sig i Nete þra Synda/
ur hvøriu þeir kuña sig torvelldlega ad
greida

(a) Matth. 7. v. 13. (b) Matth. 20. 16.

greida / vilia þad og ecke hellдur. Og þar fyrer læta þeir ecke veida sig i Nete Guds Orda til Himnarijkes: Verda helldur/ ædur eñ þa varer / i Elldsins Ofn og þad mirkva kvalaña Fangelsse ytkastader (c). Øll Verølldeñ geingur i Hiegoomanum / og Maña-Ffætur flijta sier til Svikrædesens (d). Fæer ganga i Guds Sañleika (e)/Og i Lioose DRottens (f). Þeirra Tala er lijtel/ sm Erlega ganga (g). Mun ecke þar fyrer verda sijdar meir lijtel Tala þeirra Heilogu i Himnarijke? Þeir sem nefna sig epter Christo / eiga ad epterfilgia Lambenu (h): Lijka vel hleip ur sa meste Skare epter þeim Helvijtska Ulfe. Þeim byriar ad framganga med þm Heilogu: Eñ þeir giora Sam fielag med Børnum þessarar Veralldar. So sem eitt Lioos kveikest aþ ødru/ so verda eitneñ þesser og þvilijker hvør

aþ

(c) Matth. 13. v. 50. (d) Job. 31. v. 5. (e) Ps. 25. v. 4. (f) Esa. 2. v. 5. (g) Rom. 13. v. 13. (h) Apoc. 14. v. 4.

aß ødrum leidder Villervega / og meiga so hver med ødrum ydrast þess sidar meir i Fangelse Fordæmingarenar. Sumer ganga bæde med FOtunum og Þaunkunū epter mikels-hattar Ebnū/ hvør þeim eru oß' ham (i). Þeir leita þeirra a Jørdunne: Og missa þaug þar fyrer a Himnum. FÆtur þeirra Ogudlegu skunda til hins vonda (k)/ Og þeirra FÆtur eru fliooter til Bloodsut-hellingar (l). Hvørsu frýder eru FÆt-ur þeirra / sem Friden̄ boda. En̄ þeir eru þo ei aller Gudspiallenu hlýduger / seiger Paulus (m). Marger ganga so/ ad þra Endalykt er Fordæmingen̄ (n): Og vilia þo samt ecke sin̄ gang betra. Sierhvørium þocknast sýner Veiger: Og þvi leingra sem þeir ganga / þvi meir fara þeir villt/til þess/ þeim er lok-sins ecke ad hugsa til þess/ ad þeir kun̄e aptur ad snwa. So leinge sem vier lif-um

(i) Ps. 131. v. 1. (k) Esa. 59. v. 7. (l) Rom. 3. v. 15. (m) Rom. 10. v. 15. 16. (n) Phil. 3. v. 19.

um/erum vier sem Fotgaangande Pila=
grijmar og Vegfarendur. Fra Mood=
urlijfenu gaungum vier til Grafarestar:
wr Vogguñe i Lijkblæuna. Hvørt helld
ur vier sofum edur vøkum/ Gaungum
uppa Fæturnar / edur rijdum til Nests/
Þa erum vier hier alltijd a Vegferd:
Og þa erum vier fyrst riettelega komner
til Herberges/ þegar vier verdum lagder
i Grøfena: Hvar ed vor Sæng er upp=
bweñ i Myrkrenu/medal Madkaña/sm̃
vorer Næfrændur eru (o). Eñ allra
Gudhræddra sijdasta Hws er heima hia
DRottne (p). Hvør sem kyñe ad upp=
telia alla þa Mædu/ sem hañ verdur ad
wtstanda/ ædur eñ hañ kiemst til þessa
Himnaña Herbergis/sa hiñ same mætte
eitt gott Miñe hafa. Þegar Israel
foor wt af Egyptalande/gieck hñ ecke
nema um̃ Eina Eidemørk/ iñ i þ fyr=
erheitna Canaans Land: Nu er þeim
Froomu Guds Børnum øll Jørdeñ ad
Eidemørku ordeñ/hvar iñe þeir fiña þo
eckert

(o) Job. 17. v: 13. 14. (p) 2. Cor. 5. v. 8.

eckert Manna af Himnenum/ ne Vatn af Helluñe: helldr meiga velplester wt-enda ſijna Pilagrijms Gaungu i Heim-enum med Hwngre og Þosta/ i Froste z Hita/ under þm̄ dim̄u Skyum þuſund-falldra Eimda. Iſrael gieck ecke nema einu ſiñe yfer þad rauda Hafed: Nu er øll Verolldeñ ordeñ þeim Fromu ad einu hrygdar Hafe. Mørgū geingur Vatn Hørmungaña allt iñ til þeirra Sal-ar (q)/ og ſumer druckna wtaf i þvi ſa-ma. Þegar voret Fætr epterfilgia Foot-ſporum JEſu Chriſti (r)/ er oſſ hættu-lauſt a vorre Vegferdar-Reiſu. Hañ alleina er Vegureñ/ Sañleikureñ z Lijf-ed (ſ): Hvør honum einum epterfilg-er/ mun fiña þad hañ epterleitar: Og hvør ſem wtvelur hañ ſier til Vegviſſa-ra/ þañ hiñ ſama kuña eingeñ Mirkur fra þvi eilijfa Lioosenu ad burtvilla. Sauder JEſu Chriſti heyra hañs Rødd (t) : þeirra Fætur filgia hon-um

(q) Pſ. 69. v. 2. (r) 1. Pet. 2. v. 21. (ſ) Joh. 14. v. 6. (t) Joh. 10. v. 27.

um og epter. Enn hvor hann vill Christo epterfylgia/ sa hlýtur ad afneita sialfum sier (u) og taka Kross DRottens uppa sig (x)/ og DRottne til Æru ad bera hann epter honum. Veg Jerusalem og til Hofudskietla-Fiallsins er ad sonnu ordugur z Osliettur Vegr: Enn su Mæda/ sem Hiartad z Fæturner a honum wtaka/ verdur vel og rýkuglega endurgolldenn. Epter þessa Erfvidis-Gaungu verdur giefenn eirn fætur Svala-Drickur af lifande Vatne/ sem framflýtur af Lambsens Stoole (y). Eirn Glede-Dagur i Himnarýke/ þegar Gud Fridarens hefur nidurtroded Sathan under vorar Fætur (z)/lætur oss forgleima ollum þessa Lýfs Erfidis z Eimda-Dogum. Hier i Lýfe hliota þeir Gudhræddu samlýker ad verda sýnum Endurlausnara: Hann var hier alls einusinne rýdande a einum Asna(a)/þar fyrer utann all týd Fotgangande. Honum byriade margt ad

(u) Luc. 9. v. 23. (x) Marc. 8. v. 34. (y) Apoc 22. v. 1. (z) Rom. 16. v. 20. (a) Matth. 21.

ad lijda/z inganga so i sijna Dijrd (b). Su eilijfa Dijrd og Saluhialp er ein Corona (c): Nana kunum vier ecke ad ødlast fyrer Nollds og Bloods Bellyst-ing og Epterlæte: Vier hlioofum ad hlaupa og mædast/ ádur en vier þæium høndlad þetta Nioss. Ad hlaupa/ kost-ar Sveita. Ei er þad ofmiked uned til/ ad Gud afþurke Nrygdar-Tæren af vorum Augum (d) a efsta Deige/ þo ad þaug meige hier um Stundarsaker driwpa af þeim/og Kinnurnar vøkne hier af þessum Sveita. Vier vilium allsijd epterfilgia JEsu: Ef han er med oss/ þo vier gaungum a Elldsglodum/ munu vorar Fætur ecke brenna (e). Nan gieck fyrer Jsraels-Folke i einum Ellds-Stolpa (f)/ þa han inleidde þad i Cananas Land: En sijna trwada leid-er han fyrer sin Anda uppa þan Veig-en/sem þeir ganga (g). Eingen Reisa er sw/ sem sie an Nættu og Þiøning-ar:

(b) Luc. 24. v. 26. (c) 1. Cor. 9. v. 26. (d) Apoc. 21. v. 4. (e) Prov. 6. v. 28 (f) Exod. 13 v. 22. (g) Esa. 48. v. 17.

ar: Good Filgd kañ þetta hvortveggia stettþert ad giora. Ep vier pyrer audmiwka Bæn odlunst ap Gude Fylgd þeirra H. Eingla / z stañ til / so miked sem oss er mogulegt / ad vier gaungum ecke i Rade Ogudlegra/nie helldur stad næmest vorer Fætur a Beige Syndugra (h) / munum vier pyrer Gudlega Leid sogu so pramleidder verda / ad hñ mun ecke vorn Foot steika læta (i). A þessare vorre Pilagrims-Reisu vilium vier burtkasta pra oss Byrde z Þwnga Synd añа / so þær kuñe oss ecke Skada edur Hindran ad giora : Samt hopum vier Naudsyn ad bera eirn Stap (k) til ad stidia oss vid: og eitt Sverd (l) ad veria oss med fyrer Ahlaupum Ovinaña / hvorier ed þeinkia vorre Gaungu um̃ ad vellta (m) : Gud hepur oss til þessarar Reisu wtsendt / og einum og sierhvorium fyrersett / hvorneñ hñ skule hana pramkvæma : Hañ mun og læta hana eirn

M par-

(h) Ps. 1. v. 1. (i) Ps. 121. v. 3. (k) Marc. 6. v. 8. (l) Eph. 6. v. 16. (m) Ps. 140. v. 5.

þarfælañ Enda taka / þa hañ umſnyr allre vorre Sorgar-Kløgun i Dañs(n)/ og frelſar vorar Sæler fra Daudanũ / og Fætur vorar fra Hrøſuneñe. Þa munu vorer Fætur ſtanda i þyñu Portum / þu himneſka Jeruſalem(o). Hialpe oſſ hier til Drottēn Gud i Jeſu Nafne.

(n) Pſalm. 30. v. 12. (o) Pſalm. 122. v. 2.

XXV. Umþeinking
Af
MANNSINS HEILBRIGDE.
Og
SIUKDOME.

Apoc. 22. v. 2.

Laufblød Trieſins dugdu til Heilſubootar Heidingunum.

Eit Verku hafa opt wtvortis þañ beſta Yferlit: Eñ þeir eru þo ſamt þar fyrer ecke HEilbrigder. Marger hrooſa ſier af Heil-

Heilbrigde sijns Lijkama/ hvorra Sæl- er ad eru hellst til opsiwkar : Enn til þess Siwkdooms piña þeir þvi sijdur/ ad hün er andlegur. Til Lijkamans Siwkdoms piña þeir vegna Pijnunnar/ sem hün med sier færer. Aller Menn Oska sier Lijkamans Heilbrigde/ enn giæta ecke ad þvi: ad sa kann traudlega Heilbrigdur ad vera a Sælunne/ sem allrei piñir til neins Lijkamans Kvilla. Eins sem þ/ ad langt Lijf er ein laung Armæda: so giorer ydugleg Heilbrigde optastnær yduglegar Synder hia Syndumspilltre Nætturu. Einum Heilbrigdum Lijkama er hættara vid Mannlegre Hrosun / helldur enn hinum/ fyrer hvörium Siwkdomurenn helldur eina sijpelldag Lijk-Predikun. Vegna þess/ ad sumra-hvörra lijkamlegur Mage er hellst til opheilbrigdur/ þa fa þeir ofmikla Ilaungun i Gots og Peninga/ Heidur og Metord / og giefa vid þeim Gud og sijn Sæluhialpar Efne: Eins z Judas/ sm̄ gieck burt og forrted sinn eigenn HErra fyrer

XXX. Silfur-Peninga (a). Marger tapa og siñe Heilsu vegna Breka og Syrnda þeirra heilbrigdu Lijkama. Þar fyrer vil eg med Gleve og Poleñmæde medtaka/ hvad sem aþ Guds Hende kiemur: Sie þad Heilsa edur Krankdæme/ þad mun allt þiena mier til hins besta. Eg er tilreiddur so sem eitt Trie: hvad þar aþ skal smijdast/ vil eg epterbijda / hvort sem þad verdur riett edur boged: So hefur þo DRottenn giört mig a þeñ añ Hatt: Þar med vil eg til Frids vera. Marger Heilbrigder misbrwka gooda Daga; Marger Siwker eru O'þoleñmoder. Hvortveggiu syndga þar med. Edur skyllde jeg ecke med Þockum taka þad Hlutskipte/ sem Gud lætur mier ad Höndum koma? Siwkdoomureñ/ hvorn so marger hafa/ heþur margañ þart a Veg Ödranareñar/ a hvorn þeir ecke mundu haþa ratad a sijnum Heilbrigdis-Dögum. Med Soott og Siwkdoome þrefker Gud oss (b) so vier verdum

(a) Matth. 26. v. 14. 15. (b) Jer. 48. v. 4.

verdum þægelegt sætt Deig (c) þyrer hønum. SJukdomureñ heþur margt Nøs giort ad Guds Musterè/ og þært margt Veralldar-Barn þra sælu: Svi-ka-Vatne Niegomans til þeirra heiløgu og liþande Jsraels Bruña. Marger haþa i sijnum SJukdome lært meir/ eñ a øllum sijnum undañþotnum Lijþs-Stundum: þvi Veikindeñ haþa kieñt þeim/ ad taka sier Vara þyrer Synd-aña Plagu / og lifa þorsiällegar. Sa marg-typlade David giørde miked gott: Eitt vel-agad Barn verdur æfijd betra/ eñ þad sem i sialþræde geingur. Siwkdoomureñ kieñer oss ad þeckia oss sialþa og vorar Synder. Þad munde ecke Abimelech haþa lært/ eþ Gud heþde ecke med Plægu sijndt hønum/ ad hañ giørde Oriett vid Abraham og hañs Hwsþru (d). Sott og Siwkdoomur er ecke alltijd Teikñ Gudlegrar Reide. Ezechias var eitn goodur og Gudhræddur Kongur: Og þo samt vard hñ daud-

(c) 1. Cor. 5. v. 8. (d) Gen. 20.

siwkur (e). Jafnvel Lazarus / hvorn JEsus elskade/ og kallade siñ Vin/ lꜹ siwkur/ og doo wr þeim Siwkdoome (f) Þad forspillta Blood hlÿtur wt ad rapp ast. Jafnvel þo ad allur Lÿkamlegur Siwkdoomur kome vegna Syndaña (g) (Med þvi eingeñ Siwkdoomur være til/ ef Sꜹleñ hefde ei syndgad) Þa er hñ þo samt opt og ofialldañ eitt Medal til andlegrar Heilsu. J Siwkdoomenum hofum vier optast vidbiood a Fꜹduñe: J Siwkdoomenū ꜹum vier og so Leida a þeim Hlutum/ sem vier ꜹdur hofum misbrwkad oss til Falls og Fordiorfunar. Lÿkamañs Siwkdoomur gioret oss aungva Skielfing / ef vier erum ecke Ottaslegner fyrer Daudanum: Sꜹlareñar Siwkdoomur kañ alleina Sꜹl og Lÿkama eilÿflega ad deyda. Þad er naudsynlegt / ad vier ransokum sialfa oss/ i hvoriu vier sieum veikaster / og i hvoriu best a oss komner. A moote Lÿkamlegum

(e) Esa. 38. v. 1. (f) Joh. 11. v. 11. (g) Joh. 5. v. 14.

kamlegum Siwkdoome gieþa Læknis-
Meistarar Heilsuboot: Eñ a moote þm̃
andlega þiñum vier saññ Læknisdoom
alleinasta hia Jsraels Grædara: Til
ad leita epter honum / vilium vier aung-
va Tijd forsooma. Þegar vier a Saal-
uñe erum Heilbrigder / kuñum vier med
glodu Giede oll Lijkamañs veikenda til-
þelle/ og jaþnvel sialþañ Daudañ / ad
umbera. Vorn Fienad vardveitum vier
fyrer Vorgunum/ og vor Audæþe fyrer
Þioopum̃: Lætum oss og so bera Vm̃-
hyggiu fyrer vorũ dyrmætu edla Saal
um / ad þær ecke misse sijna Heilbrigde
med syndsamlegum Verkum edur Hug-
keñingum. Eþ vier so giørum / þa er
eñ nu Hialprædes Tijd þyrer Hondum.
Eþ vier ecke Fottrodũ JEsu Blood(h)/
Og ecke giørum hañs Kross onijtañ/ og
lætum ecke Vonena wtaþ deya hia oss:
þa mun sæ/ sem ollu goodu megnar/
gieþa vorre Sælar-Heilbrigde hañ
Krapt/ ad vier lifum/ og pollum ecke.

(h) Ebr. 10. v. 29.

ad vier hølldum þvi vier høfum/ z eing-
eñ take fra oss vora Coronu. Skriften
gietur um/ ad hañ hafe þriar daudar
Mañeskiur uppvaked/ af hvorium sæ
eine luktade allareidu illa i Grøfene(i) =
Þañ sama Krapt mun hañ og audsijna
á vorum Sælum/ ef vier tiænum hønum
vorar Meinsemder/ og sialfer fra oss
leggium/ hvad oss er til Skada/ eñ Gude
til Misþocknunar. Þar er eingeñ Siuk-
domur so hættelegur/ ad vor DRotteñ
kuñe hañ ecke ad lækna? Andlegur
Græde-Plastur vorra Sælna er foolgeñ
i H. Ritningu: Ef vier hañ brwkum/
munu vorar Sæler ecke sijkiast/ helldur
mun vor Mattur aptur ad niju styrkiast
i vorum Anda. Jeg hefe fyrer laungu
wtvaled JEsum fyrer miñ Lækner/ þvi
mun jeg aungva Naud hafa. Fiñe
mijn Sæl til andlegs Siwkdoms Nor-
mungaña/ þa veit eg/ ad sæler eru þeir
sem harma/ þvi þeir munu huggader
verda (k): Þad skal og mijn Huggun
vera.

(i) Joh. 11. v. 39. (k) Matth. 5. v. 4.

vera. Sæl mÿn og Lÿkame heira Gude til: hañ mun þyrer hvorutveggiu Vm̃higgiu bera. Þoott eingeñ Mañeſkia villde mier til gooda giora/ þoott aller ſtuggudu vid mÿnum Ørkumſlum: þad vil eg þoleñmoodlega lÿda: Sie Gud hia mier/ þa kañ eg alla Hlute liett ad um̃bera. Kuñe eg aungvañ Læknisdom ad kaupa/ þa er mier þo Guds Læknisdomur giefens veittur. Vilie eingeñ Madur mier Þionkun veita/ edr ad mier giæta: þa mun þo Gud hiwkra mier / ſem ein Mooder ſÿnu Barne. Hañ ber mig/ſem i einu Moodur Lÿfe (l): Skule eg endelega wr mÿnum Siwkdoome wt aþ deya / ſo vil eg vegſama Gud med mÿnum Dauda. Vilie eñ þa eingeñ Madur mier Greþtran veita/þa munu Guds Einglar veita mier þa ſÿduſtu Þioonuſtu (m). Þegar Sæleñ þer ad eins til Guds wtaþ Lÿkamañ / þa fare þad um̃ Lÿkamans Hræ / ſem þara vill. Þar verdur öÿſt ſo mÿkel Jord til / ſem

(l) Eſa. 46. v. 1. (m) Luc. 16. v. 22.

þeſſar mÿnar Mollder kuñe ad hylia. Og þoott mÿn Mooder Jordeñ villde ecke taka a moote þeſſu ſÿnu Barne/ þa mun þo eckert aþ mier þortapaſt. So verde nu Guds Vilie: Eþ vier hafi Ottunſt/ þa erum vier hañs i Heilſu og Vanheilſu / i Lÿþe og Dauda. Eñ eg vil þeſſ fyrer ollum bidia / ad Gud H. Ande gieþe einum og ſierhvorium heilbrigda Saal i heilbrigdum Lÿkama.

XXVI. Umþeinking Af MANNSINS SORG og GLEDE.

2. Cor. 6. v. 10.

Vier audſiinum oſs ſo ſem ſyrgendur/og þo jafnañ glader.

HEr i Heimenum vilia aller giarnañ GLader vera: eñ pæſt er vilia med Chriſto ſyrgia/og honum epterþilgia. A moote GLed-

GLedeñe breida Meñ bæda Arma/ eñ vid SOrgeñe snwa Meñ Bakenu. I Soolskinenu vill sierhvør eirn under be-rum Himne standa: eñ i Regnvidrenu byrger Madur sig hvar sem hañ kañ. Eñ med þvi vier høfum medteked: þad Gooda af DRottens Hende/ þvi skulum vier þa ecke vilia medtaka þad Illa? Þad er þo alltsamañ gott/ hvad Gud giorer. Vier meigũ venia oss vid Sorgar-Tijma/ ef vier vilium læra i Christi Skoola: þar giefst ecke alltijd Hunang: helldur er þar stundum Malurt a Bord boreñ. Af swru og sætu til samañs giorist eirn heilnæmur Læknisdoomur. Verølldeñ vill alltijd hafa GLede a Glede ofañ: eñ þar i er hun heimsk. Eingeñ kyñe ad vita hvad GLedeñ er/ ef hañ hefde ecke reint/ hvørsu swrt ad SOrgeñ smackar. Hvør munde virda sijna Heilsu mykels/ hefde hañ alldrei einu siñe krankur vered? Sijþelldur Hite uppþurkar og skræler Jørdena/ eñ Kul-deñ giører hana frioofsama. Ef Gud

liet

liete GLedeñar Strauma alltÿd rigna yfer vor Hws/ þa mundum vier þordiarþ aſt/ þitt eñ vier ſialfer afviſſum. Þar þyrer ſender Gud oſſ SORgena til Handa/ til ad temia þar med Hollded. Vier vitum ꝍpt ecke ſialþer / hvad oſſ gott er. Vorar Gyrnder eru hellſt oþ þrekar þar til / ad þær kuñe ad ſtÿra ſier ſialþar. Med eintoomes Glede-Døgum kuñum vier meira ad miſſa / helldur eñ Himeñ og Jørd kuña oſſ aptur ad giefa. Þar fyrer lætur Gud oſſ ſia aþ Himni ei ad eins eina bloomlega Palmvidar-Grein / helldur og ſo eina Svipu: So ad eþ ſw fyrre kañ ecke ad giøra oſſ good og hlÿdeñ Børn/ þa ſkule þo ſw ſeirne. Þegar Fridur og roleger Dagar orka aungvu a vid oſſ/ þa brwkar Gud Strÿd ed til Verkþæres/ eþ ſkie mætte/ ad þeir Otømu kyñe þar med ad leidaſt til hlÿdnes. Þad eru þau Børn / ſem laata ſier ſtÿra med goodum Ordum: Hardende og Ognaner hlioota ꝍpt ad giøra þad meſta. Sikred græder ad ſoñu Saareñ/

Þegar

þegar Edikeð heꝧur þaug mdur fyrre hreinſað. Vier giørum Gude eirn ſtoor añ Driett / eꝧ vier viliumm ꝧiña að þvi / hvað hañ giører. Fra honum kiemur Sorg og Glede: en hans Vilia kañ ecke eitt Noꝧud-Nær aꝧ voru Noꝧde að ꝧalla (a): Og eingeñ Sorg oſſ að tilꝧalla / ſem hañ haꝧe ecke ædur fyrer-hugað. Þar fyrer / eꝧ það Blijða / edur eirn Glede-Dagur / veiteſt oſſ af Nimn-um / þa viliumm vier það með Þackum taka: Kome og það ſtrijða / þa hoꝧum vier það forþienað. Sw ſama Hond / ſem ſlær oſſ / kañ oſſ aptur að græða. Þar eru margar Mañeſkiur i Verolld-eñe / ſem i ſijnum Sorgar-Þwnga klaga og ſeigia: Þar ſem Madur villde vega mijna Eymð / og leggia mijna Þijnu i eina Metaſkal / þa være það þyngra eñ Sandureñ i Sioonū (b). Eñ þeg-ar ſw fyrſta Nrijð Mañlegrar Tilꝧiñ-ingar er yferſtadeñ / þa munu þeir þo kyſſa Vondeñ / ſem þeir ædur ſo miog

hotudu:

(a) Matth. 10. v. 30. (b) Job. 6. v. 2. 3.

høfudu: Þeir blessa þa þad / hvøriu þeir høfdu ædur bølvad: Og hrópa opeñberlega: Jeg þacka þier / Drotteñ / ad þu lijtelæckader mig / so eg lærde þijn Riettinde (c): Adrer mællta siñ Harm med sier (d): Þad er ad soñu eirn hard ur Kostur / eñ verkar þo lijka vel miked gott: Þad er vidbiodslegur Læknesdoom ur / eñ drijfur þo miked Illt wt. Med Møglan og Mootmælum ávinnum vier eckert: Þoleñmædeñ yfervinñr alla Hlute. Þad er vijst / ad riettlætañ Mañ mun eckert Illt skie (e). Kome Sorgeñ epter Gledena / þa lætur þo Gud strax ad nyju sijna Sol skijna / z Dagar Hørmungareñar munu Enda taka (f). Þa giefur DRotteñ Glede fyrer Harm (g) / Og Hrygdeñ mun þa snwast i Føgnud (h). Fyrst þad er vijst / ad Gud send er Hørmungena (i) / Þvi skylldum vier ecke af hañs Hende hana medtaka? Þott ad Gud skeinkte æ fyrer oss jafn vel

(c) Ps. 119. (d) Ps. 39. v. 3. (e) Prov. 12. v. 21. (f) Esa. 60. v. 20. (g) Tob. 7. v. 20. (h) Joh. 16. v. 22. (i) Bar. 4. v. 9.

vel Daudañs Skal / þa wt-dreckur Kiærleikureñ til Guds hana giarnañ: Þvi Kiærleikureñ umber alla Hlute(k). Sa hiñ Riettlæte hlÿtur margt ad þola (l): Eñ a Himnum mun hañ Glede hafa. Ef Madur lÿdur og umber nock ud i Guds Otta / þa agtar hañ ecke so mykels / þad hañ lÿdur: Hañ sier þa ecke so myked epter Lÿkamañs Hormung / sem epter Andans Glede. Þar eru marger / sem lÿda Otrett under Sooluñe (m): eñ þerum oss þar þyrer ecke so illa: Þetta er allt ꝺdur þyrersagt: Eñ þad stendur þar hia / ad þeir sem hier lÿda myked / skule añars Heims yfergnæfañlegañ Fognud odlast / og jafnvel þyrer Eitt Sorgareñar / fa Eilÿfd Gledeñar. Hvad vier hier lÿdum / mun Drottñ lina. Allt hvad mig skiedur / þad vil eg lÿda / og vera Þoleñmodur i allskonar Hrigd (n). Hvor veit / hvad miked eg skal eñ nu lÿda fyrer Guds

(k) 1. Cor. 13. v. 7. (l) Ps. 34. v. 20. (m) Eccl. 4. v. 1. (n) Syr. 2. v. 4.

Guds Nafns saker (o)? Pa koma nu Raad med nyjum Tijmum: Par fyrer læt eg Gud Umhyggiu bera. Pessa Heims Narmkvælingar eru ecke verdar þeirrar Dijrdar/ sem vid oss mun opeñber verda (p). Ef vier lijdum hier med Poleñmæde/ pa munum vier gledia oss i vorum Narmkvælingum (q): med þvi/ ad fyrer þær verdum vier Christo lijker. Ad Christur sialfur hafe grætid hier i Heime/ þ seiger oss Gudspialls Historiañ (r): Ad hañ hafe hleyed/ lesum vier hvorge. Meñ kuña ecke ad sigla til Paradijs/ nema i giegnū Sorgar-Naf Mootlætingaña: Par a moote verda þær stærstu Synder drygdar af Oleifelegre Glede. Hvad skadar oss þa Sorgeñ? Ef ad Sorgar-Tæreñ verda hier i Heime vor Fæda/ pa mun þo Gud sijdarmeir endurnæra vorar Sæler a þvi himneska Manna. Peir sem hier i Sorguñū nidursæ/munu þar med Fögnudenum

(o) Act. 9. v. 16. (p) Rom. 8. v. 18. (q) Col. 1. v. 24. (r) Luc. 19. v. 41.

udenum uppſkiera (ſ). Hier i Heimé meiga ad ſøñu marger ſyrgia vegna Ver alldareñar Opſokna. Gud betre þad: Vier kuñum þad ecke ad lagpæra. Þad er þeim til huggunar/ ad Gud ſier þeirra Taar (t): Hañ mun þeim og eirneñ hialpa/ z ecke gleima aldeilis þeim Fæ-kæku. Þaug Sorgartæreñ/ ſem ſo wt-preſſaſt / hapa hañ Krapt / ad þaug þreingia ſier i giegnum Himeneñ/ allt til Guds Nædar-Stools: Þadañ koma þaug ecke aptr an nædugrar Vænheit-ſlu. Eñ a medañ vier ſo i Sorgunum vellkunſt og velkiunſt / þa er oſſ þad til huggunar/ad Guds Kraptur er i Breiſk-um mættugur (u): og ad Gud freiſtar einſkis yfer Megn fram (x): Þetta hafa lijka þeir reint/ſem pyrer oſſ voru. Þad ſama Skip/ ſem þeim hepur vid-hallded/mun eirneñ pletta oſſ yper Sorg-aña Bylgir til vors rietta Fødur-Lands/ hvar ad er gnøgt Fagnadarens/z glede-

N legt

(ſ) Pſ. 126. v. 5. (t) Eſa. 38. v. 5. (u) 2. Cor. 12. v. 9. (x) 1. Cor. 10. v. 13.

legt Lÿf til Drottens hægre Handar ei-lÿþlega (y): Hvar vier og muñū hvÿ-last aþ ollu voru Erþide (z). Med þess-are Huggun/ og i þessare vissre Von / vilium vier hressa vorar Sæler/ og so vora Sorgar-Tÿma þoleñmoodlega aþbreya. Skule og þesse Dagur / a hvorium vier nu lifum/ haþa sÿna Byr-de og Pijning (a)/ þa hefur Gud nog-añ Krapt til ad styrkia oss. Verde hvad Gud vill: J hñs Krapte eru aller Hlut-er liettbærer. Honum vere Lof/ Prÿs & Æra/ Amen.

(y) Ps. 16. v. 11. (z) Apoc. 14. v. 13. (a) Matth. 6. v. 34.

XXVII. Umþeinking

Aþ

RJKDOOME og FA-TÆKT.

Prov. 22. v. 2.

Rijker og Fatæker hliota ad vera hvor aññara a medal /

DRottẽ

Drotten̄ hefur þa allasaman̄ giørt.

AUdlegden̄ er sw Brwdur/ sim̄ marga Bidla hefur: Epter hen̄e sækia Børn þessarar Veralldar: Og missa þar fyr er hū/ sem er rÿkur aþ Myskunsemen̄e/ Gud sialþan̄. Epter einum litlum Aviñinge haþa Men̄erner stoora Epterlæangan / og þeirra Augu verda ecke mett aþ RJKdome (a). Sa Rÿke hefur Gialld z Peninga: En̄ heþur þo opt ecke neina Fullnægiu: Og þar þyrer er þad / sem han̄ vante alltÿd alla Hlute. Sa sem heþur sÿna Fullnægiu / han̄ er noogu rÿkur: Og lÿka sem eitt þurt Braud smackar þeim Heilbrygda betur / en̄ allt Sælgiæte allrar Veralldarenñar / þegar han̄ er siwkur: So er og eirn þur Bite betre / þar Madur lætur sier med nægia / helldur en̄ þullt Hws Slaturs med Þrætu (b). Lÿka so er øll

(a) Eccl. 4. v. 8. (b) Prov. 17. v. 1.

Verolldenn / þo hun sie full Rijkdoms / med ofornægdu Hiarta: Þar fyrer hef- ur sa Fatæke so stoora Ordsøk til ad þacka Gude fyrer sijns Sinnes Full- nægiu/ sem sa Rijke byrer sitt stoora Gialld og Rijkedæme. Israels Syner samann søfnudu Manna a Eydemørkunne/ sa eine meira / annar minna: Enn þa þad var mællt med Gomor, þa bieck sa eckert Af- hlaups/ sem meira hafde safnad/ sa og ecke minna/ sem minna hafde safnad (c). Ef vier brwkudum riettann Mæta / ad læta oss nægia med þad / sem Gud oss sialfur skamtar / þa munde aungvann Mann nockud skorta. Vier førum aller æframm i Verolldenne: Þo sa eine rijde til Hests / enn sa annar sie Fotgangande/ binna þeir þo hvorutveggiu sinn Vtgang. Sa Rijke tekur eins myked i burtu med sier af Heimenum / sem hinn Fatæke: Og Mismunurenn er einasta i þvi inne- balenn / ad hafa miked / og nioota þo lijtels: Og ad hafa lijted / enn þo med

þad

(c) Exod. 16. v. 18.

þad Fullnægdur ad vera. Þo eg hefde allan Rijkdom i Verolldunne/ til hvorrar Nytsemdar kann mier þad loksins ad verda? J Veikleika og Siwkdome kann þad mig ecke ad gledia: Ein Gull-Coróna kann ecke hinn minnsta Hofud-Verk ad varna: Ein Purpura-Kapa orkar þess ecke/ad burtdrijfa þa minnstu Koldu Sijke/edur a nann Krankleika: og mørg Þusund Rijkesdaler og Ducatar kunna ecke einum litlu Tannverk ad lina. Kinna þad Rijnnska Vijn / edur annar dijrmætur Dryckur ad hallda Mønnunum vid Heil brygdena / munde enginn Rijkur krankur verda. So er sa yferþliootanlege Rijkdomur nytsamlegur: Enn þo til þss einasta / ad Fæda med hønum August: Sa Fatæke/ sem hann hefur ecke / er þo vel til Frids/ og lætur sier nægia opt og tijdum med þurrann Fisk-Bita edur adra sliettu Fædu / og hefur þar med betre Heilbrygde / og betre Sinnes Heilsu / enn hiner adrer: Hanns Hond / med hennar eigenn Ervide / nærer hanns Munn / alle

 þanngad

þangad til hañ ødlast sÿna Høÿld i Jørduñe: Og so heþur hañ allt nog: Og þegar bæde Rÿker og Fatæker koma ad sÿduſtu i þeſſu Daudans Nerberge til samans/verda þeir aller jaþner/ fyrer utañ þad / sem hvørier fyrer sig aþ sañarlegre Gudhrædslu haþa wr Neim-enum med sier i burtu teked: þad munu þeir haþa i eptirkomande Ei-lÿþd. þangad til er i Gillde hier sa þor-geingelege Metall: Eñ i þeirre tilkom-ande Verølldu niootum vier alleinasta Avagsta þeirra goodu Verkaña/ sem vier høþum giort hier a Jørduñe: Og so hætt/ sem hvør Madur hefur hier yfer alla Nlute Gud elskad/so hær verd-ur hañ og eirneñ a Nimnum. Jeg vil/ med Salomone/ ecke bidia Gud um Rÿ-kedæme (d)/ og aungvum Mañe mis-uña/þad hañs er. Læte Gud eirn burt-deya i øllum Rÿkdome (e): Eñ mig i allre Fatækt liþa: Gud vill þ so haþa: Jeg vil þad eirneñ. Treiste adrer uppa sÿn

(d) 1. Reg. 3. v. 11. (e) Job. 21. v. 23.

sijn Audæfe/ og tradse uppa sitt mikla Rijkedæme (f)/ og reide sig par uppa/ so vil eg hallda Gud fyrer mitt Trwnadar-Traust (g)/ og mijnu Akere i Himeneñ wtkasta: Sie pa mitt Gots ecke Jardneskt/ so mun pad samt/ med Guds Hialp/ Himneskt verda: Po ad Hollded hafe pad ecke/ sem pvi er til Epterlætis/ edur Vellystinga/ pa piñur samt Sæleñ sijna Roseme. Jeg er giarnañ til Frids med pad/sem Gud vill vera læta/ og i allañ Mæta pornægdur. Vilie mier nockud ap pessum tijmañlega Rijkdome til (h)/mæ hañ i mijna Kistu nidurpalla: J Hiartad skal hañ ecke koma: Og med H. Anda Krapte vil eg kappkosta/ ad hañ verde mier ecke ad neinum Gull-Kælfum/ hvoria eg tilbidie/edur setie mijna Von par a. Hafe eg alleinasta Christum/ kiemur mier allt gott til Handa/ og Otelianlegur Rijkdomur med honum (i). Tijkavel eru peir ecke allsæer/hvorier/pa peir i tijmañlegum

(f) Ps. 49. v. 7. (g) Ps. 52. v. 9. (h) Ps. 62. v. 11. (i) Cap. 7. v. 11.

legum Efnum Skort liida / edur sia ødrum vera meira tillagt eñ þeim / ad þeir vijkia þa fra Gude: Edur ad miñka Koste/ vilia ei so snøgt kañast vid þvilijka Guds Skickan a medal Mañaña. Eñ hvørier eru þeir vor a medal/ sem vita ecke / ad yferfliootañleg Nægd þessá hiñs tijmañlega/ uppheffur aung vañ til Himens? Og Gud giører eckert an ordsaka: Helldur er þad meir eñ riettvijst / hvad hellst hañ lætur sijnum ad Høndum koma: Og þvilijka Niduradan þeirra Rijku og Fatæku hefur hñ alltijd lated halldast Mañaña a milliñ: Og hvad þessu er myklu meira/ hefur hañ med einum Eide lofad / ad hvad þa / hvøria hañ hefur kiøred til þess eilijfa Lijfsens/ kyñe hier uppa Lijkamlegt Braud edur Næring ad skorta/ skyllde þad vid þa i þeirre tilkomande Verølldu med þvi Himneska Manna uppfillt verda / so framt sem þeir sijna sig ecke motþroañlega i þvi / sem Gud lætur hier yfer þa koma: helldur oska sier

miklu

miklu framar ad lijda Fatækt med Chri-
isto / eñ med þeim Oguðlegu rijker ad
vera. Skyllde nu nockur hallda þañ
Rijka Mañ meir agtande / eñ þañ Fa-
tæka Lazarum? þar ed þo sa rijke var/ a
medañ hañ hier lifde/ eirn Stoor-Aud-
ugur Herra/ eñ þesse kuñe þa vegna siñ
ar Fatæktar hvørge Hæle ad fa / og
mætte i sijnu Volæde wtaf deya (k).
Hvad lijted/ sem sa Frome hefur/ helg-
ast honum fyrer Guds Ord og Bæn-
ena (l)/ Og hañ nijtur þess i Blessan/
og verdur þar af so vel Mettadur/ sem
sa rijke af sijnum dijrmætustu Kræsing-
um: utañ þad/ ad hañs Fatækt fører
hañ og til þess eilijfa Rijkdoms a Him-
num. So kañ og sa Fatæke/ sem med
Mæta brwkar Guds Laan og Gæfur /
eina gooda og roolega Samvitsku ad
hafa/hvøria sialldañ er hia þeim Rijku
ad fiña. Og hvar fyrer vilium vier
klaga yfer Fatæktene / so leinge vier
þurfum ecke i Hungre ad deya? Vier

 komum

(k) Luc. 16. (l) 1. Tim. 4. v. 5.

komū nakter i Verolldena/og skiliū eirn=
eñ vid hana med soddan Nætte: Og þ
kañ þm̄ Rÿka eckert ad hialpa/ þo hñ
hafe hĩ yferþliotañlega Audlegd haft:
Vier meigū aller a þeññ Nætt hier vid
skilia. Vm̄ þa Fromu a þm̄ fyrre Tým=
um/stendur Skrifad/ad þr hafe fared
um̄ i Sauda Felldum og Geit=Skiñū/
med Eimdum / med Narmkvælum/ med
Omake(m). Hafe þaug Cedrus=Trien/
hvørra Nemureñ var ei vedugur (n)/
Orded þvilikt ad lÿda / þvi skyllde þa
Þyrne=Kvistureñ veigra sier vid þvi
sama? Fra Gude kiemur Fatækt og Rÿk
doomur: Hvad oss kañ af þessu hvøriu
fyrer sig ad tilfalla/ byriar oss ad med=
taka: Þa samt mun Gud og Miskuna
sig yfer þa Fatæku / og hialpa þeim.
Og hvad vier kuñum ecke hier ad fa
hia Mønnunum / lætur hañ oss i Abra=
hams Skaute fiña. Sie sa Madur
fyrer Gude halldeñ sem eirn Neidinge/
sem eige veiter Forsorgun sÿnum Børn=
um

(m) Ebr. 11. v. 37. (n) Vers. 38.

um (o)/ Mun ſa eilijfe Faderen̄ ſijnar Barna-ſkiepnur alldrei an Forſorgunar yfergiefa. Bidied og Erfvided i Guds Nafne/ myner elſkanleger / hvør eirn i ſiñe Kallan. Vier erum þa noogu rijk- er / þegar vier faum Gude fyrer vorn Aſtvin ad behallda: Fyrer hinu ødru/ Þvi tijmañlega mun hañ Vm̄higgiu bera. Hañ mun oſſ ecke i Hungre edur Fatækt læta wtaf deya/ eige helldur vor Børn an Bleſſunar verda læta.

(o) 1. Tim. 5. v. 8.

XXVIII. Vmþeinking Af VØKV og SVEFNE.

1. Theſſ: 5. v. 6.

Lætum oſs ei ſofa / ſo ſem hina adra/ helldur vøkum og verum ſparlijfer.

SVefn

Svefn Hyrdersins tiner Saud unum. Forsion og Framsijne eru Tvijburar/ sem Vareigdenn af sier fæder: Eb þessar Dætur lijkiast sinne Moodur/ kunna falsker Brædur ecke so audvelldlega ad svipta Thamar sijnum Æru Krantze. Augnonum Ovin er ad trwa: Hvort helldur hann vaker/ edur sefur/ geingur hann þwngadur med Ogiæfuna(a). Marger sofa med opnum Augum: Og sumer vaka med þeim afturluckktum. Verølldenn er full Slægda og Prettvijse: Vier þurfum med beggia Augnanna/ hennar Svika-Snørur ad umflija. Kunne þær þann/ sim vakande og vareigdarsamur er/ ad yfer falla/ hvad mun þa skie vid þa sofande. Flester eru af þvi komner i Oluckuna/ af þvi þeir hafa ofmiog trwad sijnum Ovinum: Og margur hefr þessvegna Skipbrot lided/ ad hann hefur ofmiked reidt sig uppa Goodvidrid. Verølldenn lætur fyrst sem blijdast z einlæglegast

(a) Esa. 49. v. 4.

legast vid oss/ þegar hun hefur i Sinne ad fella oss og sofskia: Og so ad hun fære komed oss i Værd og Svefn Af-hugaleisesins/ kvedur hun og syngur yf-er oss syn liwfu z fridsamlegu Vøggu-Kvæde: Og þa hun synar skynande Vinsemdar Kræser setur a Borded fyr-er oss/ hefur hun under eins hvatt Nyst enn ad setia hann a vorn Barka. Sa kallde og Frostasame Vetur kann snar-lega i eitt vott Regn-Vedur ad umbreit-ast: Þeir sterkustu Fridar Sattmælar a medal Manna/ med þvi þeir eru skrifader a Pappyr/ kunna snart ad fær eina Rifu/ og jafnvel þo þeir sieu stad-fester med Eidum/ kann þeim þo samt forgleimt ad verda: Og þad sem einu-sinne er i Svefnenum i burtu-horfed/ kann med mørgum Nætur-Vøkum ecke aud-velldlega aptur aunned ad verda. Ef Manneskiunne er ecke ad trwa: Skyllde þa ecke enn sijdur meiga trwa þeim/ sem af Fiandmønnum eru Viner ordner? Sa Smeckurenn helldst leingst vid Kiered/ sem fyrst

fyrst er i þad komen. Eirn Soldat maa eins a Tijma Fridarens/ sem i Strijds Tijdene/ Vakt hallda. Eingen Hundur giefur sig i moote einu vakande Leone. Sa Sofande er lijka sem sa daude/ hvør ed audvelldlega verdur yferstijgen. Eirn Christen Madur hefur aungvan argare Ovin/ en Diøfulen: Han geingur bæde Dag og Nott um kring / leitande ad þeim/ sem han finnr Sofande/ til ad yfervalla þa og uppsvelgia (b). Honum byriar oss ørugglega i Trwnne med Vöku og Vareigdarseme ad mootstanda: Og þo vier latum Lijkaman sijna Hvijld hafa/ eigum vier i vorum Hiørtum ad vera vakande til Guds: Þo vier hlivotum vid Diøfulen i Strijde ad standa/ munum vier yfer hønum i Krapte Þess Himneska Michaelis Sigrenum hroosa og behallda. Holld og Blood lætur sig audvelldlega sigra: En ødlest þad / fyrer eina vakande Saal/ Hugdyrfsku ad standa i moote Diøflenum/ verdur þeim vonda

(b) 1. Pet. 5. v. 8.

vonda Anda hæglega a burtu vijsad/og N. Anda Rwm giefed. Daudeñ sefeur z alldrei/ og eingeñ veit/ nær hñ lætur siñ Boga-Steing giella/ og mun Hiartanu pad sijdasta Skot giefa. Sa hefur sier eirn Oheilnæmañ Svefn wtvaled/ sem leggur sig til Svefns med Syndunum: Þvi ef Daudeñ yfirfellur hañ þa skyndelega/ fellur hañ i þañ eilijfa Dauda/ af hvorium eingeñ kañ uñ alla Eilijfd ad uppstanda. Hver sem soddañ Legurwm vill umflija/ hañ fordest og eirneñ þañ skadlega Syndaña Svefn/ og burtkaste þeim varma Nøfud-Kodda Holldlegra Vellystinga / a hvorium allmargur hefur i þeñañ helvijtska Svefn falled. Þa kome Daudeñ nær hañ vill. Fiñe hañ off vakande/ ma hñ fara burt med Lijkamañ/i hañs mirkvu Grøf: Saleñ mun samt af Einglunum til sijns eilijfa Lioofs iñ flütt verda. Ef Hws-Faderen visse/ a hvorre Stund ed Þioofureñ kiæme / munde

munde hañ vaka (c): Nær Daudeñ mune koma / er þess vegna voðst / uppa þad vier a hvorium Deige sieum i viss-um Vidbuninge i moote honum ad taka. Hañ þer ecke ad Mañvirdingū/ hlijfest hvørke vid þa ungu nie gømlu / þa hrau-stu eda veiku / stooru eda smau. Þar þyrer vilium vier alltijd Vaka og bidia/ þviad vier vitum ecke nær Tijdeñ er (d): Og umþram allt kappkosta / uppa vora sijdustu Daudans Reisu aþ Heimenum ad þa JEsum oss til Vegvijsara: hvør oss mun/ sem David/ wr þessa Leons og Biarnar-Kloom dæsamlega þrelsa. Sæler eru þeir Þioonar / hvøria ad HErrañ þiñur vakande/ þa hañ kiem-ur (e). Sæll er og sa Stadur / hvørn DRottiñ vardveiter: æn hañs vaker Vøku-Madureñ til þorgteþens (f). Hijngadtil heþur DRottiñ vakad yþer oss (g): Þad sama mun hañ og fram veiges giøra / til ad uppbyggia oss og grood-

(c) Matth. 24. v. 43. (d) Marc. 13. (e) Luc. 13. v. 37. (f) Ps. 127. v. 1. (g) Bar. 2. 9.

groodurſetia (h) / Eß vier ſetium allt vort Trauſt a hañ. So vaked/ ſtanded i Truñe/og bered ydur Kallmañlega ad (i). Aller þier / ſem pa Himneſku Jeruſalem elſked/ vered ſtøduger i Bæna Akallenu/ og vaked i þvi ſama med Poleñmæde (k): Þa munu þeir aller til Skamar verda/ ſem ydur æſækia/ z þier munud vel vardveitter verda. A medañ Meñerner ſofa/ kiemur Ovinureñ/ og ſæer Illgreſinu i bland Hveitens (l): Kalle Madur til þeirra / og ſeige: Vakna þu ſem ſefur/og riſ upp aß dauda(m)/ er þetta Ord hia allmørgum/ lyka ſem pad ſie talad til eirnrar daudrar Mañeſkiu/hia hvørre ad hvørke er Heirn nie Tilßiñing: Þar fyrer vita þeir ecke ßyrre til/ eñ þeir eru ſo ſm Styſds-Meñ Syrlendſkra/komner midt i bland ſiña Ovina (n). Sialþer Vøku-Meñerner eru ſtundum ſoßande z blinder: Þeir eru hliodlauſer Hundar/ ſem

O ecke

(h) Jer. 31. v. 28. (i) 1. Cor. 16. v. 13. (k) Col. 4. 1. (l) Matth. 13. v. 25 (m) Eph. 5. v. 14. (n) 2. Reg. 6. v. 20.

ecke kuñа um̃ ad vanda (o): Þar þyrer verdur Hiørdeñ sundurdreifd/ z mørg Saudarskiepna. Ulfenum ad Herfan-ge giefeñ. Þeir/sem hafa Embætte ha-fa/ munu þeir/ sem byriar/ giæta þess Embættis (p)? Verdur ecke þar fyrer Þienareñ samlijkur sijnũ Herra/z synd-ga bæder? sa eine/ so sem illur Leidtoge: Hiñ aññar/sem sa/ er af honum er villt-ur/ og til Høggstocksins leiddur/z meiga so hvør um̃ sig sijdarmeir þetta med Ach z Vei betala: Lijka eirneñ tijtt hier ijm-añlega / þegar þyrer þetta hæskasama Hyrduleise sijga i Svefn bæde Hestar z Vagnar (q)/ med þvi þeir villdu ecke læta sig straffa af Guds Anda (r). Hvør sa s̃ ecke vill þyrer slijku Straffe verda/ hañ stande upp af Svefne Synd-añа/ og brwke sijnu Hiarta og Augum til Uppvakningar Guds Ord/ so sem þad Hunang/ med hvøriu vorum Aug-um verdur upploked (s). Vier viliũ ad

(o) Esa. 56. v. 10. (p) Rom. 12. v. 7. (q) Ps. 76. v. 7. (r) Gen. 6. v. 3. (s) 1. Sam. 14. v. 29.

ad endadre þessa Dags Mædu leggia oss til Svefns/ og þreittum Limum Nöäld giefa: Enn jafnframt þessu kostgiæfelega til sia/ ad vier leggium ecke nidur med oss i vora Sæng / þad sem vier viliū ecke mz oss uppryse a efsta Deige. Þeir sem skidarmeir af sijnum Grøfum/ asamt Lijkemunū/ synderndar med sier bæra/ þeir hafa sig hier i Heime illa lagt til Svefns. Epter giørdt Erfvide er gott ad hvijlast: Enn hvorneñ kañ sa roosamlega ad hvijlast/ sem eina Orolega Samvitsku hefur? Ad vijsa sodd- añ Gieste Dyrnar/ er þvi betra/ sem þ er fyrre giørt: Betra i Dag eñ a Morgun. Ef vier liæum honum opleinge Nws/ kañ hñ sijnū Giesta-Riette i Yf- ertæðande Nwsbonda riett ad umbreita: Og þa hañ hefur so længvarande Kuñingskap hia oss feinged/ vill hañ traudlega i burtu vijkia. Ef vier vorum Aug um med Tærunū/ z Niartanu i Truñe a JEsu Christi Forþienustu/uppliptū til Guds a Himnum/ munum vier fiña

hañ/ sem eirn goodañ og nadugañ Fødur/ hvør ed oss vora Misgiorninga/ Yfertrodslur og Synder/ milldelega fyrergiefur. Lætum þar fyrer bæde i Svefne z Vøku vor Hiortu z Saaler vera vakande til DRottens: Asetium oss eirneñ stadfastlega ad sofa alldrei i Syndunū/ og lætum eige þa flærdu Dalila dylla oss so i siñe Kiølltu/ ad vier uppstøndum þadañ ecke i Tijma/ ædur eñ su skiæsta Nott yfer kiemur: Og leggium oss ecke einu siñe so til Svefns/ ad vier ecke ædur med audmiwku Kniefalle bidium Gud um̄ Fyrergiefning vorra Synda / med hvørium vier høfum hañ/ vitande edur ovitande/ til Reide reitt: So munum vier sofa med øllu i fride (t)/ og sa blessade Israelis Vaktare/ hvørn ed eige syfior (u)/ mun i vorum Svefne yfer oss vaka/ og fyrer allra vorra Ovina Arasum volldugleg a vardveita. Fylle hiñs Rijka lætur hañ ecke sofa(x). Þeir/ sem andlega eru volader/ sofa med længtum betre

(t) Ps. 4. 9. (u) Ps. 121. 4. (x) Eccl. 5. 12.

betre Rooseme/ hviad þeirra Ríkomur er Christur. Honum sieum vier á Nott og Deige/ i Svefne og Voku þakaláder/ Amen.

APPENDIX þessarar Umþeinkingar Ap

DRAUMNUM.

Med DRaumana höndla marger/ so sem Apguda-Dyrkarar: Marger so sem Hyrduleisingiar: þeir einu giora sier ofmarga sotglega Þanka ap þeim/ og þeirra DRaumar eru þeim eitt Evangelium: Hiner slaa þeim ollum i Vind/ og þiña þar fyrer ad Endalokunum Fordiörpunena/ med þvi þeir hafa þad ei þirre athugad. Eirn Christen Madur geingur Vareigdarsamlega: Hañ reiner Andana / hvort þeir eru ap Gude (a). J þvi gamla Testamentenu Opeñberade Gud sig mörgum i einum DRaume (b): Og fyrer DRauma tok hañ

(a) 1. Joh. 4. v. 1. (b) Num. 12. v. 6.

hañ sialfur þeim Ogudlegu Vara fyrer þvi/ ad giøra þeim Skada / sem hañs voru (c)/ Edur hañ kuñgiørde hvad epterkomande skie skyllde (d) : Ecke sijd-ur hefur DRottenn þad sama giørt i þvi nijia Testamentenu (e). þo hefur hañ oss alldrei nockurn Tijma visad til DRaumaña : Og ad meira leite blijfur þad vid þetta : Eñ sim Salomon vaknade/ sia/ þa var þad eirn DRaum-ur (g)/ þad er eckert : Og hvar ed marg er DRaumar eru/ þar er Hiegoome (h). Tijka vel/ skulum vier þa þo ecke alltijd lijtels ackta. Vor Sal er eirn Odaud-legur Ande : þo ad Lijkameñ sofe/ sem er heñar Herberge/ þa vaker hun. Eda hvar fyrer er þad omøgulegt/ ad hun kuñe epter Gudlegre Tillatseme ad sijna oss þess a mille nockrar litlar Meniar þeirrar Vppruna-Speke og hæa Skil-nings / sem vorar Saler voru til skap-adar/ og vier i Paradijs mistum? Eda

(c) Gen. 20. 3. (d) Gen. 31. 24. og Gen. 41. 25. (e) Matth. 1. 20. (g) 1. Reg. 3. 15. (h) Eccl. 5. v. 7.

er Gude Omættugt ad høndla vid Mañ eptKuna i hvørn Mata / sem hañ vill? Jeg neita ecke / ad þar sieu til marger Lijkamleger/ Natturleger / lijka eirnen Diøfulleger DRaumar: Þat fyrer burt kasta eg þeim eige øllum / trwe þeim ei helldur øllum: miklu sijdur vil eg taka nockurn þeirra fyrer eitt Evangelium. Eñ þar med synndga eg ecke / þegar mig Dreimer nockud Illt/ad eg bid þa Gud/ þad hañ villde allre Olucku pra mier snwa: Og þa eirn Illur Ogudlegur DRaumur mig Onædar/ ad Gud villde mier mijnar Synder Nadarsamlega fyrer ergiepa / til hvørra mitt spillta Holld lætur sig ap Dioplenum til Verkpares brwka: Lijka vel þo þad hape i mijnum mijnum Vilia pramkomed. Eda hrædda ecke marga þeirra DRaumar (i)? Bidium þar pyrer Gud oss pyrer þeim ad vardveita: þa sopum vier under Verndþess blessada Israels Hyrders ohulter. Marger leggia opmikeñ trwnad/og sete

(i) Hiob. 7. v. 14.

ia ſijna Von uppa fallvallta Drauma. Sa ſem nidur ſæer i Moſk edur Dupt/ kaſt forvelldlega nockurn Avoxt ad ødlaſt. Eingeñ ſkyllde læta ſijna hiegoom lega Drauma ſier neina Samvitſku, Sturlan edur Okyrd giøra / ſo verdur hañ ecke helldur Hiegoomlegur. Meſte Partur Veralldareñar liggur i einum þwngum Svefne og Draume. Vier vilium ecke þeim / ſem lifande eru daud er/lijker verda. Þad er Tijme til/ ad vier uppvøkniñ/ þa Ovinureñ ſer uppa vorar Dyr/ ſo hañ þæe ei til vor-iñbroteſt. Hafe vorar Synder giefed honum lauſañ Taumeñ: a vor Ydran honū aftur Bitel i Muñ ad leggia. Eingeñ ſkyllde vænta ſier/ edur ſo ſem læta ſig Dreima epter nijum og oveniulegum Medølum af Himne. Hvor ſæ/ ſem ecke vill med tilſkickudum Hætte fyrer Veg ſañarlegrar Ydrunar og Yferbotar ſnwa ſier til DRottens / hañ hiñ ſame kañ a Veg þeſſ andlega og tijmañlega Fridar alldrei ad koma: Hañs Von mun hañ a

Tælar

Tælar draga : og þyrer honū nun allt sem i einum Draume verda. En skule oss Draumar til falla þessa edur hvoria adra tilkomande Nott/ þa lætum oss bid ia/ ad þeir mættu verda aþ Gude z Him nenum : so mun vor Sveþn og sierhvor Nott oss blessast. Þad veite oss Gud i JEsu Naþne.

XXIX. Umþeinking
Aþ.
DAUDANUM.

Eccl. 7. v. 2.

Daudans Dagur er betre en Fædingar Dagurenn.

Ad þyrsta sem oss mæter i Ver-olldunne/ þegar vier komum aþ Moodurlijþe/ er Daudenn : Vier tokum ecke so snoggt til ad lifa/ ad vier ecke eirnenn under eins tokum til ad deya. Daudenn er ecke vort hid sijd-asta : Hann heþur strags i Moodurlijþe

 kw

trulofad sig med off. Vaggañ z Grofeñ eru hvor aññare lijk/ z mismuna allteinasta i þvi/ sem Tijmanum vidvijkur. Mönnunū er tilsett einusiñe ad deya(a). Þetta Einusiñe / kañ ecke nockru siñe umflued ad verda. Eingeñ/ z ecke eirn/ er hier fra tekeñ. Eirn burtdeyr mdur eñ hañ hefur riettelega byriad ad lifa/ a þeim fyrsta Tijma siñar Tilkomu: Adrer burtdeya a siñe Reisu hijngad i Verølldena/ i Moodurlijfe: Marger meiga dragast mz Daudañ til siña Elle-Ara/ mdur eñ þeir komast til Grafareñar. Flester lijda under lok um̄ þ feg-ursta Mid-Deigis Skeid siña Lijfdaga/ þegar þeirra Sool skijn þeim sem skiærast. Lijkavel veit Mañeskiañ ecke/ nær/ hvar/ edr med hvorium Hætte hun muñe deya: J Dag/ eda a Morgun: Seint eda snem̄a. Einusiñe skal þad skie: Og fyrer þessu Einusiñe meigum vier ecke nockru Siñe Ohulter vera. Aungvu ad sijdur er þa þo ad hiña/ sem meina sig ad hafa

(a) Ebr. 9. v. 27.

hafa giørdt Sættmæla vid Daudañ/ og þar pyrer liþa þeir Daglega uggalauser/ so sem þar være vid aungvum Dauda ad bwast. Adrer eru hrædder pyrer Daudanum. Nokruger af þessum breita riettelega. Uggäleised dregur Meñena a Tælar. Otteñ er Onaudsynlegur. Daudans Dagur er betre eñ Fædingar Dagureñ (b). Vor Fæding pærer oss hingad a Jordena/fyrer Daudañ komunst vier i Himeneñ. Fædingeñ iñleider oss i eitt pramande Land (c): Fyrer Daudañ verdum vier iñleidder i vort rietta eiliþa Fødurland/ þar ed Gud er vor Fader/ Christur vor Broder / þeir Heilogu vorer Fielagar/ og vor Arfleifd su eiliþa Sæluhialpeñ. Vor Fæding leider oss til Mañaña. Eñ hvad opt meigū vier a medal Mañaña klaga og seigia: Eg ligg med miñe Sælu medal Leona(d)/ z em wtlendur a medal Mesech(e): Daudeñ leider oss til þeirra

(b) Eccl. 7. v. 2. (c) 2. Cor. 5. v. 7. (d) Ps. 57. v. 5. (e) Ps. 120. v. 5.

þeirra N. Borgara þeirrar himnesku Jerusalem/ hvar ed eingen Neid nie Hørmung mun framar vera. Vor Fæding værer oss i Sirkid vid Diøfulen/ Mesena/ og sialfa oss: Fyrer Daudan komum vier til Sigurvinningar og Avinnings þess eilyfa Lyfsins. Fæding une fylger Dauden epter / Daudanum su eilyfa Zion/ hvar ed DRotten mun sedia oss med lang-giædum Fagnadar Lyfsdøgum (f). Nier maa margur David plaagast med Jllaukstande Synda Saarum (g): Margur Ezechias med Drepsott (h): Einn annar med þusund ødrum tilfallande Plaagum / hvørium Lækningarnar/ sem þar vid eru lagdar/ eru opt bitrare en sialfur Siwkdomuren: þar mun Gud þerra øll Taar af vorum Augum: Dauden mun þar eimeir vera/ eige Harmur nie Kveinan/ edur nockur Pijna (i). Nier verdum vier strax epter vora Fæding lagder i Bønd og

(f) Ps. 91. v. 16. (g) Ps. 38. v. 6. (h) Esa. 38. v. 1. (i) Apoc. 21. v. 4.

og Reiþa/ til eins Teikns uppa tilkom-
ande Prældoms Ok/ sem a oss liggur i
Heimenum: Þa vier þorum þyrst ad
ganga/ hvad morgu Falle erum vier þa
underorpner? Þad sama er ein soñ Be-
vyssing/ad vier munum tijdt og opt þalla
ꝛ hrasa hier i Lyfe. Þa vier viliū haþa
vort Braud og Næring / meigum vier
leita þess i Sveita vors Andlites (k).
Lœte vort Erfvide oss nockra Blessan
epter/ hvad mikla Vmsorgun hliootum
vier ad hafa/ heñe vid ad hallda? Breste
oss Næringuna: hvørsu sœrt byttur þa
Fatækteñ/ lijka vel þo hun haþe aung-
var Teñur? Komū vier til Æru og Vpp
heþdar/ þa er þar eirneñ ad þiña Vm-
hyggiu þunga og Mæduseme. Eþ vier
verdum gamler/ hefur Alldurdoomureñ
med sier alpecktañ Elle-Þwnga. Og
so Omøgulegt/sem er/ ad telia Sandeñ
vid Siæþar-Strøndena / so er þad og
eirneñ Omøgulegt/ad þramtelia allt þ/
sem Mañeskiuñe kañ i þessu Lyþe mot-
stædlegt

(k) Gen. 3. v. 19.

stædlegt til ad falla. Hvor eirn hefur sijna Byrde ad bera/ þo þesse fiñe meir/ hiñ añar miña/ til þess þwnga/ s̄ hon um er a Herdar lagdur. Fyrer utañ eins hvørs hættar Sløg og Plægur kiemur eingeñ fra Verølldeñe. J þessu Jiammaña Hreise (l) breñer þañ eina Hite Soolareñar a Dageñ: Sa añar ber sig þwnglega vegna Tunglsens a Nattar-Þelenu. Þeñañ Draum(m)ma alla drei ma: Þessū Hiegoma eru all' underorpn'. Þetta aldeiles eckert verda all' Meñ(n). J þessum Utlendingskap hlioota aller ad framgæanga (o). Vier erum aller so sem Blomstur (p): Kome Vindur Daudans/ og feike hañ oss i burtu/ þa hañ vill. Þad sijdasta er þad besta. Daude eins Christens Mañs er þad besta: Hia hønū er þa eingeñ Synd meir: Eckert Strafф vegna Syndareñ ar. Meira kañ Dauðeñ ecke fra oss ad taka / eñ þañ Madka-Seck / hvørium vier erum hier iklæddr: Hañ ma hañ giarnañ

(l) Esa. 38. v. 12. (m) Job. 20. v. 8. (n) Ps. 39. v. 12. (o) Gen. 47. v. 9. (p) Esa. 40. v. 6.

giarnañ hafa. Skyllde hañ ecke meiga fara med fad sim eckert er? Þessi Utgangur er vor Jnngangur til þeirrar eilijfu Dijrdar. Þeg- ar voret fyrstu Forelldrar geingu wtaf Para- dijs/ fundu þaug Daudañ: Þegar vier fyrer Daudañ verdum hier vid skillder/ finum vier Lijfed: Þar fyrer er Daudans Dagur betre eñ Fædingar Dagureñ. Sæler eru þeir Fram- lidnu/ sem i DRottne deya (q): Þeim verdur burtrykt fra Olucküñe / og þeirra Lijkamer verda varðveitter til Dyrdareñar. Jeg hefe Gyrnd a fra ad skilıast/ og hia Christo ad ve- ra (r). Þad er noog: Svo tak nu mijna Saal DRotteñ (ſ). Skule þad ecke strax ske / þa byde þad vid/þangad til Tymeñ kiemur. Ept er þessa Nott mun þo lofsins Dagureñ upp- reña: Þetta Æfeñtyr (t)/ Verdur þo ein- hvørn Tyma wtleſed. A medañ vier lifum / vilium vier bwa oſſ til Daudans. Vier ſkulum ecke lata Døfuleñ fa Blomſtur vors Lijfs/ eñ Gud Jllgresid: Ecke Sathan þad feitaſta/ eñ Gud þ megurſta. Hvør ſijna Tilreidſlu til Daudans allt til ſiñar Dauda-Stundar und- añdregur/ hañ leider ſijna eilijfa Velferd i oſ- mikla Hættu. Hvad marger eru þeir/fra hvør- ium þeirra Forſtand z Ræna verdur ha i bur- tutekeð? Marger eru þeir/ ſem Ogiarnañ vili- ia i ſiñe Æſku i burtu deya/ ſo ſem ſa ſtædſte Skugge være alltyd ſa beſte. Gud hefur aung- vum Mañe Leingd hñs Lijfdaga mællt i Al- na-

(q) Apoc. 14. v. 13. (r) Phil. 1. v. 33. (ſ) 1. Reg. 19. v. 4. (t) Pſ. 90. v. 2.

na-Tale. Hvört sem mijner Lijfdagar verda stutter eda længer/gillder mig einu. Skepnurnar eru viliugre ad bera þann Þungann/ sem um̄ stutta Stund a þeim liggur. Skylldi eg þar fyrer kveinoka mier/þo ad Gud stitte mijnar Erfides og Mædu-Stunder? Sannarlega ecke. Þo eg yfergiefe Kvinnu/ Børn og Vine/ þa finn eg þaug aptur i Himnarijke. Vid mitt Jardneskt Gots er eg gladr ad skilia: Jeg hefe alldrei fest Hiartad vid þ. Verølldenne er eg ecke um̄ neitt skylldugur/ þvi kann hun mier ecke ad hallda. Jeg veit/ad eg mune ecke fyrerfarast/ edur fyrer tijdann Dauda deya. Kome so tijmann-lege Daude nær hann vill/ z þo þad verde strax a þessare Nottu: Jeg hefe ecke meir ad bestilla/ enn þetta: DRottenn JEsu/ medtaktu min̄ Anda. So oska eg mier nu og øllum Christnum Mønnum af Hiarta/ ad vier ødlunst eitt hægt Andlat med Stephano: Eitt velforþeinkt-an Vidskilnad med S. Paule: Eina fagnadarrijka Burtfør med Simeone; So mun allra vor Daude verda dijrmætur fyrer DRottne: Og vier mun̄ verda lijka so sem þeir ed deya/ og siaa þad vier lifum. 2. Cor. 6. v. 9. Nad-enn Guds sie med ydur øll̄/ Amen. Col. 4. v. 18. Hønum sie Dyrd fra Eilijfd til Eilijfdar / A M E N.

